

KPK

REPUBLIKA SLOVENIJA
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE
VLADAVINA PRAVA | INTEGRITETA | TRANSPARENTNOST

Letno poročilo 2017

LETNO POROČILO 2017 – Komisija za preprečevanje korupcije – Izdala, založila in financirala Komisija za preprečevanje korupcije (odgovorni urednik Boris Štefanec) v Ljubljani, maja 2018 – Urejanje in lektura: dr. Nina Marolt in Nina Wabra Jakič (KPK) – Oblikovanje in prelom: Nina Wabra Jakič in Deja Škoporc (KPK)

LETNO POROČILO 2017

1. 1. 2017–31. 12. 2017

Letno poročilo je bilo soglasno sprejeto na 16. seji senata Komisije za preprečevanje korupcije, dne 17. maja 2018, v sestavi Boris ŠTEFANEČ, predsednik, dr. Igor LAMBERGER, namestnik predsednika in mag. Uroš NOVAK, namestnik predsednika.

mag. Uroš NOVAK
NAMESTNIK PREDSEDNIKA

Boris ŠTEFANEČ
PREDSEDNIK

dr. Igor LAMBERGER
NAMESTNIK PREDSEDNIKA

Ljubljana, maj 2018

Kazalo

Kazalo.....	1
Nagovor.....	5
Povzetek.....	7
Komisija za preprečevanje korupcije.....	9
Senat.....	11
Urad komisije.....	12
Pravne, kadrovske in finančne zadeve.....	12
Obrazložitev po posameznih proračunskih postavkah.....	14
PP 5432 – plače.....	14
PP 5435 – materialni stroški.....	16
PP 5438 – investicije.....	16
Področje analitike in informacijske varnosti.....	16
Erar.....	17
Seznam podatkovnih baz, ki jih je Erar uporabljal ob koncu leta 2017.....	17
Načrti.....	17
Odnosi z javnostmi.....	18
Odnosi z mediji.....	18
Praksa komuniciranja z mediji.....	19
Dogodki.....	19
Nova grafična podoba in spletna stran komisije.....	19
Informacije javnega značaja.....	20
Pripombe komisije na predloge predpisov.....	21
Mednarodna dejavnost komisije.....	24
Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD).....	24
Slovenija ocenjevalka.....	24
Slovenija ocenjevanka.....	24
OECD Mreža za integriteto javnega sektorja (OECD SPIO).....	24
OECD Protikorupcijska mreža za Vzhodno Evropo in Osrednjo Azijo (OECD ACN).....	25
Urad Združenih narodov (ZN) za droge in kriminal (UNODC).....	25
Slovenija kot ocenjevanka.....	25
Delovna skupina UNODC-ja za preprečevanje korupcije.....	25
Svet Evrope – Skupina držav proti korupciji (GRECO).....	26
Slovenija ocenjevanka v 4. ocenjevalnem krogu.....	26

Uvodno praktično usposabljanje GRECA za ocenjevalce 5. ocenjevalnega kroga	26
Slovenija ocenjevalnica v 5. ocenjevalnem krogu	26
Slovenija članica Biroja GRECA	27
Predstavnica komisije v vlogi poročevalke GRECA za enakost spolov	27
Koordinacijski sestanki predstavnikov Republike Slovenije v organih Sveta Evrope	27
Sodelovanje z Evropsko unijo in njenimi državami članicami	27
Evropska mreža strokovnjakov s področja integritete (ENIP)	27
Evropski partnerji v boju proti korupciji in evropsko združenje za preprečevanje korupcije (EPAC/EACN).....	27
Sodelovanje komisije v delovni skupini EPAC/EACN »Risk Management and Risk Analysis« ...	28
Regionalna proti-korupcijska iniciativa (RAI).....	28
Regionalni mednarodni forum na temo preprečevanja korupcije v javnih institucijah s pomočjo učinkovitega ugotavljanja korupcijskih tveganj	29
Druge mednarodne aktivnosti komisije	29
a) Udeležbe na mednarodnih dogodkih	29
Zaščita prijaviteljev – Bruselj	29
Zaščita prijaviteljev – Atene	29
Regionalna konferenca o preprečevanju korupcije v Beogradu	30
OECD ACN seminar o integriteti in preprečevanju korupcije v Kijevu	30
TAIEX delavnica o preprečevanju korupcije, nasprotju interesov in zaščiti prijaviteljev v Skopju	30
TAIEX delavnica o preprečevanju korupcije pri javnih naročilih v Litvi	30
Regijska konferenca o boju proti korupciji v Sarajevu	31
Mednarodna konferenca o preprečevanju nasprotja interesov v Sarajevu.....	31
Mednarodna konferenca o nasprotju interesov, nezdržljivosti funkcij in omejitvah poslovanja v Barceloni	31
b) Mednarodni obiski na komisiji	31
Študijski obisk delegacije iz Litve	31
Študijski obisk turške delegacije.....	31
Študijski obisk srbske Komisije za zaščito pravic v postopkih javnega naročanja	32
Trije študijski obiski indijske delegacije	32
Študijski obisk predstavnikov črnogorske Komisije za preprečevanje korupcije	32
Služba za nadzor in preiskave	33
Nadzor in preiskave	33
Delo na področju preiskav	33

Sodelovanje z drugimi organi	37
Prekrškovni postopki.....	39
Nasprotje interesov	39
Omejitve poslovanja	39
Nezdružljivost funkcij	40
Lobiranje	40
Protikorupcijska klavzula.....	40
Zaščita prijaviteljev	40
Premožensko stanje	40
Zaščita prijaviteljev	40
Nasprotje interesov	43
Poudarki.....	44
Zanimivi primeri iz prakse	45
Prepoved in omejitve sprejemanja daril	47
Nezdružljivost funkcij.....	47
Omejitve poslovanja	49
Premoženjsko stanje.....	50
Izvajanje nadzora nad premoženjskim stanjem	52
Poudarki iz preteklega obdobja.....	54
Primeri pogostih vprašanj	54
Kako oseba, ki je dolžna komisiji poročati o spremembah premoženjskega stanja prijavi vlaganja v virtualne valute?.....	54
Posameznik kot zunanji sodelavec sodeluje v strokovni komisiji za oddajo javnega naročila. Kateri organ mora vnesti v obrazec za prijavo premoženjskega stanja?	55
Član komisije je sodeloval v javnem naročilu, ki je bilo ovrednoteno na več kot znašajo mejne vrednosti. Po izbiri pa je bil znesek nižji od mejnih vrednosti. Ali mora član komisije poročati o premoženjskem stanju?	55
Lobiranje	55
Nadzor nad lobiranjem.....	56
Lobistični stiki.....	56
Namen lobiranja – stiki z elementi lobiranja.....	57
Namen lobiranja – stiki, ki nimajo elementov lobiranja.....	57
Število posredovanih vprašanj in odgovorov	57
Vpisi in izbrisi iz registra lobistov.....	57
Upravne sankcije	57
Prekrški – lobiranje.....	57

Tabelarni prikaz – lobiranje	57
Center za integriteto in preventivo	62
Izvajanje resolucije o preprečevanju korupcije v Republiki Sloveniji in njenega akcijskega načrta kot nacionalnega načrta za preprečevanje korupcije	62
Javna pooblastila in koncesije	62
Zakonodajni postopek	63
Etična načela, strokovno usposabljanje javnih uslužbencev ter specialistična izobraževanja policistov, tožilcev in sodnikov	65
Neodvisnost sodstva	66
Učinkovitost predkazenskega in kazenskega postopka	67
Nevladne organizacije	67
Krepitev integritete	68
Načrt integritete in elektronski register tveganj	69
Aktivnosti komisije po sprejemu Ocene korupcijskih tveganj v slovenskih osnovnih in srednjih šolah	69
Analiza finančnih tokov širšega javnega sektorja pri poslovanju z družbami, ki se ukvarjajo z odnosi z javnostmi	70
Sistemski pregled in svetovanje pri upravljanju s tveganji v okviru načrta integritete	71
Delo na področju protikorupcijske klavzule in izjave o lastniški strukturi ponudnika	71
Preventiva – projekti, dogodki, konference, sodelovanja, izobraževanja	72
Spoznavanje integritete v vrtcih skozi sliko in igro	72
Fotografski natečaj »Korupcija v sliki«	73
Izobraževanje javnih uslužbencev s področja etike in integritete ter boja proti korupciji	73

Nagovor

Spoštovani,

pred vami je rezultat še ene letne inventure dela Komisije za preprečevanje korupcije, štirinajsto letno poročilo, ki zajema delo komisije v letu 2017. Čeprav vam v branje ponujamo zdaj že ustaljeno, očesu domačno obliko dokumenta, pa pogled v preteklo leto ponuja na trenutke izredno viharna in nič kaj občutku domačnosti sorodna dogajanja. Hvaležen sem, da so le-ta zaznamovala »zgolj« pogoje za naše delo, ne pa tudi njegovih rezultatov, kar kaže na dejstvo, da je kolektiv komisije uspešno krmaril v nič kaj zavirljivih razmerah, na kar sem skoraj očetovsko lahko ponosen. Seveda pa ne morem skrivati začudenja in razočaranja, saj se zdi, da ponavljajoče se razburkane razmere, s katerimi se sooča komisija, vedno znova povzročata isti kamen spotike, namreč nič kaj spretno prikrit namen diskreditacije osrednjega in neodvisnega državnega organa v institucionalnem omrežju protikorupcijskega delovanja, katerega namen je krepitev učinkovitega delovanja pravne države in preprečevanje njenega ogrožanja s koruptivnimi dejanji.

Kot na vsak živi organizem, ki je seveda neločljivo vpet v širši kontekst, tudi na institucije neizogibno in znatno vpliva okolje, v katerem delujejo. Tudi na komisijo. Eno takih okolij je vsekakor medijski, javni in politični diskurz. Izjemno močno orodje, ki lahko povzroča pozitivne tektonske premike v smer gradnje pravne, integritetne in korupcijsko kar čim bolj neonesnažene države. V napačnih rokah pa lahko postane orodje lova na čarovnice. In, če začnem na koncu, se je komisija v preteklem obdobju znašla na javnomnenjski grmadi, češ da je nepotrebna ... Izjemno močna razsodba, ki pa temelji na zelo neutemeljenem procesu sojenja. Greh komisije naj bi bil, če poenostavim, da pač nič ne dela. Razloge za takšno javno mnenje gre iskati v močno omejenem poznavanju dela komisije, relativiziranju razsežnosti problema korupcije in dejstvu, da prej omenjena razsodba temelji na nekaj posameznih aferah oziroma primerih, ki so se zaradi svoje glasnosti in širine prebili v interesni rezervoar naših medijev. Zavedam se, da kritična javnost nima vpogleda v nredje vsakodnevnega dela naše institucije in da je prav lahko verjeti sterilni selektivnosti mnenjskih voditeljev, dejstvo pa je, da so takšni primeri zgolj vršiček ledene gore tistega, kar dnevno opravlja štirideset sodelavcev komisije. Teh štirideset posameznikov je zgolj v času mojega mandata, torej v približno štirih letih, rešilo 4.500 zadev. V enačbo lahko vzamemo tudi 639 primerov, ki smo jih s sodelavci podedovali iz obdobja prejšnjega vodstva komisije in od katerih jih ostaja še manj kot polovica nerešenih, pa tudi ti bodo še pred koncem mandata dočakali svoj labodji spev.

O profesionalnosti in kakovosti dela ekipe komisije priča tudi dejstvo, da je le-to nemoteno potekalo tudi ves čas kalvarije, ki je spremljala obdobje pred odstopom nekdanje namestnice predsednika komisije in obdobje po njem. Javnost je seveda spet gledala svoj film. Gledala je razprtije, s katerimi so se hranili škandalov in gladiatorskih iger željni mediji, gledala je zgodbe o nemočni žrtvi na eni strani in brezdelni, nepotrebni in vprašljivi instituciji na drugi. Resnična zgodba za to fikcijo je, da se je v tem obdobju komisija resnično izurila v preskakovanju polen in dokazala, da je sposobna nemoteno in na najvišji ravni opravljati delo, za katerega je postavljena, tudi v najslabših razmerah. In točno to je počela. Ravnala v skladu z zakoni, pooblastili in pričakovanji. Namestnica je odstopila in začela se je druga kalvarija, iskanje novega namestnika. Zaupanje v komisijo je še malce razpokalo, mediji in komisiji nenaklonjeno javno mnenje pa so si še močnejše meli roke in si brisali slino ob slastno zabeljenih zgodbah. Komisija je še naprej delala nemoteno tisto, zaradi česar obstaja, v kar verjame in nenazadnje, kar je njeno poslanstvo. Prepričan sem, da ima prav zaradi tega tudi ta zgodba srečen konec, mediji pa manj sočnih zalogajev, začinjjenih s komisijo. Dobili smo novega namestnika, ki je v prvi vrsti prepoznal izredno visoko strokovnost sodelavcev ter visoko kakovost njihovega dela in izdelkov.

Kljub vsemu napisanemu javnost ob pomanjkanju celotne slike meni, da je komisija nepotrebna. Slika, ki je javnost ne zazna, je drugačna. Število nadzornikov, ki obravnavajo prejete prijave, je že ves čas obstoja komisije približno enako, komisija pa še nikoli v zgodovini ni zapolnila več kot dve tretjini delovnih mest, ki jih predvideva naša sistemizacija, in naš proračun je nepopoljšljivo sramežljiv. Rezultat takšnega stanja je, logično, nezadovoljstvo prijaviteljev in drugih žrtev korupcijske hobotnice, ki na razplet svojih zgodb čakajo absolutno predolgo. Govorimo o razmeroma majhni ekipi, o instituciji, ki je kadrovsko, finančno in nenazadnje zakonsko izredno omejena, ki pa kljub temu že ves čas, ob spretnem preskakovanju polen, ki se nam z vseh strani kotalijo pod nogami, svoje delo opravlja optimalno, korektno in na najvišji stopnji strokovnosti.

V takšnem okolju deluje komisija. Ne glede na vse, sem ponosen in zadovoljen z delom sodelavcev komisije, nekaj pa vseeno močno žuli. V vsem času od odstopa prejšnjega vodstva komisije nismo uspeli postaviti močnejšega in učinkovitejšega osnovnega temelja za svoje delo in za doseganje vizije ničelne tolerance do korupcije. Gre za novelo Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK), ki jo komisija v želji po bolj jasnih določbah za svoje delovanje

in učinkovitejšem boju proti korupciji čaka že nekaj let, predlog novele pa je doživel skrajno nenavadno popotovanje in neslavni konec v ciljni ravnini odhajajoče vlade. Komisija večjega napredka pri izboljšanju svojega krovnega zakona v zadnjih več kot štirih letih še ni zaznala. Še več, izredno je zaskrbljena zaradi nevzdržnih razmer, ki jim botruje nerazumno dolg in nenavaden proces novelacije zakona. Čimprejšnja sprememba zakona je absolutno nujna za nemoteno delovanje komisije, saj je zaradi zavlačevanja postopka novelacije sledenje našemu poslanstvu izjemno težko, vendar pa je razvoj celotne zgodbe poln vprašajev in neljubih dogodkov. To je še ena zgodba o spotikanju preko polen, ki traja že od leta 2014 oziroma od zadnjih mesecev leta 2013 in nam je prisluzila celo zaušnico mednarodne javnosti. V njej je nosilec boja proti korupciji v Republiki Sloveniji malo da ne moral prosjačiti za svoje mesto ob štedilniku, na katerem je na veliko brbotalo in se kadilo, smrdelo pa je samo po nečem postanem, na hitro scopranem, po nečem, kar bo zaprlo nekatera preglasna usta. Namesto, da bi v vlogi glavnega kuharja vzela zakonsko kuhalnico v svoje roke in pripravila nekaj polnovrednega, je komisija med pripravo njenega krovnega obroka, pardon, zakona, čakala na ostanke, nad katerimi je lahko zgolj vihala nos. Kaj več od rezultata cmarjenja tako netransparentnega in izključujočega procesa v katerem je prišlo do znatnih razhajanj med željami in pričakovanji komisije ter predlogom novele, ki ga je Vladi RS predložil pripravljavec zakona, niti ni bilo pričakovati. Komisija je izjemno zaskrbljena zaradi procesa nastajanja tako pomembnega zakona. Pri tem smo složni s stališčem Službe Vlade RS za zakonodajo, da tako pomembne in obsežne systemske spremembe kot jih predstavlja novelacija ZIntPK zahtevajo pripravo in sprejem novega, celovitega zakona. Pri vsem tem se komisija zaveda svoje odgovornosti, zato si bo s strokovnim delom in vso vnemo prizadevala, da bo sama prav tako v prihodnje še bolj aktivno delovala v boju proti korupciji s še večjo vnemo pri snovanju novega zakona. Pričakovanja so velika in prav tako naša odgovornost, seveda pa obojim lahko zadostimo le, če imamo na drugi strani prave sogovornike. O sami problematiki nesojenega zakona smo se razpisali tudi v zadnji Ocenici stanja, k branju katere vas tu tudi vljudno vabim.

Ob vsem povedanem želim zaključiti, da seveda del odgovornosti za stanje, kakršno je v okolju, v katerem delujemo, lahko prevzamemo sami. Konec koncev nihče nikdar ne dela tako dobro, da ne bi mogel delati še bolje. Ni pa odgovornost zgolj na naših plečih. Nosijo jo tako politika, ki nam postavlja pravne, finančne in institucionalne temelje, kot tudi javnost, ki lahko aktivno vpliva tako na politiko kot na stanje korupcije v državi, če se le neha skrivati za ne-da-se-nič-narediti masko.

Povzetek

V lanskem letu je bil posebej v ospredju trend rasti števila prijav lobističnih stikov, kar nakazuje na uspešno delo komisije na področju osveščanja glede sprejemanja lobiranja kot pomembnega aspekta demokratičnega odločevalskega procesa. Tako je bilo leta 2014 prijavljenih 1.118 lobističnih stikov, leta 2015 1.473, leta 2016 2.004 in lani kar 3.943 lobističnih stikov. Kljub očitni rasti na tem področju, pa komisija še vedno zaznava problem neporočanja lobističnih stikov nekaterih poslanskih skupin in ministrstev. Lansko leto se je nadaljevala tudi rast števila lobiranj registriranih lobistov. V letu 2016 je na tem področju komisija zabeležila več kot 100-odstotno rast, lani pa je bilo te vrste lobiranj 53 oziroma 11 več kot leto prej. Komisija je po prirastu prejetih prijav suma korupcije, ki ga je zaznala leta 2016, lani zabeležila njihov upad, kar ji je omogočilo reševanje zadev iz preteklih let (komisija je lani rešila 155 prijav več kot jih je prejela). Poleg tega je glede na manjše število prejetih prijav v lanskem letu več pozornosti posvetila preiskavam systemske narave. Med drugim se je osredotočila na poslovanje DUTB, d.d., identifikacijo korupcijskih tveganj v zdravstvu, problematiko avtorskih honorarjev, področje javnih naročil ter področje imenovanja članov nadzornega sveta ter poslovnih oseb SDH, d.d. Komisija je v preteklem letu izvedla tudi dve analizi, ki ju je omogočila spletna aplikacija Erar, analizo ponudnikov storitev odnosov z javnostmi, ki sodelujejo z javnim sektorjem in analizo poslovanja javnega sektorja z nevladnimi organizacijami.

V letu 2017 je komisija:

- prejela v reševanje 725 prijav suma koruptivnih dejanj in drugih kršitev ZIntPK, od tega je bilo 163 zavrženih, 562 pa je bilo obravnavanih v predhodnem preizkusu;
- rešila 880 zadev (z zaključnim dokumentom, zavrženjem, naknadnim odgovorom drugim pristojnim organom, odgovorom prijavitelju ...);
- izdala zaključni dokument v 535 zadevah suma korupcije;
- uvedla 47 prekrškovnih postopkov zaradi ugotovljenih kršitev ZIntPK;
- podala 63 naznanil in ovadb zaradi suma storitve kaznivega dejanja organom odkrivanja in pregona;
- podala 143 pobud nadzornim organom za izvedbo postopka iz njihove pristojnosti (policiji, inšpekcijskim organom, Računskemu sodišču RS, Finančni upravi RS in drugim pristojnim nadzorstvenim institucijam);
- izvedla 37 sej senata;
- prejela 56 zahtev za dostop do informacij javnega značaja;
- prejela 7.126 poročil o premoženjskem stanju;
- prejela 3.943 prijav lobističnih stikov;
- izvedla 38 izobraževanj, usposabljanj, predavanj in posvetov, ki se jih je udeležilo 1.781 slušateljev (vsa izobraževanja, ki jih izvaja komisija, so brezplačna);
- obeležila mednarodni dan boja proti korupciji s Tednom boja proti korupciji, v okviru katerega so potekali filmska projekcija, javna branja za otroke in razstave;
- izvedla ustvarjalni natečaj za vrtce z namenom seznanjanja z idejo integritete in preprečevanja korupcije;
- izvedla fotografski natečaj, ki se je osredotočil na upodabljanje ideje korupcije;
- po zakonu zastopala Republiko Slovenijo v mednarodnih odborih, komisijah in evalvacijah Organizacije združenih narodov (OZN), Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD), Skupine držav proti korupciji (GRECO) pri Svetu Evrope, Evropske komisije in Mednarodne akademije za boj proti korupciji (IACA).

V letu 2017:

- je veljavni proračun komisije znašal 1.631.082 evrov;
- je imela komisija (na dan 31. 12. 2017) zaposlenih 36 javnih uslužbencev za nedoločen čas, enega za določen čas (nadomeščanje javne uslužbenke zaradi materinskega oziroma starševskega dopusta) ter dva funkcionarja;
- se je na komisiji zaposlilo pet javnih uslužbencev, petim zaposlenim pa je delovno razmerje prenehalo.

Komisija za preprečevanje korupcije

Komisija je samostojen in neodvisen državni organ, ki z namenom krepitve učinkovitega delovanja pravne države in preprečevanja njenega ogrožanja s koruptivnimi dejanji v okviru in na podlagi zakonov, samostojno izvršuje pristojnosti ter opravlja naloge, določene z zakonom o integriteti in preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 69/11 – uradno prečiščeno besedilo, ZIntPK) ter drugih zakonih. Položaj samostojnega državnega organa je komisija pridobila že z uveljavitvijo Zakona o preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 2/04, 97/05 – odl. US, 20/06 – ZNOJF-1, 20/06, 46/06 – Sklep US in 33/07 – odl. US, ZPKor) januarja 2004, ki je bil v veljavi do vključno 4. 6. 2010, s 5. 6. 2010 pa je začel veljati ZIntPK.

Samostojnost in neodvisnost komisije kot državnega organa se kaže v tem, da je pri svojem delu in odločanju vezana zgolj na ustavo in zakone. Težo njeni neodvisnosti in nepristranskosti daje tudi položaj samostojnega organa v sistemu državne ureditve, saj komisija pri svojem delu in odločitvah ni podrejena nobeni izmed treh vej oblasti, ampak je pri izvrševanju svojih pristojnosti z njimi v razmerju »zavor in ravnovesij«. ZIntPK je zato, v nasprotju s prejšnjim zakonom (ZPKor), drugače uredil izbirni postopek, imenovanje komisije in njeno sestavo, določil organ nadzora nad njenim delom in poslovanjem ter vsebino poročanja komisije organu nadzora.

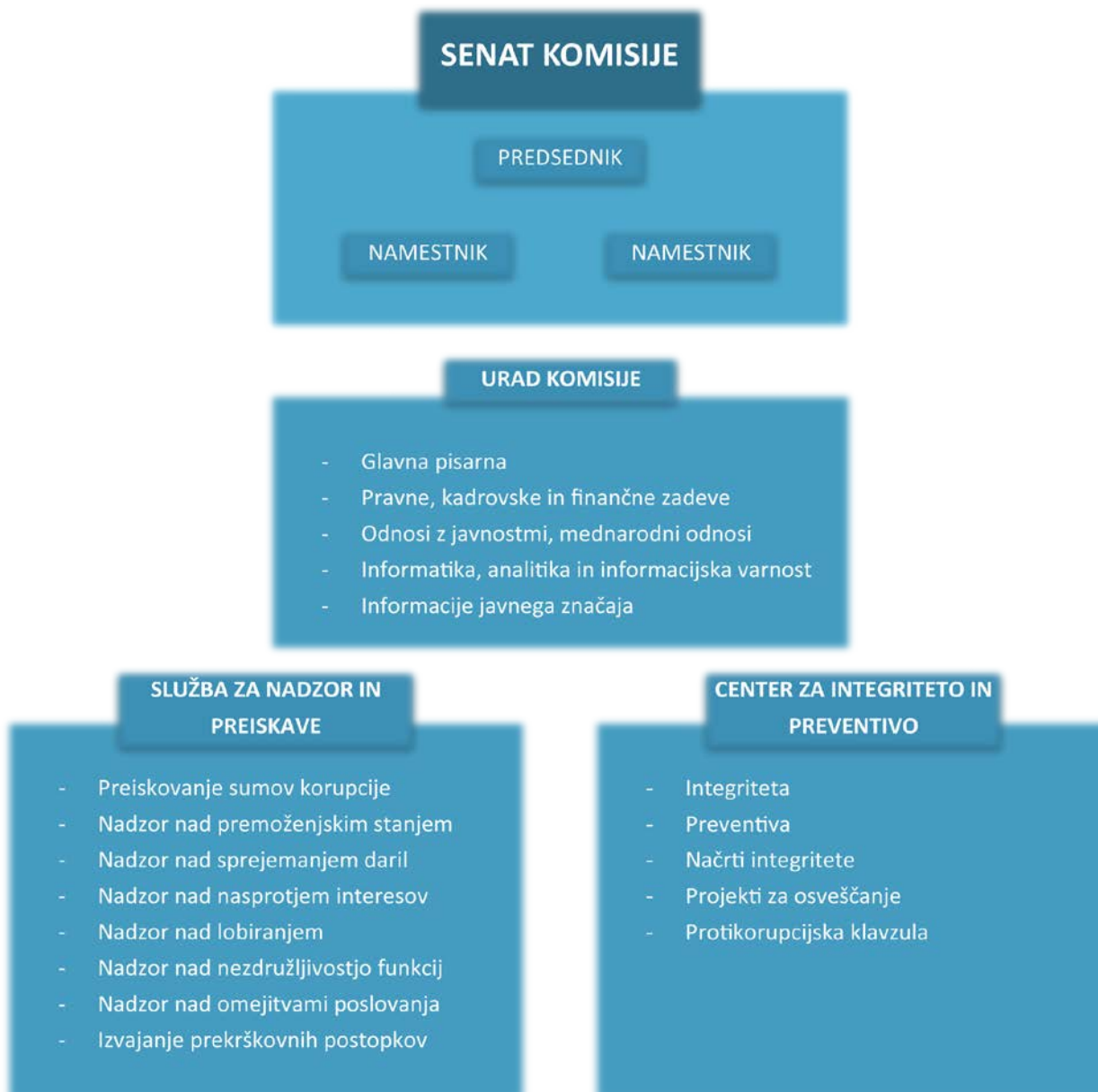
Po ZIntPK-ju komisijo vodi in zastopa predsednik, ki organizira delo, sicer pa je komisija kolegijski organ s tremi člani (predsednik in dva namestnika predsednika), ki obravnavajo zadeve in o njih odločajo na sejah senata. Predsednika komisije in njegova namestnika imenuje predsednik republike na predlog izbirne komisije sestavljene iz petih članov, v katero po enega člana imenujejo Vlada RS, Državni zbor RS, neprofitne organizacije zasebnega sektorja s področja preprečevanja korupcije, Sodni svet in Uradniški svet. Z izbirnim postopkom in postopkom imenovanja članov komisije je zagotovljena neodvisnost komisije oziroma njenih članov.

Zakonodajalec je z ZIntPK-jem nadgradil že z ZPKor-jem uveljavljeni model preprečevanja korupcije in posvetil dodatno pozornost krepitvi integritete v javnem sektorju ter zagotavljanju transparentnosti njenega delovanja. S tem želi zagotoviti in krepiti zaupanje v institucije ter pravni red oziroma pravno državo. ZIntPK je natančneje opredelil preventivne in nadzorstvene naloge komisije ter razširil njene pristojnosti. Glavni namen, ki ga ima komisija pri uresničevanju svojih pristojnosti, je krepitev delovanja pravne države (prim. 1. člen ZIntPK-ja).

Komisija uresničuje svoje pristojnosti:

- z omejevanjem in preprečevanjem korupcije ter nadzorom nad nezdržljivostjo funkcij z drugimi funkcijami in dejavnostmi skuša zagotoviti neodvisno in nepristransko izpolnjevanje ustavno in zakonsko določenih funkcij;
- z uresničevanjem resolucije, ki ureja preprečevanje korupcije, z oblikovanjem strokovnih mnenj in standardov dobre prakse ter z nudenjem pomoči pri izobraževanju, zagotavljanju ozaveščenosti in načrtovanju ter ocenjevanju integritete na vseh ravneh spodbuja in krepi sposobnost posameznikov in institucij, da prevzamejo odgovornost za razvoj integritete in s tem za preprečevanje ter odkrivanje korupcije;
- z nadzorom nad premoženjem in sprejemanjem daril funkcionarjev, preprečevanjem in odpravljanjem nasprotja interesov in koruptivnih ravnanj ter nadzorom nad lobiranjem spodbuja in krepi transparentnost v procesih in postopkih izvrševanja javne oblasti pri opravljanju javnih funkcij in javnih zadev;
- z določitvijo pogojev za opravljanje dejavnosti lobiranja pri delovanju javnega sektorja zagotovi transparentnost te dejavnosti na način, ki bo podpiral dobre prakse;
- z zaščito prijaviteljev koruptivnih ravnanj spodbuja in krepi odkrivanje, preprečevanje ter odpravljanje koruptivnih ravnanj;
- z uresničevanjem mednarodnih obveznosti Republike Slovenije spodbuja, podpira in krepi sodelovanje ter strokovno pomoč pri preprečevanju in zatiranju korupcije na mednarodni ravni;
- s spodbujanjem sodelovanja deležnikov (državnih organov in organov samoupravnih lokalnih skupnosti, organizacij javnega sektorja, oseb z javnimi pooblastili, institucij civilne družbe, medijev ter pravnih in fizičnih

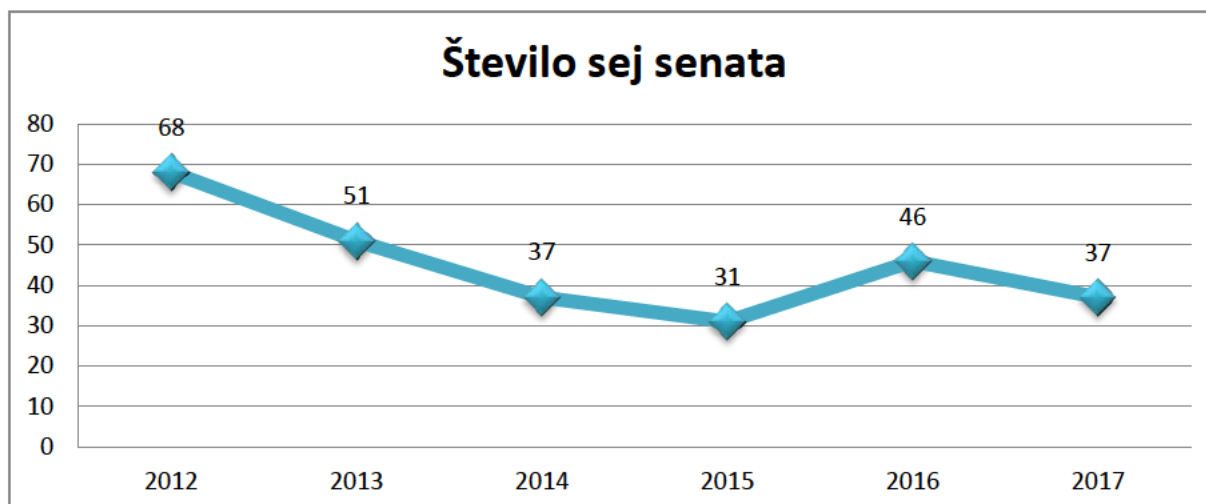
oseb) pri dvigu integritete in preprečevanju korupcije v Republiki Sloveniji ter učinkovitem odzivu države na vse oblike koruptivnih ravnanj.

Senat

Senat komisije sestavljajo predsednik in dva namestnika.

V letu 2017 je bilo skupno sklicanih in izvedenih 37 rednih sej senata. Senat je na sejah obravnaval predvsem: vmesne in zaključne ugotovitve o posameznih primerih, zaključne ugotovitve in poročila o opravljenih rednih nadzorih premoženjskega stanja, letno poročilo komisije za leto 2016, sistemsko pojasnilo o lobiranju, obdobja poročila o izvedenih postopkih ugotavljanja nasprotja interesov, oceno korupcijskih tveganj in tveganj za kršitev integritete v slovenskih osnovnih in srednjih šolah ter priporočila šolam glede upravljanja identificiranih tveganj, preklic in podelitev pooblastil za vodenje vseh upravnih postopkov na podlagi ZIntPK-ja ter prejeta obvestila funkcionarjev o opravljanju poklicne in druge dejavnosti, namenjene pridobivanju dohodka ali premoženjske koristi, predlog sprememb in dopolnitev Akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v komisiji ter Sklepa o spremembah in dopolnitvah Sklepa o uvrstitvi delovnih mest javnih uslužbencev komisije v plačne razrede, Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o javnem naročanju v komisiji, sklep o izvedbi tematskega nadzora, seznanil se je z javnim katalogom daril za leto 2016, poročilom o vplivanju pri določenih lobirancih, analizo finančnih tokov širšega javnega sektorja pri poslovanju z družbami, ki se ukvarjajo z odnosi z javnostmi, ter sprejemal odločitve, vezane na vpis oziroma izbris iz registra lobistov in načrte dela glede obravnavanih zadev ter opravil razgovor z vabljeno osebo.

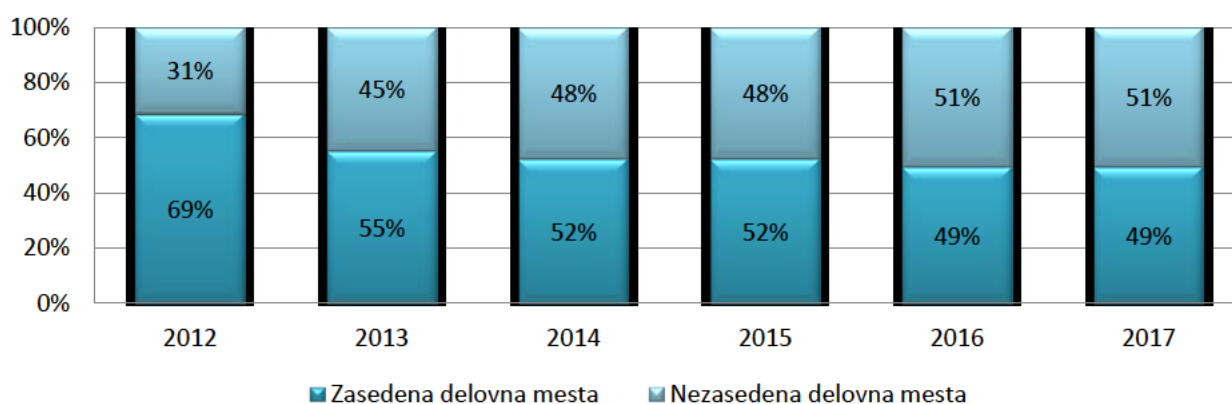

Urad komisije

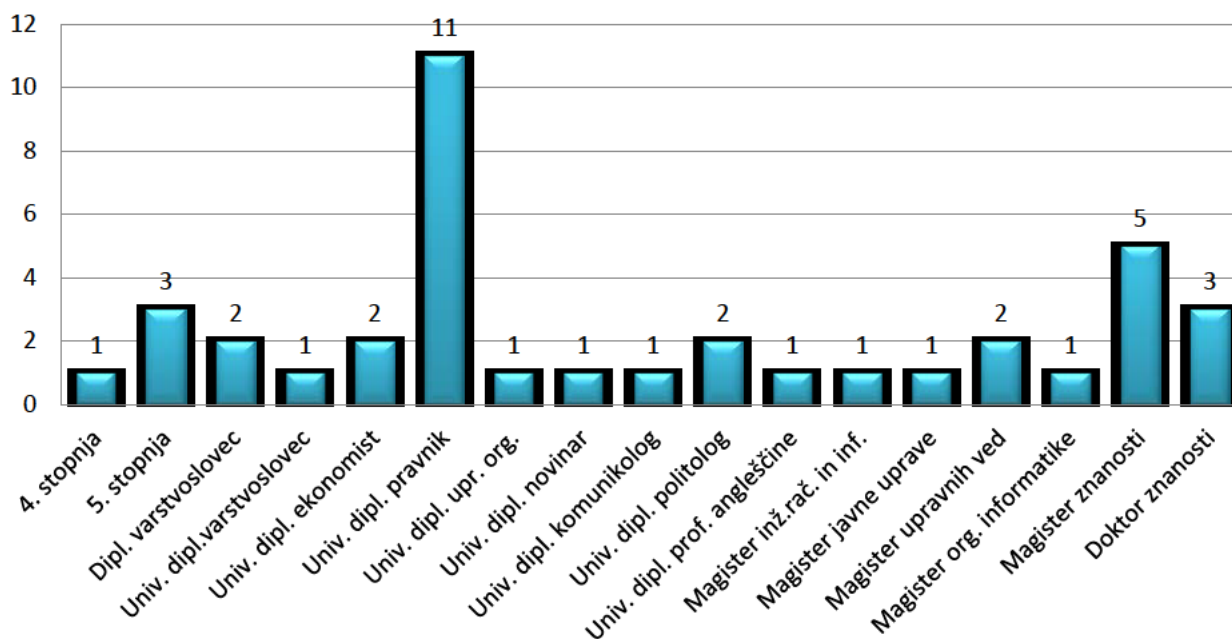
Pravne, kadrovske in finančne zadeve

Na dan 31. 12. 2017 je bilo na komisiji zaposlenih 36 javnih uslužbencev za nedoločen čas, ena javna uslužbenka za določen čas (nadomeščanje javne uslužbenke zaradi materinskega oziroma starševskega dopusta) ter dva funkcionarja. Od 36 javnih uslužbencev, zaposlenih za nedoločen čas, je bilo 15 zaposlenih na Uradu komisije, 15 v Službi za nadzor in preiskave, ter šest v Centru za integriteto in preventivo. V letu 2017 se je na komisiji zaposlilo pet javnih uslužbencev, od tega štiri javni uslužbenci za nedoločen čas in ena javna uslužbenka za določen čas, petim zaposlenim pa je delovno razmerje prenehalo.

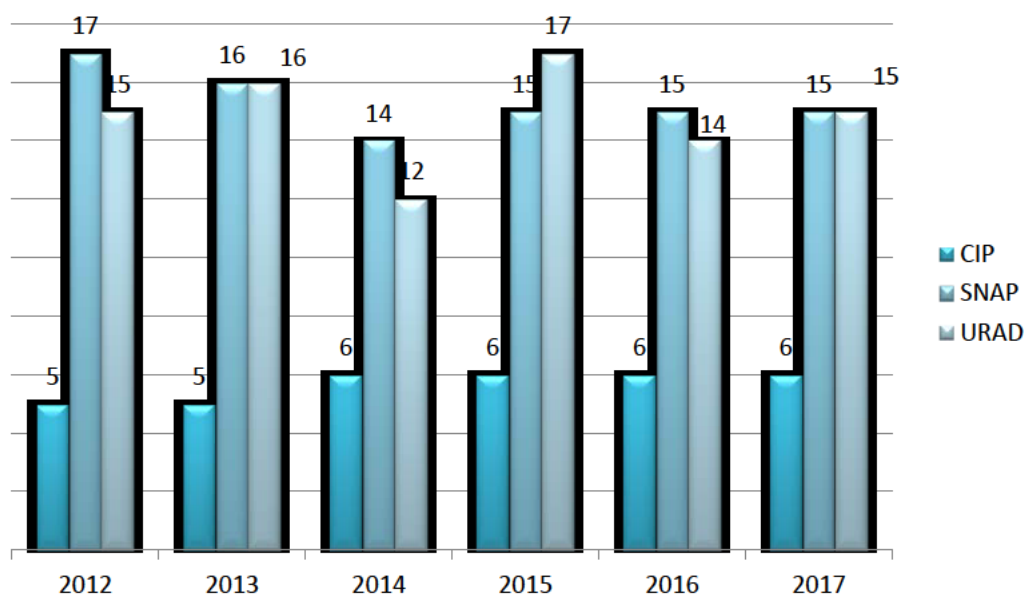
Kadrovska zasedenost delovnih mest

Kadrovska zasedba po izobrazbeni strukturi

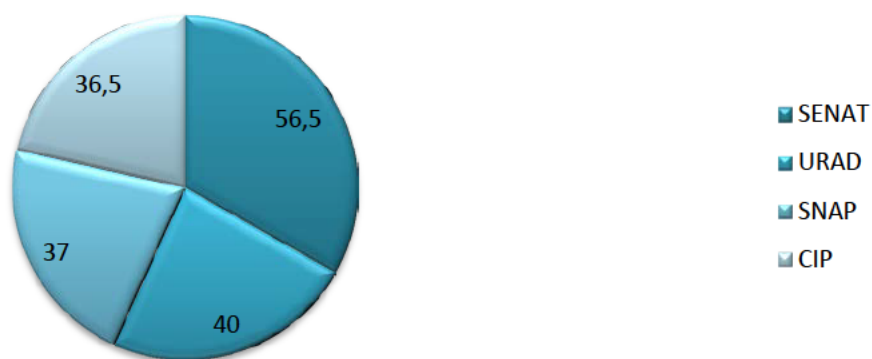
Kadrovska zasedba po NOE

Starostna struktura

Povprečna starost po NOE

V letu 2017 je komisija kot proračunski uporabnik realizirala porabo državnih proračunskih sredstev v skupni višini 1.554.885 evrov, od tega predstavljajo:

- integralna sredstva: 1.553.470 evrov in
- namenska sredstva: 1.415 evrov.

PP	NAZIV PP	ZNESEK V EUR	% PORABE
5432	Plače	1.212.244	78,03
5435	Materialni stroški	307.642	19,8
5438	Investicije	33.584	2,16
	Skupaj 2017	1.553.470	100,00

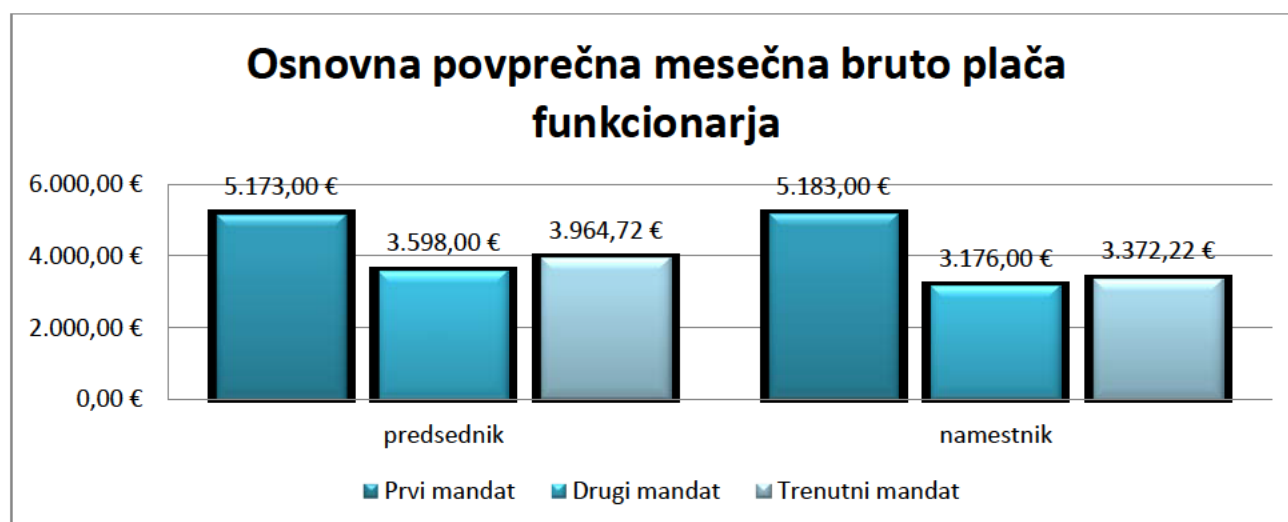
Veljavni proračun za leto 2017 je znašal 1.631.082 evrov, od tega:

- integralna sredstva: 1.628.177 evrov in
- namenska sredstva: 2.905 evrov.

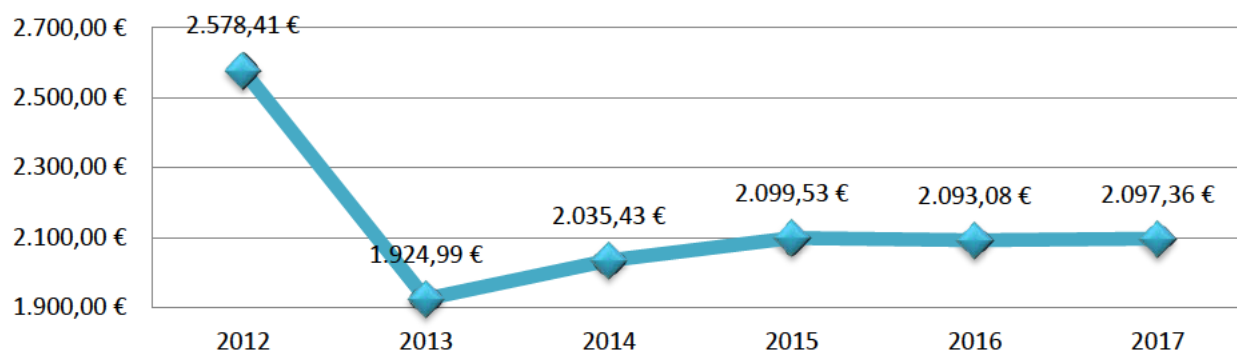
Obrazložitev po posameznih proračunskih postavkah

PP 5432 – plače

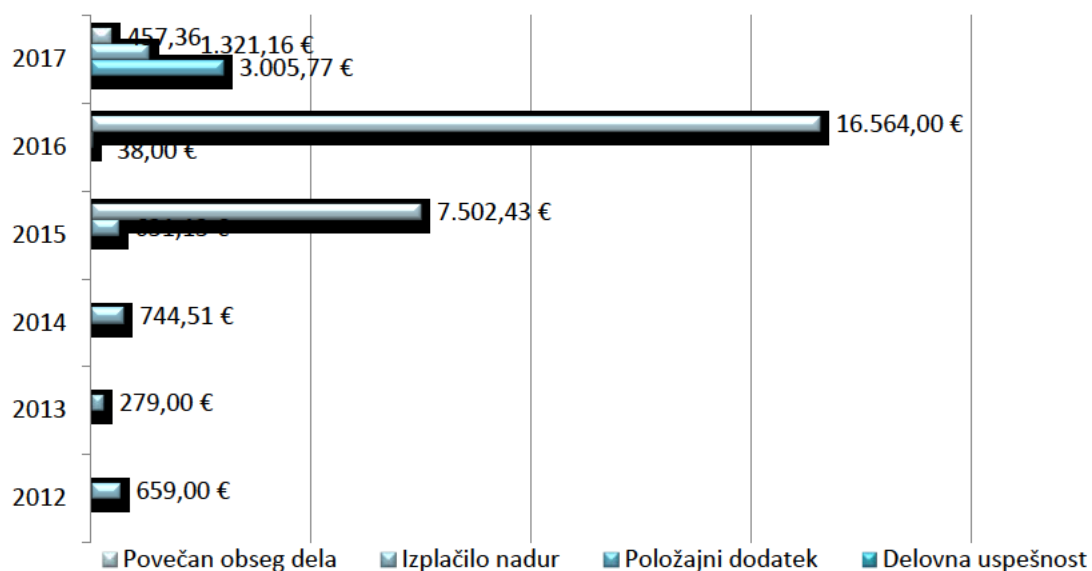
Proračunska postavka 5432 je bila namenjena načrtovanju proračunskih sredstev za stroške dela. Vsi javni uslužbenci in funkcionarji so izvajali aktivnosti povezane z zadolžitvami proračunskega uporabnika. Na dan 31. 12. 2017 je bilo na komisiji zaposlenih 36 javnih uslužbenecv za nedoločen čas, ena javna uslužbenka za določen čas (nadomeščanje javne uslužbenke zaradi materinskega oziroma starševskega dopusta) ter dva funkcionarja.

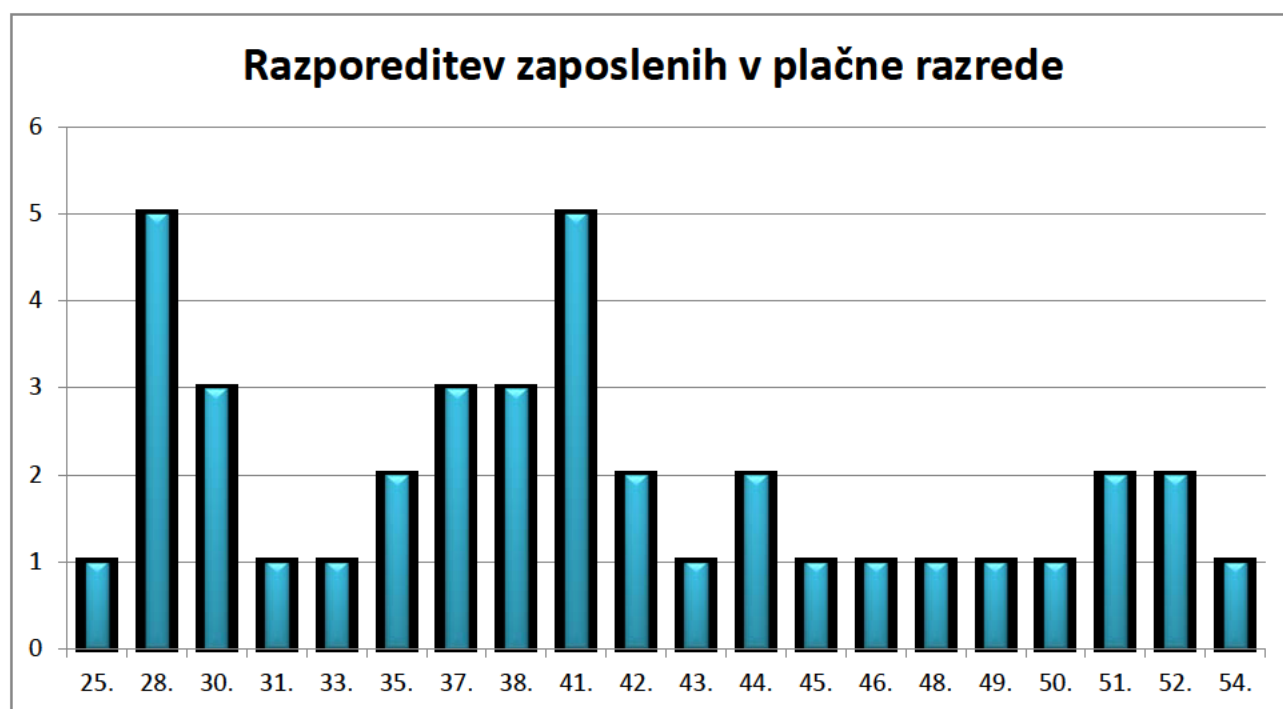

Povprečna izplačana mesečna bruto plača javnega uslužbenca komisije po letih

Bruto izplačilo dodatkov

PP 5435 – materialni stroški

Proračunska postavka je bila namenjena načrtovanju izdatkov za blago in storitve. Vsi realizirani materialni stroški so neposredno povezani z izvršenimi nalogami proračunskega uporabnika. Znotraj materialnih stroškov največji delež, kar 53,18 % (163.602 evrov) predstavlja najemnina za poslovni objekt, parkirne prostore, arhivske prostore ter nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča.

PP 5438 – investicije

Na proračunski postavki za investicije in investicijsko vzdrževanje je komisija realizirala sredstva za nakup novega službenega avtomobila v višini 11.761 evrov, kar predstavlja 35,02 % vseh investicijskih odhodkov. Preostanek sredstev za investicije in investicijsko vzdrževanje v višini 21.823 evrov (64,98 % vseh investicijskih odhodkov) pa je komisija porabila za nakup pisarniškega pohištva, računalniške opreme, strežnikov in diskovnih sistemov, tiskalnikov, telekomunikacijske opreme in licenčne programske opreme.

Področje analitike in informacijske varnosti

Komisija zagotavlja informatizacijo dela pri statističnih in drugih obdelavah ter analizah podatkov, skrbi za varovanje informacijsko-komunikacijske opreme, komunikacij in podatkov komisije.

Na področju analitike in informacijske varnosti so zaposleni trije javni uslužbenci, kar je en več kot v letu 2016.

V nadaljevanju so navedeni projekti, ki jih je komisija v letu 2017 izvedla na področju analitike in informacijske varnosti.

- Izdelano je bilo spletno orodje za elektronsko poročanje o lobističnih stikih. Spletno orodje je bilo dokončano in dano v uporabo v začetku leta 2018. Prav tako je bil v spletnem okolju Corruptio izdelan modul za nadzor nad lobiranjem.
- V spletnem okolju Corruptio je bilo pripravljenih več manjših posodobitev. Med drugim je bilo spletno orodje Integriteta posodobljeno tako, da lahko uporabniki vidijo tudi izbrisana tveganja.
- V spletnem orodju Erar je bila pripravljena analiza poslovanja javnega sektorja z nevladnimi organizacijami.
- V spletnem orodju Erar so bile pripravljene statične datoteke z odprtimi podatki o e-računih.
- Za spletno orodje Erar je bila vključena uporaba varne povezave (HTTPS).

- Začeti so bili postopki za integracijo obrazcev za poročanje premoženjskega stanja v sistem E-uprava.
- Dopolnjen je bil nadzorni sistem Zabbix, ki omogoča boljši pregled nad stanjem infrastrukture komisije.
- Nadgrajen je bil informacijski sistem za podporo dokumentarnemu gradivu (SPIS), ki omogoča spremljanje prejetih prijav po posameznih klasifikacijskih skupinah. Dopolnitev omogoča spremljanje statistike po obravnavanih osebah, kategorijah obravnavanih oseb, ustanovah, sumih kršitev in delovnih področjih.
- Izvedena je bila v prejšnjem letu načrtovana posodobitev in selitev sistemskih prostorov. V ta namen je komisija kupila nova mrežna stikala, nadgradila hitro optično povezavo med obema sistemskima prostoroma in novo napravo za zagotavljanje neprekinjenega napajanja.
- Kupljena je bila licenca za Windows Server, s katero se bo poenostavilo upravljanje domene v omrežju komisije.
- Kupljena je bila licenca za virtualizacijsko okolje VMWare, kar bo komisiji omogočilo enostavnejše in učinkovitejše upravljanje s sistemskimi viri.
- Začeta je bila priprava novega spletnega mesta komisije, ki bo predvidoma zaključena v letu 2018.
- Kupljenih je bilo osem novih delovnih postaj, s katerimi se nadomeščajo starejši prenosni računalniki, ki so se uporabljali kot delovne postaje, prav tako pa se bodo lahko nove delovne postaje dodelile novo zaposlenim uslužbencem.

Erar

V letu 2017 je komisija nadaljevala z nadgradnjami spletnega orodja Erar. Erar najširši javnosti omogoča spremljanje denarnih tokov subjektov javnega sektorja in je v letu 2016 nadomestil spletno orodje Supervisor.

V letu 2017 je bilo izvedenih več manjših popravkov in nadgradenj, predvsem v zalednih sistemih, pripravili pa smo tudi avtomatsko analizo poslovanja javnega sektorja z nevladnimi organizacijami, ki se avtomatsko dopolnjuje s podatki, ko so ti na voljo.

Prav tako je bilo v letu 2017 izvedeno njegovo varnostno testiranje, pri katerem ni bilo zaznanih bistvenih ranljivosti spletnega orodja.

Seznam podatkovnih baz, ki jih je Erar uporabljal ob koncu leta 2017

Erar za prikaz podatkov uporablja bazo finančnih transakcij Uprave RS za javna plačila (UJP), podatke o knjižbah iz sistema MFERAC, podatke iz Poslovnega registra Slovenije, Registra transakcijskih računov in Javne objave letnih poročil, ki jih zagotavlja Agencija RS za javnopravne evidence in storitve (AJPES), podatke iz delniških knjig Centralne klirinško depotne družbe (KDD), podatke o javnih naročilih iz Portala javnih naročil, o davčnih dolžnikih ter nepredlagateljih davčnih obračunov in o nakazilih v davčno ugodna okolja, register transakcijskih računov ter zbirko e-računov. Podatki se osvežujejo dnevno oziroma takoj, ko so na voljo.

V letu 2017 je zaradi tehničnih težav prišlo do izpada posodabljanja podatkov KDD-ja, ki pa smo ga s pomočjo Centralne klirinško depotne družbe v kratkem rešili in manjkajoče podatke uvozili v podatkovno bazo.

Načrti

Komisija se pri svojem delovanju na področju analitike in informacijske varnosti, kot že v preteklih letih, srečuje s klasičnimi težavami kot sta pomanjkanje finančnih sredstev za nakup dodatne informacijsko-komunikacijske opreme in kadrovska podhranjenost, kljub temu pa se v danih razmerah trudimo storiti čim več in razpoložljive vire čim bolj učinkovito uporabiti. V prihodnje komisija načrtuje naslednje aktivnosti:

- nadgradnjo in posodobitev domenskega strežnika in notranjega omrežja komisije,
- integracijo spletnega orodja za poročanje premoženjskega stanja v sistem E-uprava,
- nabavo diskovnega polja, ki bo komisiji olajšalo upravljanje z rastočimi zbirkami podatkov,
- pripravo novih analiz in zanimivosti v spletnem orodju Erar,

- vzpostavitev dodatne lokacije za strežnike spletnega orodja Erar (poleg lokacije v Mariboru bo predvidoma dodana še lokacija v Ljubljani),
- dokončanje priprave novega spletnega mesta komisije,
- prehod na Windows 10 na delovnih postajah, ki jih uporabljajo uslužbenci komisije,
- povečanje obsega brezpapirnega poslovanja komisije,
- nadaljnji razvoj spletnih orodij komisije.

Odnosi z javnostmi

Odnosi z mediji

Največji del aktivnosti s področja odnosov z javnostmi so tudi v letu 2017 predstavljali odnosi z mediji oziroma priprava odgovorov na novinarska vprašanja ter priprava vsebin za spletno stran. Komisija je prejela več kot 220 novinarskih vprašanj in pripravila 36 sporočil za javnost.

Tudi v letu 2017 so mediji in ostale javnosti veliko pozornosti namenili spletnemu orodju Erar, ki si je v preteklem letu prislužilo več priznanj kot primer dobre prakse, ki z osvetlitvijo porabe javnih sredstev pomaga pri izboljšanju učinkovitosti in transparentnosti delovanja javne uprave. Novembra 2017 je tudi na podlagi aplikacije Erar Evropska komisija na temo odprtih podatkov v EU Republiko Slovenijo uvrstila na sedmo mesto in s tem v najbolj napredno skupino držav ter ji pripisala vlogo oblikovalke smernic za nadaljnji razvoj na tem področju v EU.

V komunikaciji z mediji in ostalimi javnostmi je komisija tako kot leto prej tudi v preteklem letu pogosto izpostavljala razvoj dogodkov, vezan na dolgotrajen in nerazumljiv proces sprejemanja novele ZIntPK-ja, ki resno vpliva ne delovni proces znotraj komisije. Druga problematika, ki ji je komisija namenila veliko pozornosti, je sistemski problem vezan na pripravo predlogov predpisov na ravni ministrstev oziroma vlade. Tudi v preteklem letu namreč komisija prepogosto ni bila vključena v proces nastajanja predlogov predpisov kljub zakonski dolžnosti, po kateri naj bi komisija po ZIntPK-ju morala imeti možnost, da poda mnenje o usklajenosti določb predlogov zakonov z zakoni in predpisi, ki urejajo področje preprečevanja korupcije ter preprečevanja in odpravljanja nasprotja interesov, še pred obravnavo predloga zakona na vladi.

Komisija je o najbolj aktualnih temah preteklega leta in o svojem delu tako doma kot v tujini javnosti redno obveščala tudi preko svoje publikacije KPK Vestnik, ki jo v elektronski obliki distribuira na več kot 2.600 elektronskih naslovov. V lanskem letu je komisija izdala osem KPK Vestnikov.

Komisija je v minulem letu z javnostmi komunicirala z/s:

- odgovori na novinarska vprašanja,
- izjavami za javnost,
- sporočili za javnost,
- nastopi vodstva komisije v radijskih in televizijskih oddajah ter v intervjujih,
- vsebinami na spletni strani,
- KPK Vestnikom,
- dogodki
- in drugimi aktivnostmi, pri čemer smo sprotne komunikacijske aktivnosti proaktivno prilagajali aktualnim potrebam.

Najpogostejše teme novinarskih vprašanj:

- prijave in postopki pred komisijo,
- nasprotje interesov in omejitve poslovanja,
- transakcije v spletnem orodju Erar,

- lobistični stiki,
- delo komisije in njeni zaposleni.

Najpogostejše teme medijskih objav:

- delo komisije in dogajanja na komisiji,
- imenovanje novega namestnika predsednika komisije,
- novela ZIntPK-ja,
- spletno orodje Erar,
- ustavna pritožba, ki jo je komisija vložila v primeru kandidature Alenke Bratušek za evropsko komisarko,
- sum pranja denarja preko NLB-ja,
- kazenska preiskava vodje urada komisije,
- dogodki povezani z nekdanjo namestnico komisije,
- drugi tir,
- nekateri postopki pred komisijo (direktor Zdravstvenega doma Izola, nakup občinskih nepremičnin Mestne občine Slovenj Gradec ...).

Praksa komuniciranja z mediji

Komisija z mediji komunicira najpogosteje preko elektronskega predala pr.korupcija@kpk-rs.si, preko katerega se vsa novinarska vprašanja zbirajo na enem mestu in preko katerega se nanje tudi vedno odgovarja. Na vprašanja medijev skuša komisija odgovoriti čim hitreje, najpogosteje še isti dan, sicer pa naslednji dan oziroma, redkeje, v prvi polovici zakonskega roka (sedem delovnih dni po Zakonu o medijih). Na novinarska vprašanja zaradi lažje sledljivosti komisija praviloma odgovarja pisno, se pa pojavljajo tudi poizvedovanja novinarjev preko telefona (prošnje za interpretacije ZIntPK-ja, napotitev na iskane dokumente, navigacija po spletni strani, razni napotki in pojasnila). Tudi v primeru telefonskega poizvedovanja komisija novinarje običajno usmeri na elektronski predal s prošnjo, naj svoje vprašanje zastavijo še v pisni obliki.

Dogodki

V letu 2017 je komisija že tradicionalno organizirala Teden boja proti korupciji, s katerim vsako leto obeleži mednarodni dan boja proti korupciji, 9. december. Ob tem dogodku komisija javnosti predstavi tudi svoje delovanje in izkoristi priložnost za razmislek o pereči problematiki korupcije predvsem skozi dogodke in procese iztekajočega se leta. Posebno priložnost ob tem komisija nameni preventivni dejavnosti, in sicer v obliki zaključnega dogodka ustvarjalnega natečaja. Rdeča nit Tedna boja proti korupciji je bil tudi lansko leto zdaj že tradicionalni filmski festival »Film proti korupciji«, komisija je organizirala tudi novinarsko konferenco ter pravljичni urici v Knjižnici Bežigrad v Ljubljani in v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota, kjer je otrokom slikanico Polomljena kočija bral predsednik komisije Boris Štefanec. Pravljичni urici sta bili namenjeni spoznavanju integritete na otroku prijazen in razumljiv način. Pospremljeni sta bili z razstavo otroških izdelkov, rezultatov natečaja za vrtce, v obeh knjižnicah, poleg tega pa je komisija tovrstni razstavi postavila tudi v Slovenski kinoteki in v svojih prostorih.

Komisija je 25. in 26. 11. 2017 v Ljubljani, v sodelovanju z Regionalno protikorupcijsko pobudo (RAI) in z Regijskim svetom za sodelovanje (RCC) ob podpori Avstrijske razvojne agencije organizira Regijski forum na temo preprečevanja korupcije s pomočjo učinkovitega ugotavljanja korupcijskih tveganj, pri čemer so odnosi z mediji odigrali aktivno vlogo v okviru priprave in izvedbe komunikacijskega dela foruma.

Nova grafična podoba in spletna stran komisije

Leta 2016 se je komisija lotila dveh obsežnih projektov, nove grafične podobe in nove spletne strani komisije. Z novo grafično podobo, ki jo je začela uporabljati decembra 2017, se je želela komisija približati preostalim državnim organom in s tem pokazati, da je njen sestavni del. Z novo spletno stranjo pa želi komisija uporabniku omogočiti čim boljšo

obveščenost in čim lažji dostop do zelenih informacij v očesu prijaznejši podobi. Z aktivnostmi oblikovanja slednje komisija nadaljuje v letu 2018.

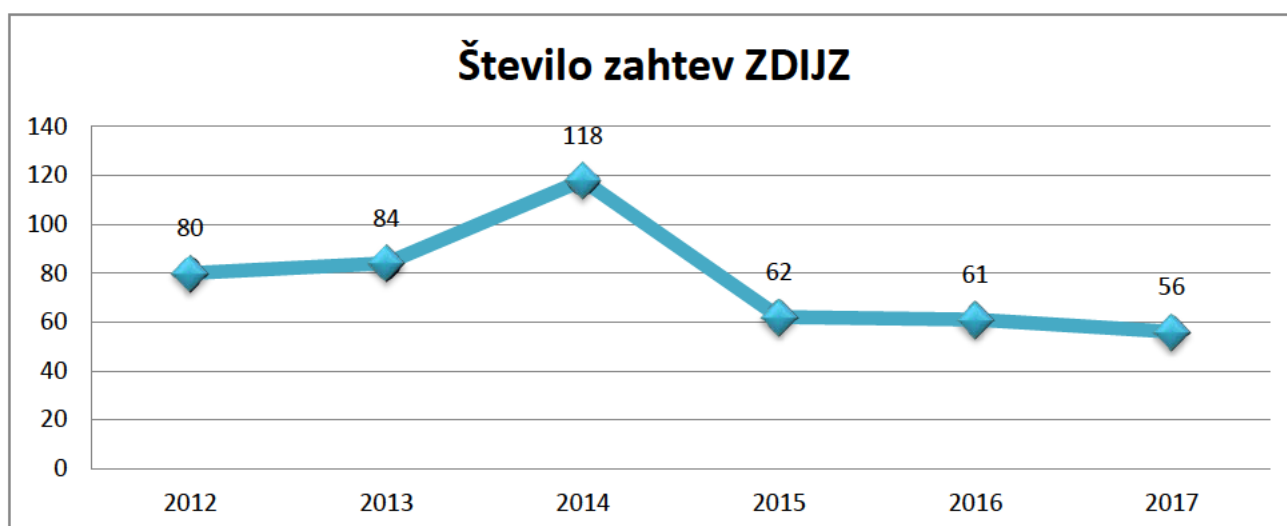
Informacije javnega značaja

Ustava RS v 39. členu določa, da ima vsakdo pravico dobiti informacijo javnega značaja, za katero ima po zakonu utemeljen pravni interes, razen v primerih, ki jih določa zakon. Ta ustavna določba je konkretizirana v določbah Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 72/14 – skl. US, 19/15 – odl. US, 102/15 in 32/16; ZDIJZ). Navedeni zakon pomembno prispeva k transparentnosti dela njegovih zavezancev, saj se na državljane prelaga del dolžnosti nadzora nad delom organov in hkrati daje na voljo kar nekaj pravnih sredstev za zagotovitev pravice izvedeti informacijo javnega značaja.

Informacija javnega značaja je informacija, ki izvira iz delovnega področja organa, nahaja pa se v obliki dokumenta, zadeve, dosjeja, registra, evidence ali dokumentarnega gradiva, ki ga je organ izdelal sam, v sodelovanju z drugim organom, ali pridobil od drugih oseb.

Dostop do informacije javnega značaja ni brez omejitev. ZDIJZ v 6. členu navaja dvanajst primerov, v katerih lahko organ prosilcu zavrne zahtevo zaradi posebne narave podatka, ki ga prosilec želi (če prosilec na primer zahteva podatek, ki je na podlagi zakona, ki ureja tajne podatke, opredeljen kot tajen, če prosilec zahteva osebni podatek, katerega posredovanje bi pomenilo kršitev predpisov o varstvu osebnih podatkov ali če bi razkritje podatka škodovalo izvajanju sodnega ali upravnega postopka in tako naprej).

V letu 2017 je komisija odločala o skupno 56 zahtevah za dostop do informacij javnega značaja. Od tega je bilo v celoti ugodeno 22 zahtevam, 11 jih je bilo v celoti zavrnjenih, v 20 primerih je bil omogočen delni dostop, v preostalih treh zadevah pa so bile izdane ostale končne odločitve kot na primer zavrženje zahteve. Najpogosteje je komisija delno ugodila oziroma delno zavrnila zahtevo iz razloga varovanja osebnih podatkov (v 16 primerih), v dveh primerih iz razloga varovanja podatkov prijaviteljev, v enem primeru iz razloga varovanja tajnega podatka in prav tako v enem primeru iz razloga kazenskega pregona. Od skupno šestih vloženih pritožb na Informacijskega pooblaščenca je bilo v celoti ugodeno eni pritožbi, v enem primeru informacija ni bila posredovana na zahtevan način, dve pritožbi sta bili delno in dve v celoti zavrnjeni.

Pripombe komisije na predloge predpisov

Komisija v skladu z določbo 15. alineje prvega odstavka 12. člena ZIntPK-ja daje mnenja k predlogom zakonov ter ostalih predpisov pred njihovo obravnavo na vladi o usklajenosti določb predlogov zakonov ter ostalih predpisov z zakoni in predpisi, ki urejajo področje preprečevanja korupcije ter preprečevanja in odpravljanja nasprotja interesov.

V letu 2017 je komisija na podlagi zgoraj citirane določbe ZIntPK-ja podala naslednje predloge predpisov:

DATUM	PREDPIS	PREDLAGATELJ	PRIPOMBE KOMISIJE
19. 1. 2017	Predlog Gradbenega zakona	Ministrstvo za okolje in prostor	Pripombe podane.
19. 1. 2017	Predlog Zakona o pooblaščenih arhitektih	Ministrstvo za okolje in prostor	Pripombe podane.
19. 1. 2017	Predlog Zakona o urejanju prostora	Ministrstvo za okolje in prostor	Pripombe podane.
13. 2. 2017	Predlog Zakona o izvrševanju Uredbe Evropske unije o preglednosti poslov financiranja z vrednostnimi papirji in ponovne uporabe	Ministrstvo za finance	/
16. 2. 2017	Predlog Pravilnika o skupnih oznakah ob hkratnem izvajanju nalog nadzornika in reševalca na smučišču in Osnutek Pravilnika o skupnih oznakah ob hkratnem izvajanju nalog nadzornika in reševalca na smučišču	Ministrstvo za notranje zadeve	/
21. 2. 2017	Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport	Pripombe podane.
13. 3. 2016	Predlog Zakona o postopku sodnega varstva imetnikov kvalificiranih obveznosti bank	Ministrstvo za finance	/
29. 3. 2016	Predlog Zakona o ureditvi določenih vprašanj v zvezi z izvedbo investicije v izgradnjo drugega tira železniške proge na odseku Divača-Koper.	Ministrstvo za infrastrukturo	Pripombe podane.
30. 3. 2017	Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o obveznih zavarovanjih v prometu	Ministrstvo za finance	/
19. 4. 2017	Predlog Zakona o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja	Ministrstvo za finance	/

in plačilnih sistemih			
19. 4. 2017	Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport	Pripombe podane.
15. 5. 2017	Predlog Zakona o Fundaciji za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji in o Fundaciji za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport	Pripombe podane.
2. 6. 2017	Predlog Uredbe o izvajanju Uredbe Evropske unije o preglednosti poslov financiranja z vrednostnimi papirji in ponovne uporabe	Ministrstvo za finance	/
Komisija predloga ni prejela v medresorsko usklajevanje.	Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti	Ministrstvo za zdravje	Pripombe podane.
14. 6. 2017	Predlog Zakona o sistemskih preiskavah projektov državnega pomena	Odbor za pravosodje DZ	Pripombe podane.
Komisija predloga ni prejela v medresorsko usklajevanje, temveč je ugotovila, da je Ministrstvo za finance, dne 29. 6. 2017, na svoji spletni strani objavilo besedilo predloga zakona.	Predlog Zakona o demografskem rezervnem skladu	Ministrstvo za finance	Pripombe podane.
30. 6. 2017	Osnutek Pravilnika o izvajanju Zakona o smučiščih	Ministrstvo za notranje zadeve	/
20. 7. 2017	Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nagradah in priznanjih za izjemne dosežke v znanstveno-raziskovalni in razvojni dejavnosti – skrajšani postopek	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport	/
20. 7. 2017	Odredba o določitvi programa strokovnega usposabljanja za varnostnika	Ministrstvo za notranje zadeve	/
17. 8. 2017	Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih agencijah	Ministrstvo za javno upravo	/
22. 8. 2017 (po lastni pobudi)	Osnutek Zakona o varstvu okolja	Ministrstvo za okolje in prostor	Pripombe podane.

1. 9. 2017	Predlog Zakona o evidentiranju dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture	Ministrstvo za infrastrukturo	/
7. 9. 2017	Predlog Zakona o javnih financah	Ministrstvo za finance	Pripombe podane.
12. 9. 2017	Predlog Zakona o informacijski varnosti	Ministrstvo za javno upravo	/
15. 9. 2017	Predlog Zakona o spremembi Zakona o Vladi Republike Slovenije	Ministrstvo za javno upravo	Pripombe podane.
10. 10. 2017	Odredba o določitvi programa strokovnega usposabljanja za varnostnika čuvaja	Ministrstvo za notranje zadeve	/
27. 10. 2017	Predlog Zakona o varstvu osebnih podatkov	Ministrstvo za pravosodje	/
27. 10. 2017	Predlog Zakona o nepremičninskem posredovanju	Ministrstvo za okolje in prostor	/
13. 11. 2017	Pravilnik o naročanju in upravljanju čakalnih seznamov ter najdaljših dopustnih čakalnih dobah	Ministrstvo za zdravje	Pripombe podane.
13. 11. 2017	Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zavarovalništvu	Ministrstvo za finance	/
17. 11. 2017	Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih financah	Ministrstvo za finance	/
28. 11. 2017	Predlog Zakona o javnih uslužbencih	Ministrstvo za javno upravo	/
28. 11. 2017	Predlog Zakona o trgu finančnih instrumentov	Ministrstvo za finance	/
19. 12. 2017	Predlog Zakona o spremembah zakona o upravljavcih alternativnih investicijskih skladov	Ministrstvo za finance	/
19. 12. 2017	Predlog Zakona o spremembah zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje	Ministrstvo za finance	/
21. 12. 2017	Predlog Zakona o izvajanju Uredbe (EU) o dokumentih s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih	Ministrstvo za finance	/

Mednarodna dejavnost komisije

Mednarodno sodelovanje ima na področju boja proti korupciji pomembno vlogo, saj je globalizacija med drugim prinesla tudi porast problema mednarodne korupcije, pri čemer so oblike korupcije v širših regijah v Evropi in svetu podobne, orodja preprečevanja in zatiranja korupcije pa povsod v Evropi večinoma še v razvoju. Mednarodna in meddržavna izmenjava izkušenj in dobrih praks med različnimi akterji lahko tako znatno pripomore k hitrejšemu oblikovanju učinkovitih orodij preprečevanja ter zatiranja korupcije in s tem k celoviti omejitvi pojava korupcije v Evropi oziroma svetu.

Podobno kot že v prejšnjih letih je komisija zaradi omejenih proračunskih sredstev tudi v letu 2017 večino službenih poti v tujino in s tem mednarodnega sodelovanja izvedla v primerih, ko je stroške udeležbe kril organizator dogodka. Obenem je v letu 2017 komisija z minimalnimi stroški gostila nekaj tujih delegacij, ki so zaprosile za izobraževanje, študijske posvete, predstavitev orodij komisije in podobno. V nadaljevanju sledi pregled mednarodne aktivnosti komisije.

Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD)

Ocenjevalni mehanizem: spremljanje izvajanja Konvencije OECD o boju proti podkupovanju tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju (Konvencija OECD) in priporočil delovne skupine OECD na to temo.

V letu 2017 je minilo 20 let odkar je Konvencija OECD stopila v veljavo, zato je ob tej priložnosti OECD pripravila slavnostni dogodek, ki je potekal ob decembrskem zasedanju delovne skupine.

Slovenija ocenjevalka

Komisija predstavlja Republiko Slovenijo v Delovni skupini OECD-ja zoper podkupovanje tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju (OECD Working Group on Bribery in International Business, WGB), v okviru katere potekajo četrtletna zasedanja. Kot ostale članice tudi Republika Slovenija v okviru delovanja v tej delovni skupini prevzema vlogo ocenjevalke drugih držav pri izpolnjevanju določb zgoraj omenjene Konvencije OECD in njenih priporočil.

Republika Slovenija skupaj z Združenimi državami Amerike (ZDA) ocenjuje Rusko federacijo. Slednja je morala na zasedanju OECD-ja oktobra 2017 poročati o napredku izvajanja priporočil iz 2. faze ocenjevanja, kjer se ocenjuje implementacija konvencije v rusko zakonodajo. Na podlagi mnenj ocenjevalcev in poročila Ruske federacije je nato delovna skupina OECD-ja sprejela poročilo, v katerem je bilo ugotovljeno, da je Ruska federacija dosegla le majhen napredek.

Slovenija ocenjevanka

V letu 2017 se je nadaljevala tudi 3. faza ocenjevanja Republike Slovenije glede izpolnjevanja določb Konvencije OECD, ocenjujeta pa jo Kraljevina Nizozemska in Veliko vojvodstvo Luksemburg. Komisija ima pri ocenjevanju vlogo nacionalnega koordinatorja aktivnosti Republike Slovenije. 3. faza ocenjevanja je osredotočena na odziv organov pregona na prijave primerov podkupovanja tujih javnih uslužbencev, izvajanje priporočil za boj proti podkupovanju iz leta 2009 in udejanjanje priporočil OECD-ja iz preteklih ocenjevanj.

V letu 2017 je Republika Slovenija o napredku glede izpolnjevanja teh priporočil poročala v juniju. Ocenjevalki sta bili mnenja, da je Republika Slovenija uspešno implementirala vsa priporočila, o katerih je morala poročati. Ocenjevanje Republike Slovenije se bo nadaljevalo v 4. fazi, ki se bo predvidoma začela leta 2023, bo pa o spremembah na področju sprejemanja ZIntPK-ja in delovanja komisije poročala še oktobra 2018.

OECD Mreža za integriteto javnega sektorja (OECD SPIO)

Komisija v OECD-ju zastopa Republiko Slovenijo v Mreži za integriteto javnega sektorja (Working Party of Senior Public Integrity Officials, SPIO).

V začetku leta 2017 je Svet OECD-ja sprejel Priporočila za dvig integritete javnega sektorja (dokument je dostopen na naslovu <http://tiny.cc/fcq1jy>), v katerih državam predlaga, da vzpostavijo celovit in medsebojno skladen sistem integritete, spodbujajo trajnostno družbeno zavedanje o pomenu integritete, vzpostavijo in vzdržujejo sistem etičnega

vodenja ter povečajo učinkovitost pri uveljavljanju odgovornosti. Delegati skupine SPIO so na dveh srečanjih v letu 2017 pripravljali konkretnije nasvete (toolbox), ki temeljijo predvsem na dobrih praksah v nacionalnih sistemih delegatov in s katerimi želijo državam pomagati pri implementaciji omenjenih priporočil.

OECD Protikorupcijska mreža za Vzhodno Evropo in Osrednjo Azijo (OECD ACN)

Komisija v OECD-ju zastopa Republiko Slovenijo tudi v Protikorupcijski mreži za Vzhodno Evropo in Osrednjo Azijo (Anti-Corruption Network for Eastern Europe and Central Asia, ACN).

ACN je v letu 2017 izvajala obsežnejšo raziskavo o nacionalnih sistemih nasprotja interesov in nadzora nad premoženjskim stanjem sodelujočih držav, pri pripravi katere je s posredovanjem podatkov o slovenskem sistemu sodelovala tudi komisija. V okviru omenjene raziskave je bila izvedena mednarodna konferenca v Gruziji, na kateri sta v vlogi predavateljev nastopila sodelavca komisije. Predstavila sta razvoj slovenskega sistema za nadzor nad preprečevanjem korupcije in neintegritetnim ravnanjem oziroma priporočila, ki jih je skupina GRECO, ki deluje v okviru Sveta Evrope, izdala posameznim državam v zvezi z nasprotjem interesov in nadzorom nad premoženjskim stanjem.

Urad Združenih narodov (ZN) za droge in kriminal (UNODC)

Ocenjevalni mehanizem: ocenjevanje implementacije Konvencije ZN proti korupciji (UNCAC).

Slovenija kot ocenjevalnica

Z namenom učinkovitega izvajanja UNCAC-a so države pogodbenice ustanovile tako imenovan Pregledni mehanizem za samoocenjevanje držav glede uresničevanja oziroma implementacije UNCAC-a (Pregledni mehanizem). Nad Preglednim mehanizmom bdi tako imenovana Skupina za pregled implementacije (Implementation Review Group, IRG), ki junija vsako leto z žrebom izbere pare držav, ki ocenjujejo posamične države (v letu 2017 je žreb potekal 16. 6. 2017).

Slovenija je bila že ocenjena v 1. krogu ocenjevanja implementacije UNCAC-a, ki se je zaključil v letu 2015. Predmet ocenjevanja so bile določbe tretjega in četrtega poglavja UNCAC-a. Poročilo je dostopno na spletni strani UNODC-ja.

Komisija je v letu 2017 prejela uradno depešo Stalnega predstavništva RS pri mednarodnih organizacijah na Dunaju, s katero nas je predstavništvo obvestilo o noti Sekretariata Konference pogodbenic UNCAC-a pri Uradu UNODC-ja (Sekretariat UNODC-ja), da se bo 2. pregled Republike Slovenije za drugo (preprečevanje korupcije – preventiva) in peto (odvzem nezakonito pridobljenega premoženja) poglavje začel v juniju 2017. Sekretariat UNODC-ja je namreč odgovoren za opravljanje vseh nalog tekom samoocenjevanja držav z namenom zagotavljanja učinkovitega delovanja Preglednega mehanizma.

V zvezi s tem je Republika Slovenija v letu 2017:

- imenovala tako imenovani Focal point (osrednja kontaktna točka Republike Slovenije) – uslužbenca komisije, ki se je med 24. in 27. 4. 2017 udeležil izobraževanja v Moskvi glede poteka in načina 2. pregleda Republike Slovenije ter med 24. in 28. 9. 2017 udeležil seminarja za kontaktne točke držav, ki so ocenjene glede udeležbe in pomena civilne družbe pri ocenjevanju držav;
- s pomočjo pristojnih institucij (sodelovalo je več kot 20 institucij javnega in zasebnega prava) izpolnila samoocenjevalni vprašalnik, ki predstavlja zbir vseh relevantnih informacij o stanju v Republiki Sloveniji glede implementacije UNCAC-a za ocenjevalce, ter ga posredovala Sekretariatu UNODC-ja v zastavljenem roku;
- bila obveščena, da sta ocenjevalki Republike Slovenije Mongolija in Gruzija in da bo obisk ocenjevalcev (ocenjevalna ekipa bo sestavljena iz predstavnikov Mongolije, Gruzije in Sekretariata UNODC-ja) potekal šele v letu 2018.

Delovna skupina UNODC-ja za preprečevanje korupcije

V okviru UNODC-ja je komisija tudi članica Delovne skupine za preprečevanja korupcije. Zasedanja Delovne skupine za preprečevanje korupcije se je predstavnica komisije udeležila avgusta 2017 na Dunaju. V ospredju sta bila izobraževanje

v šolah in na univerzah na temo protikorupcijskih prizadevanj ter integriteta v pravosodnih institucijah. Svoje dobre prakse je komisija predhodno posredovala za predstavitev na spletnih straneh UNODC-ja.

Svet Evrope – Skupina držav proti korupciji (GRECO)

Komisija je predstavnica Republike Slovenije tudi v GRECU, ki deluje v okviru Sveta Evrope, kjer ocenjevalni postopki držav potekajo na podlagi vzajemnega ocenjevanja in pritiska drugih članic GRECA. Ocenjuje se spoštovanje protikorupcijskih standardov, ki jih določajo protikorupcijski dokumenti Sveta Evrope, kot so Civilnoppravna in Kazenskoppravna konvencija proti korupciji ter Dvajset vodilnih načel za boj proti korupciji. 1. 1. 2017 se je začel 5. ocenjevalni krog, v katerem sta bili prvi ocenjevani državi Republika Slovenija in Združeno kraljestvo.

Slovenija ocenjevanka v 4. ocenjevalnem krogu

V letu 2017 se je nadaljeval 4. ocenjevalni krog GRECA, kjer se že peto leto ocenjuje preprečevanje korupcije pri članih predstavniških teles (poslancih in državnih svetnikih), sodnikih in tožilcih. Republika Slovenija je morala do konca septembra 2017 posredovati situacijsko poročilo, ki bo osnova za pripravo Drugega poročila o izpolnjevanju priporočil za Republiko Slovenijo, ki je bilo obravnavano na skupščinskem zasedanju GRECA marca 2018. Napredek je bil viden predvsem pri izpolnjevanju priporočil tožilcev, medtem ko so poslanci in državni svetniki ponovno zanemarili mednarodne obveznosti, ki jih je Republika Slovenija sprejela s podpisom in ratifikacijo mednarodnih dokumentov Sveta Evrope s področja preprečevanja in boja proti korupciji.

Uvodno praktično usposabljanje GRECA za ocenjevalce 5. ocenjevalnega kroga

Prvi teden maja 2017 je potekalo uvodno praktično usposabljanje za ocenjevalce GRECA v 5. ocenjevalnem krogu, ki ga je izvedel GRECO. Tokratno usposabljanje je bilo izrazito praktično naravnano z uporabo tako imenovanih »mock« oziroma navideznih ocenjevanj. Usposabljanje je poleg treh drugih strokovnjakov vodila predstavnica komisije v GRECU.

Slovenija ocenjevanka v 5. ocenjevalnem krogu

Z januarjem 2017 je GRECO začel 5. ocenjevalni krog, katerega tema je »Preprečevanje korupcije in spodbujanje integritete v centralni vladi (najvišji nosilci izvršilne veje oblasti) in v organih preiskave«. Med prvimi ocenjevanimi državami je bila, kot vedno po kronološkem redu, Republika Slovenija (poleg Združenega kraljestva). Po pripravi odgovorov na obsežen vprašalnik, ki ga je pripravila delovna skupina GRECA, katere članica je bila tudi predstavnica komisije v GRECU, je Republiko Slovenijo konec junija 2017 obiskala delegacija GRECA. Srečali so se s predstavniki izvršilne veje oblasti (predstavniki nekaj ministrstev) ter Policije, pa tudi z drugimi državnimi organi, pomembnimi za delovanje vlade ter Policije pri preprečevanju korupcije in spodbujanju integritete v njihovih vrstah (Generalni sekretariat Vlade RS, Služba Vlade RS za zakonodajo, Specializirano državno tožilstvo, Ministrstvo za notranje zadeve, Informacijski pooblaščenec, Varuh človekovih pravic RS in drugi), in s predstavniki nevladnega sektorja, medijev in akademikov. Obisk je bil namenjen predvsem razjasnitvi določenih nejasnosti, ki so izhajale iz odgovorov, ki jih je Republika Slovenija podala GRECU, ter preveritvi, ali se pravni okvir v praksi dejansko tudi izvaja.

V začetku decembra 2017 je na skupščinskem zasedanju GRECA Republika Slovenija s svojo delegacijo, ki jo je vodila predstavnica komisije, sodelovala pri obravnavi osnutka poročila, kot ga je pripravila delegacija GRECA. S sprejetjem poročila je GRECO na Republiko Slovenijo naslovil 15 priporočil, od tega devet na vlado oziroma najvišje nosilce izvršilne veje oblasti, šest pa na Policijo.

Priporočila predvsem pozivajo Republiko Slovenijo, da usmeri vlado oziroma najvišje nosilce izvršilne veje oblasti k identificiranju in obvladovanju korupcijskih tveganj in tveganj za integriteto s sprejemom načrta integritete vlade, razvije notranje mehanizme za njihovo ozaveščanje glede vprašanj integritete, razvije prakse za izboljšanje obvladovanja nasprotja interesov, poveča transparentnost na področju objave kršitev omenjenih naslovnikov določb ZIntPK-ja (objava odločb v prekrškovnih postopkih, ki jih vodi komisija), objavi izjave o premoženjskem stanju za omenjene naslovnike, poveča kapacitete komisije za izvajanje njenih pristojnosti na področju načrtov integritete, nasprotja interesov, nadzora premoženjskega stanja in lobiranja v odnosu do omenjenih naslovnikov in drugo.

Policiji je GRECO priporočil okrepitev obvladovanja tveganj z uporabo določenih dodatnih orodij, večjo transparentnost delovanja na področju krepitve integritete in ukrepov za preprečevanje korupcije z objavo poročil, izboljšanje prakse za obvladovanje tveganj na področju nasprotja interesov ter izpostavil, da naj se posebno pozornost nameni tudi zaposlovanju in večji vključenosti žensk na vseh ravneh policijske strukture. Slednje priporočilo je prelomnica med GRECO priporočili, saj GRECO z njo zasleduje načelo enakosti spolov, ki je eno temeljnih načel, k uveljavitvi katerega si prizadevata Generalni sekretar oziroma Svet Evrope v njegovih organih ter tudi v politikah držav članic.

Slovenija članica Biroja GRECA

Predstavnica komisije sodeluje v Biroju GRECA, organu upravljanja te organizacije, kamor je bila izvoljena že leta 2013. Med bistvenimi aktivnostmi biroja je predvsem treba izpostaviti spremembo Pravil postopka, ki GRECU dovoljuje hitro reagiranje na izredne oziroma nujne dogodke v državah članicah. Pred tem je bil GRECO vezan na kronološki red ocenjevanja posameznih držav članic in se na nujne dogodke izven tega zaporedja ni mogel odzivati z izvedbo ad hoc ocenjevalnega postopka.

Predstavnica komisije v vlogi poročevalke GRECA za enakost spolov

Predstavnica komisije se je kot poročevalka GRECA za enakost spolov sestala s posebno svetovalko Generalnega sekretarja Sveta Evrope glede izvedbe projekta v sodelovanju med GRECOM in Odborom strokovnjakov Sveta Evrope za ocenjevanje ukrepov proti pranju denarja in financiranju terorizma (The Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of terrorism, MONEYVAL) na temo enakosti spolov pri preprečevanju korupcije in pranja denarja. Prizadevanja GRECA za spodbujanje k enakosti spolov je predstavnica komisije v spremstvu izvršnega sekretarja GRECA predstavila na sestanku Skupine za vključevanje načela enakosti (Gender Mainstreaming Team, GMT) decembra 2017, tekom skupščinskega zasedanja GRECA.

Koordinacijski sestanki predstavnikov Republike Slovenije v organih Sveta Evrope

Zaradi članstva v GRECU se komisija udeležuje tudi koordinacijskih sestankov predstavnikov Republike Slovenije v organih Sveta Evrope, ki potekajo na Ministrstvu za zunanje zadeve.

Sodelovanje z Evropsko unijo in njenimi državami članicami

Evropska mreža strokovnjakov s področja integritete (ENIP)

Republika Slovenija je ena od prvotnih članic Evropske mreže strokovnjakov s področja integritete (European Network of Integrity Practitioners, ENIP), ki jo je ustanovila skupaj z Republiko Avstrijo, Kraljevino Belgijo, Republiko Estonijo in Kraljevino Nizozemsko. Naknadno se je skupini pridružila Zvezna republika Nemčija, v letu 2017 pa še Republika Poljska. Mreža je namenjena medsebojni izmenjavi znanj in izkušenj oseb, ki se vsakodnevno in na praktični ravni ukvarjajo s krepitvijo integritete javnega sektorja. Udeleženci na srečanjih predstavljajo dogajanje v svojih državah ter podajajo stališča glede aktualnih izzivov drugih držav; vsakokratni organizator pa zagotovi tudi izobraževalne vsebine, ki jih izvajajo njegovi zaposleni in gostujoči predavatelji. V letu 2017 se je skupina sestala v Republiki Estoniji, srečanje pa je bilo namenjeno predvsem analizi sistemov, ki so jih države vzpostavile za oceno tveganj (risk assessment) na področju integritete.

Evropski partnerji v boju proti korupciji in evropsko združenje za preprečevanje korupcije (EPAC/EACN)

Mrežo EPAC/EACN sestavljajo institucije z mandatom za boj proti korupciji iz večine evropskih držav. Namen obstoja mreže je izmenjava izkušenj in dobrih praks na področju boja proti korupciji v Evropi, kar predstavlja tudi odlično izhodišče za strokovne razprave.

Leta 2004 je bila na letni konferenci EPAC-a na Dunaju dana pobuda, ki je vodila v oblikovanje še ene formalne mreže povezav med državnimi organi, vključenimi v boj proti korupciji, in sicer Evropsko združenje za preprečevanje korupcije (European Anti-Corruption Contact Network, EACN). Dokončno je bila potrjena z odločbo Sveta Evrope 24. 11. 2008 na

Svetu ministrov za pravosodje in notranje zadeve, formalno pa ustanovljena 6. 11. 2009 na konferenci EPAC-a v Novi Gorici.

EACN je organizacija, specializirana za preprečevanje in zatiranje korupcije, v kateri sodelujejo vse specializirane protikorupcijske službe, agencije in organi 27 držav članic EU. Služi kot platforma za izmenjavo dobrih praks, najboljših rešitev na zakonodajnem in institucionalnem področju, izmenjavo kadrov in kot sredstvo pritiska na organe ter organizacije EU in njene države članice v smeri neodvisnega, objektivnega in profesionalnega preprečevanja ter zatiranja korupcije.

Sodelovanje komisije v delovni skupini EPAC/EACN »Risk Management and Risk Analysis«

Cilj delovne skupine, v kateri je sodelovalo 12 držav članic EPAC/EACN, je bil pripraviti smernice o upravljanju s tveganji za neintegritetno ravnanje za organe, ustanovljene za boj proti korupciji, kot tudi za organe nadzora nad policijo. Delovno skupino je koordinirala predstavnica avstrijskega zveznega urada za preprečevanje in boj proti korupciji (BAK). Delo je potekalo na treh delovnih srečanjih, v preostalem delu pa na daljavo. Prvo delovno srečanje je bilo organizirano na Dunaju, njegov namen pa je bil predstaviti stanje v posameznih državah glede upravljanja in analize tveganj za neintegritetno ravnanje ter sprejem dogovora o skupnih izhodiščih za oblikovanje smernic. Srečanje je temeljilo na predstavitvi dobrih praks v posameznih državah. Ker se Republika Slovenija z upravljanjem s tveganji za neintegritetno ravnanje s pomočjo načrtov integritete in elektronskega registra tveganj (Corruptio) uvršča med države, ki imajo vzpostavljeno eno najboljših praks med državami članicami EPAC/EACN, prvega srečanja pa se komisija ni udeležila, se je komisija s predstavniki BAK-a dogovorila za tripartitno delovno srečanje s predstavniki BAK-a in srbske agencije za boj proti korupciji, ki se je odvilo julija v prostorih komisije. Po tem srečanju je bil oblikovan osnutek smernic, ki je bil posredovan vsem sodelujočim državam v komentiranje. Naš prispevek k zasnovi smernic je bil bistven, predvsem v delu, ki se nanaša na metodologijo ocenjevanja tveganj v okviru načrtov integritete. Skupno usklajevanje vsebine smernic se je nadaljevalo na tretjem, zaključnem delovnem srečanju v Republiki Moldaviji. Predstavnica komisije je na srečanju predstavila pravno ureditev in prakso upravljanja s tveganji za neintegritetno ravnanje v okviru pristojnosti komisije. Delovna skupina je svoje delo zaključila na daljavo konec oktobra 2017, ko je bila dokončno usklajena zadnja verzija smernic. Smernice so bile predstavljene in sprejete na generalni skupščini EPAC/EACN, ki je bila izvedena v okviru zaključne letne konference EPAC/EACN v Lizboni, potekala pa je od 15. do 17. 11. 2017. S tem se je delo delovne skupine zaključilo.

Predstavnica komisije je v imenu delovne skupine EPAC/EACN delo delovne skupine predstavila tudi na mednarodni konferenci Regionalne protikorupcijske iniciative (Regional Anti-Corruption Initiative, RAI), ki se je odvijala 25. in 26. 9. 2017 v Ljubljani.

Sodelovanje v delovni skupini je komisiji prineslo večji vpogled v ureditev in prakso sodelujočih držav na področju upravljanja s tveganji. Bistveno je poudariti, da smernice izpostavljajo specifične internega upravljanje s tveganji za neintegritetno ravnanje kot tudi zunanega nadzora nad upravljanjem s tveganji v organih, ki so podvrženi nadzoru organov za boj proti korupciji. Smernice opredelijo bistvene elemente upravljanja s tveganji in sam proces upravljanja (od postopka identifikacije tveganj, njihove analize, ocene, sprejema ustreznih ukrepov in nadzora nad njihovim izvajanjem). Med državami članicami je bila prepoznana tako potreba po čim bolj transparentnem upravljanju s tveganji za neintegritetno ravnanje kot tudi po poudarjanju pogojev za učinkovito upravljanje s tveganji. Slednje se predvsem nanaša na zavezo predstojnikov organov glede doslednega upravljanja s tveganji za neintegritetno ravnanje, njihove etične drže (ki se odraža tudi v njihovem dejanskem ravnanju), organizacijske kulture (temelječi na integriteti, razpoložljivih kadrovske in finančnih virov), rednega usposabljanja o upravljanju s tveganji ter ustrezne podpore na državni ravni.

Regionalna proti-korupcijska iniciativa (RAI)

RAI je medvladna regionalna organizacija, naslednica protikorupcijske iniciative v okviru Pakta stabilnosti, ki je bila ustanovljena leta 2007, s poslanstvom širitve in spodbujanja boja proti korupciji v državah JV Evrope. RAI izvaja svoje programe predvsem v svojih članicah (Republika Albanija, Bosna in Hercegovina, Republika Bolgarija, Črna gora,

Republika Hrvaška, Republika Makedonija, Republika Moldavija, Romunija in Republika Srbija), temeljne aktivnosti iniciative pa so spremljanje protikorupcijskih strategij in zakonodaje, pomoč pri določanju korupcijskih tveganj (podoben mehanizem kot načrti integritete v Sloveniji) in vzpostavitev pregleda protikorupcijskega delovanja držav članic RAI-a.

Glede na to, da je RAI organizacija, ki si na dnevni bazi prizadeva k osveščanju o najboljših praksah na področju preprečevanja in boja proti korupciji in slednje deli z njenimi članicami kot tudi državami opazovalkami, je Republika Slovenija na pobudo predstavnikov RAI-a, ki so bili na delovnem obisku na komisiji 7. 9. 2017 (namen srečanja je bil krepitev medsebojnega sodelovanja, natančneje, skupna organizacija mednarodne konference v Ljubljani, na temo načrtov integritete in analize predpisov z vidika korupcijskih tveganj ter nastop komisije v novi vlogi članice opazovalke v tej mednarodni organizaciji), zaprosila za članstvo v slednji, in sicer kot država opazovalka, kar je bilo tudi soglasno potrjeno 24. 10. 2017 na sestanku usmerjevalne skupine RAI-a v Ljubljani. Sprejem v organizacijo, ki spodbuja boj proti korupciji v državah JV Evrope, pomeni priznanje Republiki Sloveniji in komisiji (komisija bo zastopala Republiko Slovenije v organizaciji RAI) za delovanje na tem področju. Komisija, ki tekom zadnjih dveh let z RAI-jem gradi vse tesnejše stike, že od svoje ustanovitve pred 13 leti oblikuje smernice in igra pomembno vlogo v regiji na področju boja proti korupciji in njenega preprečevanja ter hkrati meni, da bo tovrstno mednarodno sodelovanje prispevalo k njenemu uspešnemu delu tudi v prihodnje.

Regionalni mednarodni forum na temo preprečevanja korupcije v javnih institucijah s pomočjo učinkovitega ugotavljanja korupcijskih tveganj

Organizacija RAI je skupaj s komisijo, Regijskim svetom za sodelovanje (Regional Cooperation Council, RCC) in ob podpori Avstrijske razvojne agencije (ADA) v Ljubljani 25. in 26. 9. 2017 pripravila regionalni mednarodni forum na temo preprečevanja korupcije v javnih institucijah s pomočjo učinkovitega ugotavljanja korupcijskih tveganj. Forum, ki ga je odprl predsednik komisije, je potekal pod okriljem Regionalnega programa za krepitev sposobnosti protikorupcijskih teles in civilne družbe v boju proti korupciji in za doprinos k izpolnjevanju zahtev, ki jih v 2. ocenjevalnem krogu postavlja UNODC, v okviru svoje protikorupcijske konvencije UNCAC. Tekom dogodka so udeleženci foruma, pomembni predstavniki ministrstev za pravosodje, protikorupcijskih teles in nevladnih organizacij iz JV Evrope, ki so sodelovali pri izvajanju metodologij za oceno korupcijskih tveganj in oceno zakonodaje z vidika korupcijskih tveganj, razpravljali o družbenih vzorcih korupcije in se osredotočili na posebne oblike korupcije v gospodarstvih JV Evrope.

Druge mednarodne aktivnosti komisije

a) Udeležbe na mednarodnih dogodkih

Zaščita prijaviteljev – Bruselj

Uslužbenec komisije se je v mesecu oktobru in novembru 2017 na povabilo Evropske komisije udeležil dveh posvetovanj na temo žvižgaštva in zaščite žvižgačev. Na sestankih, na katerih so sodelovali predstavniki vseh 28 držav članic EU in predstavniki Evropskega urada za boj proti goljufijam (European Anti-Fraud Office, OLAF), je predstavil zakonske okvirje in delo komisije na tem področju ter aktivno sodeloval pri neformalnih predlogih ureditve žvižgaštva na ravni EU, ki si prizadeva za sprejem direktive oziroma smernic z minimalnimi standardi zaščite žvižgačev v javnem in zasebnem sektorju. Z vidika nadaljnjega razvoja instituta zaščite prijaviteljev oziroma žvižgaštva na splošno je pomembno, da Slovenija sledi mednarodnim smernicam s tega področja in pri tem upošteva najboljše prakse, ki so se izoblikovale v mednarodni skupnosti, ter hkrati aktivno sodeluje pri izmenjavi izkušenj na področju, ki je aktualno in v fazi priprave skupnih pravil na ravni EU.

Zaščita prijaviteljev – Atene

Na zaprosilo OECD-ja se je v mesecu oktobru 2017 uslužbenec komisije kot predavatelj udeležil delavnice na temo žvižgaštva in zaščite žvižgačev, namenjene grškim javnim uslužbencem. Nastopil je na dveh okroglih mizah v zvezi s pripravo osnutka zakona, ki bi urejal zaščito žvižgačev v Grčiji, ter sodeloval z dvema predavanjema, ki sta se osredotočala na osveščanje javnosti in merjenje učinka žvižgaštva v javnem sektorju. Z vidika mednarodnih dejavnosti

komisije se z udeležbo na tovrstnih dogodkih krepi mednarodni ugled in prepoznavnost komisije, hkrati pa uslužbenci spoznavajo tudi dobre prakse iz drugih držav.

Regionalna konferenca o preprečevanju korupcije v Beogradu

Namestnik predsednika komisije in uslužbenec komisije sta se 14. 12. 2017 udeležila mednarodne konference »Sodelovanje protikorupcijskih institucij v regiji«, ki je potekala v Beogradu v zgradbi, kjer je nekoč zasedal Zvezni izvršni svet. Konferenca je vsebinsko pokrila dve temi, in sicer položaj in status neodvisnih protikorupcijskih institucij in implementacija protikorupcijskih standardov ter učinkovitost preventivnih mehanizmov v borbi proti korupciji. Predstavnika komisije sta sodelovala pri drugi točki, pri čemer sta podrobneje prikazala uporabnost spletnega orodja Erar glede nezdržljivosti funkcij, nasprotja interesov in omejitev poslovanja. Konferenca je predstavljala priložnost za povezovanje ter izmenjavo izkušenj in dobrih praks med najeminentnejšimi predstavniki sorodnih institucij, ki delujejo na področju preprečevanja korupcije in boja zoper njo.

OECD ACN seminar o integriteti in preprečevanju korupcije v Kijevu

Na prošnjo Protikorupcijske pobude EU (EU Anti-Corruption Initiative, EUACI) v Ukrajini je predstavnica komisije septembra 2017 v Kijevu izvedla izobraževanje za osebje Ukrajinske Nacionalne agencije za preprečevanje korupcije (NAPC) na temo mehanizmov upravljanja s tveganji v javnem sektorju in sistema načrtov integritete v Sloveniji. Slednji je namreč precej podobno vzpostavljen tudi v Ukrajini. V okviru celodnevne predavanja je tako predstavnica komisije podrobno predstavila sistem načrtov integritete v Sloveniji ter izvedla študijo primera. Dogodek je obenem nudil priložnost za izmenjavo izkušenj, komisija pa prav zaradi podobnosti sistemov upravljanja s tveganji pričakuje zanimivo izmenjavo informacij o učinkovitosti izvedbe načrtov integritete v Ukrajini. Na podlagi ugotovitev in razprave v okviru izvedenega izobraževanja je komisija na prošnjo EUACI-ja pripravila tudi nekaj priporočil za delovanje NAPC-a na področju upravljanja s tveganji v javnem sektorju.

TAIEX delavnica o preprečevanju korupcije, nasprotja interesov in zaščiti prijaviteljev v Skopju

Na podlagi povabila Evropske komisije oziroma instrumenta EU, ki nudi podporo državam prejemnicam pomoči pri prilagajanju nacionalne zakonodaje zakonodaji EU in njenemu izvajanju (Technical Assistance and Information Exchange, TAIEX) se je predstavnik komisije udeležil dvodnevne seminarja na temo preprečevanja korupcije, nasprotja interesov in zaščite prijaviteljev, ki je potekal v Skopju 13. in 14. 11. 2017. Omenjeni seminar je bil organiziran v sodelovanju med Evropsko komisijo (TAIEX), Protikorupcijsko komisijo iz Italije in Komisijo za preprečevanje korupcije iz Makedonije. Delavnica je predstavljala nadaljevanje seminarja TAIEX, ki je bil organiziran v Trstu junija 2017 v okviru Berlinskega procesa. Gre za proces, s katerim bi se države Zahodnega Balkana in Evropske unije večkrat srečale in pri čemer bi izmenjavale izkušnje na različnih področjih boja in preprečevanja korupcije. S tem bi se zagotavljalo konstantno izmenjevanje in nadgradnjo spoznavanja novih praks in izkušenj na tem področju.

Na podlagi zaključkov prve delavnice v Trstu so se udeleženci seminarja odločili, da bo cilj tokratne dejavnosti razširiti znanje in izkušnje udeležencev na področju preprečevanja korupcije, nasprotja interesov in zaščite prijaviteljev. Delavnica se je tako osredotočila na praktična in operativna vprašanja, kot so analiza stanja v državah udeleženkah ter izmenjava pogledov, izkušenj in praks med posamezniki. Predvsem so tukaj aktivno vlogo odigrali govorniki iz Republike Italije, Kraljevine Španije in Republike Slovenije, ki so predstavili delo glede preprečevanja korupcije, nasprotja interesov in zaščite prijaviteljev ter tudi vodili diskusije. Eden od ciljev delavnice je bil identificirati smernice oziroma priporočila za naslednje srečanje, ki bo spomladi 2018, ko bo tematika preprečevanja korupcije v postopkih javnega naročanja in transparentnost kot ključni element v boju proti korupciji.

TAIEX delavnica o preprečevanju korupcije pri javnih naročilih v Litvi

Na podlagi povabila Evropske komisije oziroma TAIEX-a, se je predstavnik komisije udeležil enodnevnega seminarja na temo preprečevanja korupcije v postopkih javnega naročanja, ki je potekal v Vilni, 21. 11. 2017. Na delavnico so bili poleg predstavnika komisije vabljeni tudi predstavniki z Državne revizijske komisije in Javne agencije RS za varstvo konkurence. Naloga strokovnjakov je bila predstavnikom litovskih institucij predstaviti slovenski sistem preprečevanja

korupcije, konkurence in revizije pri postopkih javnega naročanja. Predstavniki komisije je v povezavi s tem predstavil delo Službe za nadzor in preiskave znotraj komisije (predvsem z vidika nasprotja interesov in omejitev poslovanja), delovanje spletnega orodja Erar ter načrt integritete kot uspešno preventivno orodje v Republiki Sloveniji.

Regijska konferenca o boju proti korupciji v Sarajevu

Na uradno povabilo organizacije OVSE (Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi) v Bosni in Hercegovini (BiH) se je predstavnik komisije udeležil regijske konference o boju proti korupciji z vidika izboljšanja zakonodajnega okvira, učinkovitosti institucij in sodelovanja z javnostjo v BiH. Konferenca se je odvijala 14. 3. 2017 v Beli konferenčni dvorani Parlamentarne skupščine BiH. Poleg nacionalnih strokovnjakov in predstavnikov političnih strank ter drugih institucij BiH, so se konference udeležili tudi predstavniki drugih držav iz regije. Cilj konference je bil preko predstavitev strokovnjakov iz BiH, Republike Slovenije, Republike Srbije in drugih na eni strani identificirati slabosti boja proti korupciji v BiH in na drugi strani dobre (najboljše) prakse v regiji s ciljem oblikovanja priporočil za nadaljnje delo institucij v BiH. Na zaprosilo organizatorja je predstavnik komisije spregovoril o najboljših praksah in zakonskih rešitvah v Republiki Sloveniji glede boja proti korupciji ter predlagal nekatera priporočila za nadaljnje aktivnosti institucij BiH na področju boja proti korupciji in njenega preprečevanja.

Mednarodna konferenca o preprečevanju nasprotja interesov v Sarajevu

Na uradno povabilo organizacije OVSE, se je predstavnik komisije udeležil konference o nasprotju interesov, nezdržljivosti funkcij in darilih. Konferenca je potekala 23. 5. 2017, na njej pa je predstavnik komisije spregovoril o najboljših praksah in zakonskih rešitvah v Republiki Sloveniji glede nasprotja interesov, nezdržljivosti funkcij, omejitev poslovanja in daril, pri čemer je na podlagi razprav in predstavitev tudi predlagal nekatera priporočila za nadaljnje aktivnosti institucij BiH na omenjenih področjih.

Mednarodna konferenca o nasprotju interesov, nezdržljivosti funkcij in omejitvah poslovanja v Barceloni

Na zaprosilo Evropske komisije se je predstavnik komisije 15. 6. 2017 udeležil Mednarodne konference o nasprotju interesov, nezdržljivosti funkcij in omejitvah poslovanja, ki je potekala v Barceloni. Slovensko delegacijo je sestavljala tudi predstavnica Ministrstva za javno upravo. Komisija je bila zaprosena naj njen predstavnik predstavi slovensko prakso boja zoper oziroma preprečevanje nasprotja interesov, nezdržljivosti funkcij in omejitev poslovanja. Udeležence sta najbolj zanimala spletno orodje Erar in možnost avtomatizacije odkrivanja omejitev poslovanja in nezdržljivosti funkcij.

b) Mednarodni obiski na komisiji

Tako kot v prejšnjih letih je komisija tudi v letu 2017 prejela več prošenj za sprejem delegacij različnih držav z željo po predstavitvi organizacije in delovanja komisije ali posameznih specifičnih področij dela. V povezavi s tem smo v lanskem letu zabeležili naslednje dogodke:

Študijski obisk delegacije iz Litve

Komisija je na podlagi zaprosila Posebnega preiskovalnega urada iz Republike Litve za študijski obisk v svojih prostorih 28. in 29. 11. 2017 gostila petčlansko delegacijo omenjenega urada. Cilj obiska je bil izmenjava informacij glede dobrih praks preprečevanja in preiskovanja korupcije v Republiki Sloveniji. V povezavi s tem je bilo izobraževanje razdeljeno na preventivni in preiskovalni del, pri čemer so bili gostje prvi dan deležni predavanj predstavnikov komisije, in sicer o delovanju komisije na splošno, zakonskih osnovah preprečevanja korupcije v Republiki Sloveniji, spletnem orodju Erar in preventivnih ukrepih (načrti integritete), drugi dan pa so bili predavatelji predstavniki Policije, državnega tožilstva in Akademije korporativne integritete Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani.

Študijski obisk turške delegacije

Komisija je 2. 10. 2017 prejela zaprosilo za pomoč pri izvedbi oziroma koordinaciji študijskega obiska 13 članov Sveta za etiko javnih uslužbencev iz Republike Turčije v Republiki Sloveniji. Omenjeni svet je kandidiral na EU projektu

»Preprečevanje korupcije in promocija etike v Turčiji«, v okviru katerega je bil načrtovan obisk Republike Slovenije. Turška delegacija se je na študijskem obisku v Republiki Sloveniji želela informirati o zakonodajnem in praktičnem vidiku boja proti korupciji, vzpostavitvi ter zagotavljanju etike in transparentnosti v javnem in zasebnem sektorju ter spoznati delovanje drugih pristojnih organov, ki se ukvarjajo s preprečevanjem in/ali nadzorom nad neetičnimi, negospodarnimi in nezakonitimi ravnanji oziroma so s tem področjem povezani. V povezavi s tem so pri izobraževanju, ki je potekalo med 23. in 27. 10. 2017, poleg komisije sodelovale naslednje slovenske institucije: Policija, Specializirano državno tožilstvo RS, Računsko sodišče RS, Varuh človekovih pravic RS, Informacijski pooblaščenec, Akademija korporativne integritete pri Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani in Transparency International Slovenije.

Študijski obisk srbske Komisije za zaščito pravic v postopkih javnega naročanja

Na podlagi zaprosila srbske Republiške komisije za zaščito pravic v postopkih javnega naročanja je komisija izvedla predavanje za njihovo delegacijo in jim predstavila svoje delovanje ter pristojnosti glede preprečevanja korupcije pri postopkih javnega naročanja. Predavanje sta dva predstavnika komisije izvedla 21. 4. 2017.

Trije študijski obiski indijske delegacije

Komisija vsako leto prejme zaprosila inštituta Mednarodni center za promocijo podjetij (International Center for Promotion of Enterprises, ICPE) iz Ljubljane za izvedbo predstavitev komisije, njenega delovanja, pristojnosti in zakonodajnega okvira za boj proti korupciji v Republiki Sloveniji za predstavnike Republike Indije. V povezavi s tem je komisija v letu 2017 izvedla tri predstavitve za različne delegacije iz Republike Indije (8. 5., 10. 7. in 3. 10. 2017). Posebej jih je zanimalo spletno orodje Erar.

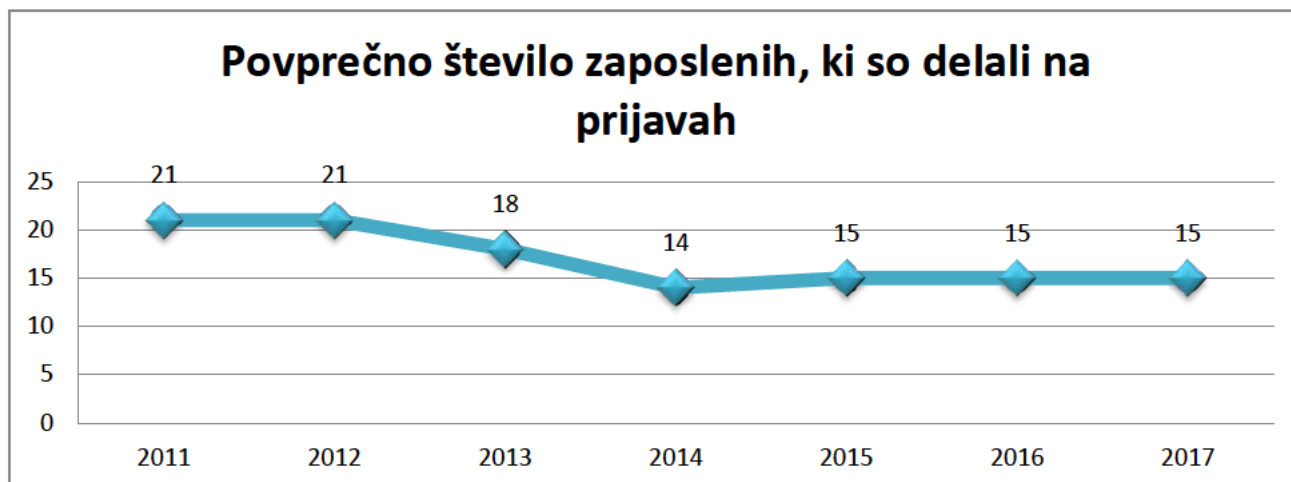
Študijski obisk predstavnikov črnogorske Komisije za preprečevanje korupcije

Komisija je 18. in 19. 12. 2017 gostila predstavnike Komisije za preprečevanje korupcije Črne gore, ki so zaprosili za študijski obisk, s ciljem pridobiti vpogled v vsakdanje delo komisije, njene pristojnosti in zakonodajne rešitve na področju preprečevanja nasprotja interesov, lobiranja, zaščite prijaviteljev in nadzora nad premoženjskim stanjem. Posebno jih je zanimalo spletno orodje Erar. V okviru obiska sta obe instituciji sklenili memorandum o sodelovanju. Pri izvedbi študijskega obiska je sodelovalo pet predstavnikov komisije.

Služba za nadzor in preiskave

Nadzor in preiskave

V Službi za nadzor in preiskave (SNAP) je bilo na dan 31. 12. 2017 zaposlenih 15 uslužbencev.

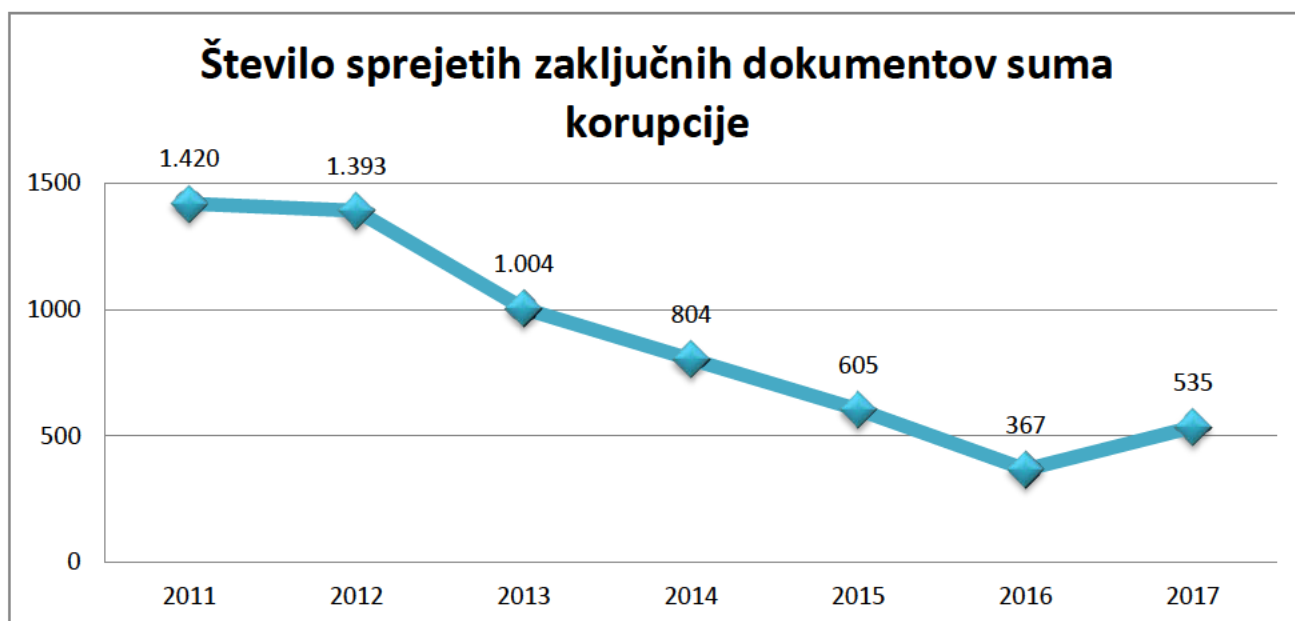
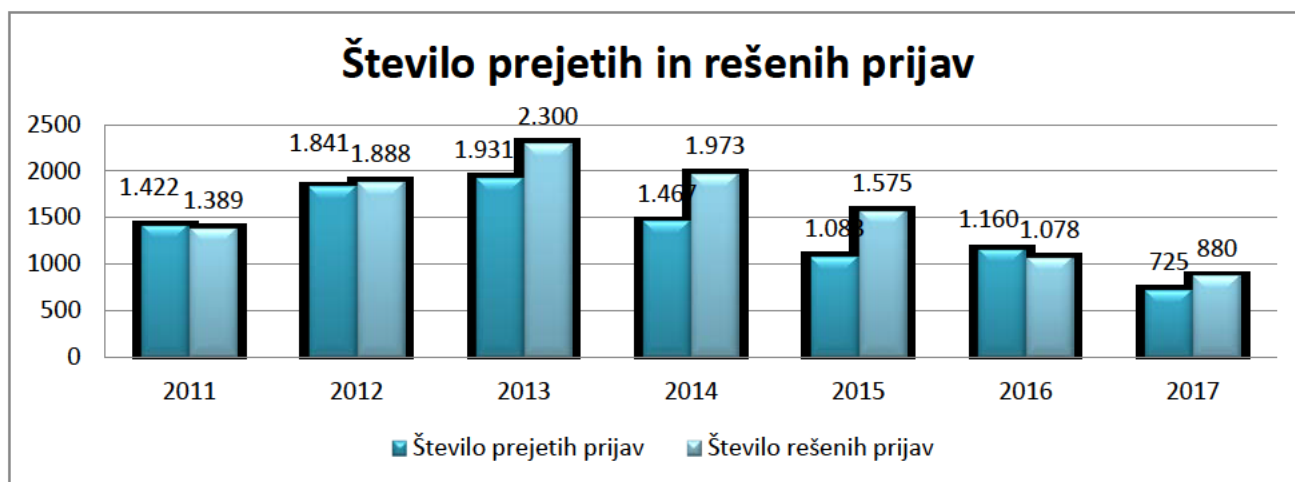

V pristojnost SNAP-a spadajo naslednje naloge:

- izvajanje nadzorstvene naloge komisije;
- vodenje postopkov nadzora in preiskav v povezavi s sumi koruptivnih ravnanj;
- pripravljane in predlaganje načelnih mnenj, stališč, priporočil in pojasnil v povezavi s sumi korupcije v konkretnih ali sistemskih zadevah;
- ugotavljanje dejanskega stanja v povezavi s sumi korupcije v konkretnih zadevah;
- izvajanje nalog v povezavi z zaščito prijaviteljev, nezdružljivostjo funkcij, prepovedjo in omejitvijo sprejemanja daril ter zakonsko obveznostjo uporabe protikorupcijske klavzule;
- izvajanje pristojnosti na področjih ugotavljanja nasprotja interesov, omejitev poslovanja, nadzora nad premoženjskim stanjem zavezancev in kršitev določb o lobiranju;
- obravnavanje prijav uradnih oseb glede zahtev po nezakonitem ali neetičnem ravnanju;
- operativno sodelovanje z organi odkrivanja in pregona ter drugimi nadzornimi organi, spremljanje zadev s področja mednarodne korupcije in s tem namenom skrb za usklajeno obveščanje v razmerju do policije, državnega tožilstva in sodišča ter drugih državnih organov;
- odločanje v postopkih o prekrških ter druge naloge.

Delo na področju preiskav

V letu 2017 se je največ prijav nanašalo na poslovanje javnih zavodov in samoupravnih lokalnih skupnosti. Glede na merjenje pojava korupcije po posameznih področjih delovanja javnih institucij je komisija prejela največ prijav s področja delovnega prava, področja izobraževanja, šolstva in športa, javnega naročanja, okoljskih in prostorskih zadev ter zdravstva.

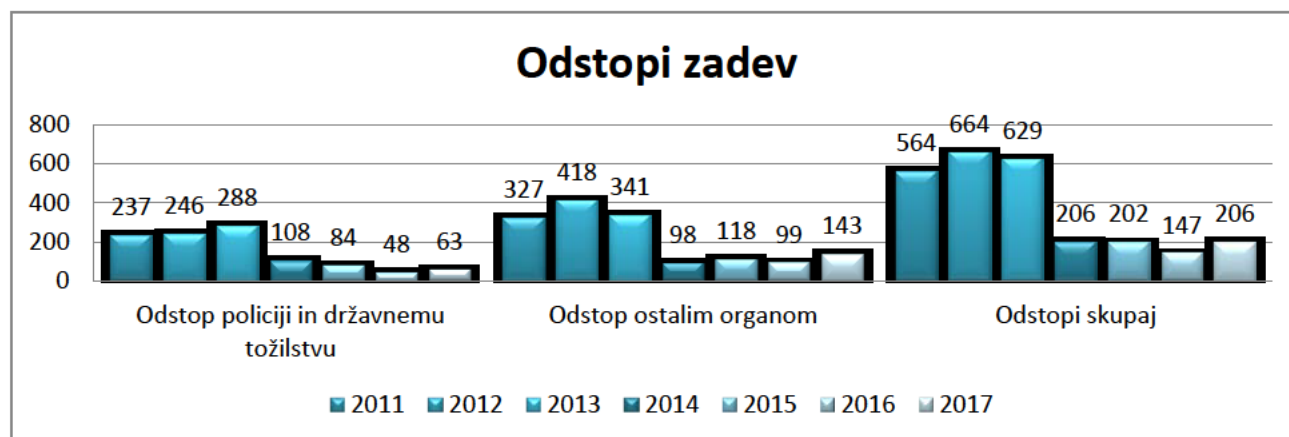
V letu 2017 je komisija prejela 725 prijav, od tega je bilo 163 zavrženih v skladu s 40. členom Poslovnika Komisije za preprečevanje korupcije, 562 pa jih je bilo obravnavanih v predhodnem preizkusu. Komisija je v tem letu skupaj s prijavi, prejetimi v preteklih letih, obravnavala in zaključila 535 prijav suma korupcije (gre za število prijav suma korupcije, ki so bile v tem letu zaključene, ne glede na leto njihovega prejema). SNAP je v letu 2017 rešil 880 zadev (z zaključnim dokumentom, zavrženjem, naknadnim odgovorom drugim pristojnim organom, odgovorom prijavitelju ...).

Komisija še vedno prejme največ prijav glede splošnega suma korupcije¹ (v letu 2017 je bilo teh 427). V letu 2017 je izdala zaključni dokument v 535 zadevah suma korupcije, v letu 2016 pa v 367 zadevah suma korupcije. Prijave suma korupcije, ki niso bile zavržene in na podlagi katerih je bil opravljen predhodni preizkus oziroma je bila izvedena preiskava, so v letu 2017 v večini primerov podali znani prijavitelji, teh je bilo 293, 128 prijaviteljev pa je bilo anonimnih. Na lastno pobudo je bilo uvedenih šest postopkov v zadevah suma korupcije. V letu 2017 je komisija identiteto dveh prijaviteljev prikrila oziroma zaščitila z dodelitvijo kodnega imena. Večina prijaviteljev je bila za potrebe nadaljnjih postopkov komisije pripravljena podati dodatna pojasnila ali posredovati dodatno dokumentacijo, ki se je nanašala na vsebino prijave.

SNAP je v letu 2017 uvedel 47 prekrškovnih postopkov, v 63 primerih je podal naznanila in ovadbe policiji oziroma državnemu tožilstvu (v letu 2016 je SNAP podal 48 ovadb oziroma naznanil), v 143 primerih pa so bile zadeve

¹ Gre za prijave, katerih glavni očitek se ne nanaša na sume kršitev konkretnih institutov, ki jih ZIntPK ureja posebej (nasprotje interesov, omejitve poslovanja, nezdržljivost funkcij, darila, protikorupcijska klavzula, lobiranje in premoženjsko stanje).

odstopljene v pristojno reševanje inšpekcijskim organom ali drugim pristojnim nadzornim institucijam (v letu 2016 je SNAP zadevo odstopil v pristojno reševanje inšpekcijskim in drugim pristojnim organom v 99 primerih). SNAP je v letu 2017 največ zadev odstopil v pristojno reševanje inšpekcijskim službam in policiji, sledijo ministrstva, nadzorni organi, vključno z nadzornimi odbori občin in javnih podjetij.

Po dveh letih upadanja števila prejetih prijav je bilo v letu 2016 sicer zaznano njihovo povečanje, medtem ko je v letu 2017 število prejetih prijav ponovno upadlo. SNAP je večji poudarek namenjal obravnavi sistemskih zadev, med drugim pregledu poslovanja DUTB, d.d., identifikaciji korupcijskih tveganj v zdravstvu, problematiki avtorskih honorarjev, področju javnih naročil ter področju imenovanja članov nadzornega sveta ter poslovnih oseb SDH, d.d., pri čemer je v letu 2017 glede na preteklo leto kvantitativno rešil več prijav kot jih je prejel. SNAP je v letu 2017 pisno odgovoril tudi na 46 različnih splošnih vprašanj občanov glede pristojnosti komisije pri preiskovanju sumov korupcije.

V preteklem letu je SNAP nadaljeval z aktivnostmi pri izvajanju sistemskih preiskav v povezavi s problematiko avtorskih in podjemnih pogodb ter izplačevanjem drugih dodatkov. Do izdaje predmetnega poročila je SNAP pripravil Končno poročilo in priporočila glede sklepanja avtorskih, podjemnih in sorodnih pogodb na univerzah v Republiki Sloveniji, ki ga je senat komisije sprejel na 2. seji 25. 1. 2018. Komisija je univerzam priporočila:

- da v svojih internih aktih natančno določijo tržno dejavnost in njeno izvajanje ter razmejitev med izvajanjem tržne dejavnosti in javne službe;
- da v svojih internih aktih natančno določijo razmejitev med raziskovalnim delom v okviru javne službe ter raziskovalnim delom, ki je plačano po avtorski, podjemni oziroma sorodni pogodbi;
- da vzpostavijo dnevne evidence izrabe delovnega časa oziroma tedenska ali mesečna poročila o opravljenem delu, na podlagi katerih bo mogoče preveriti dejansko opravljene ure visokošolskih delavcev v okviru rednega delovnega časa, in
- da vzpostavijo učinkovit sistem nadzora glede izvajanja dejavnosti, ki spada v okvir javne službe in se financira iz proračuna RS.

Na področju javnih naročil je SNAP v letu 2017 pripravil, senat komisije pa sprejel, ene ugotovitve o konkretnem primeru v povezavi z neizvajanjem javnih naročil, eno načelno mnenje glede nezakonitega ravnanja naročnika v fazi pogajanj in štiri ugotovitve o posameznem primeru. V devetih primerih prejetih prijav s področja javnega naročanja je bila prijava zavržena, v 38 primerih pa je bila obravnava tovrstnih prijav zavrnjena. V okviru obravnavanih prijav je komisija v devetih primerih zadeve odstopila² v reševanje policiji in pristojnemu tožilstvu, v sedmih primerih pa drugim pristojnim organom. Komisija je v letu 2017 vložila tudi štiri predloge za uvedbo postopka o prekršku, o katerih Državna revizijska komisija (DKOM) še ni odločila. Ko je govora o deležu obravnavanih prijav s področja javnih naročil, je treba pojasniti, da se je od 535 prejetih prijav suma korupcije, ki jih je komisija zaključila v letu 2017, 43 prijav suma korupcije nanašalo na področje

² Opomba: v okviru ene prejete in obravnavane prijave je komisija lahko opravila več odstopov pristojnim organom.

javnega naročanja. V obdobju zadnjih štirih let beležimo 12,13-odstotni delež rešenih prijav suma korupcije s področja javnih naročil, v primerjavi z vsemi rešenimi prijavi suma korupcije.

V letu 2017 je SNAP obravnaval in uspešno zaključil tudi dva postopka v povezavi s sumom kršitve etike in integritete javnega sektorja. V prvem primeru, to je v povezavi z nadzorom nad opravljanjem gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo, je komisija ugotovila, da je poslovodna oseba določenega javnega podjetja s tem, ko je v letih 2015 in 2016 za potrebe opravljanja gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo v dveh občinah vedoma dopuščala nabavo vodomerov in pripadajoče opreme neposredno pri določenem ponudniku brez izvedbe ustreznega postopka javnega naročanja, določenega v prvem odstavku 32. člena Zakona o javnem naročanju na vodnem, energetskem, transportnem področju in področju poštnih storitev (Uradni list RS, št. 72/11 – uradno prečiščeno besedilo, 43/12 – odl. US, 90/12, 19/14, 90/14 – ZDU-1I in 91/15 – ZJN-3) oziroma brez izvedbe ustreznega postopka javnega naročanja, določenega v prvem odstavku 39. člena Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15, ZJN-3) za naročila blaga od 1. 4. 2016 dalje, kršila integriteto, kot jo opredeljuje 3. točka 4. člena ZIntPK-ja. Senat komisije je na 25. seji dne 13. 9. 2017 odločil, da se ugotovitve o konkretnem primeru, skupaj z izjasnitvijo obravnavane osebe, objavijo na spletni strani komisije.³ Glede na zaznana tveganja je komisija javnemu podjetju priporočila normiranje postopkov za naročila, za katera se sicer ne uporabljajo določbe ZJN-3 (tako imenovana evidenčna naročila). Hkrati je komisija ugotovitve poslala predsedniku nadzornega sveta tega javnega podjetja, ki je moral v roku 30 dni oceniti škodljive posledice za ugled položaja ter ugled subjekta, v katerem obravnavana oseba deluje, uvesti nadzorne in disciplinske postopke ter sprejeti ustrezne ukrepe skladno z zakonom, kodeksi ravnanja in načrtom integritete. Nadzorni svet obravnavanega javnega podjetja je komisijo v roku obvestil o sprejetih in nadaljnjih ukrepih, ki bodo izvedeni, če bi pristojni organi na podlagi ugotovitev komisije začeli s predkazenskim, kazenskim, drugim nadzornim ali sodnim postopkom.

V drugem primeru, to je v povezavi z opravljanjem dodatne dejavnosti poklicnega funkcionarja, je komisija ugotovila, da ravnanje določenega občinskega funkcionarja pri posredovanju podatkov v postopku izdaje dovoljenja komisije za opravljanje dejavnosti samostojnega podjetnika po 26. členu ZIntPK-ja, ko je: 1) komisiji zamolčal vodenje določene oddaje ter druge relevantne podatke (časovno obremenitev, koriščenje izrednega plačanega in neplačanega dopusta, nepredložitev pogodbe, s katero je že razpolagal, ter zamolčanje dejstva, da dejavnost že opravlja); 2) poslovni subjekt, s.p., odprl pred izdajo dovoljenja komisije po 26. členu ZIntPK-ja ter bil zaradi navedenega od 7. 4. 2016 do izdaje dovoljenja komisije 23. 6. 2016 v nezdržljivosti funkcij (kršitev prvega odstavka 27. člena ZIntPK-ja); 3) v času od 15. 4. 2016 do 3. 6. 2016 opravljal pridobitno dejavnost vodenja določene oddaje, ne da bi za opravljanje dejavnosti prejel dovoljenje komisije (kršitev četrtega odstavka 26. člena ZIntPK-ja); predstavlja kršitev integritete, kot jo opredeljuje 3. točka 4. člena ZIntPK-ja.⁴

SNAP je bil v letu 2017 aktiven tudi na področju izvajanja preventivne dejavnosti. V obravnavanem obdobju je komisija na predlog SNAP-a izdala več priporočil državnim organom in subjektom pod prevladujočim vplivom oseb javnega prava⁵, uslužbenci SNAP-a pa so sodelovali tudi pri izvedbi 37 izobraževanj in usposabljanj za različne slušatelje.

Da so postopki izbora kandidatov oziroma kadrovanj na vodilna delovna mesta v gospodarskih družbah s kapitalsko naložbo države ali samoupravne lokalne skupnosti ter javnih zavodih, katerih ustanovitelj je bodisi država bodisi samoupravna lokalna skupnost, med najbolj izpostavljenimi korupcijskim tveganjem, izhaja ne le iz deleža prijav, ki jih komisija prejme na to temo, marveč tudi iz zaznav oziroma ugotovitev ter sprejetih ukrepov, ki so posledica obravnave prejetih prijav in lastnih zaznav komisije. Komisija je v povezavi z navedeno problematiko izdala več priporočil.

³ Ugotovitve so objavljene na naslovu <https://www.kpk-rs.si/sl/nadzor-in-preiskave/odlocitve-in-mnenja-komisije/zakljucne-ugotovitve/10/2017/ugotovitve-o-konkretnem-primeru-v-zadevi-krsitve-integritete-poslovodne-osebe-javnega-podjetja-infrastruktura-bled-doo>.

⁴ Ugotovitve so objavljene na naslovu <https://www.kpk-rs.si/sl/nadzor-in-preiskave/odlocitve-in-mnenja-komisije/zakljucne-ugotovitve/12/2017/ugotovitve-o-konkretnem-primeru-v-zadevi-krsitve-integritete-zupana-obcine-logdragomer>.

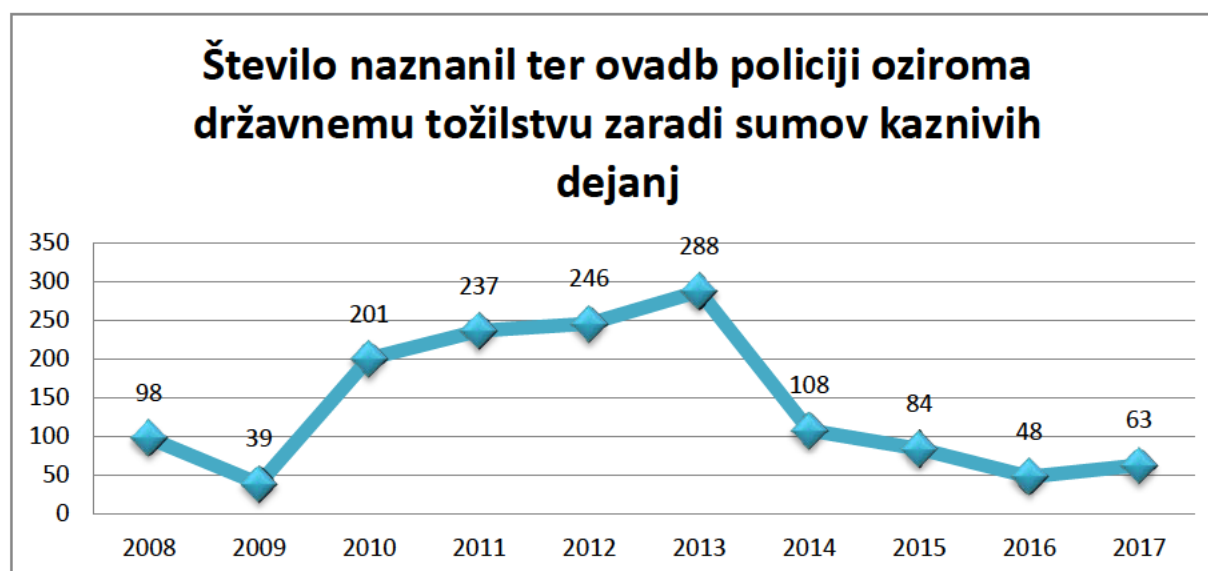
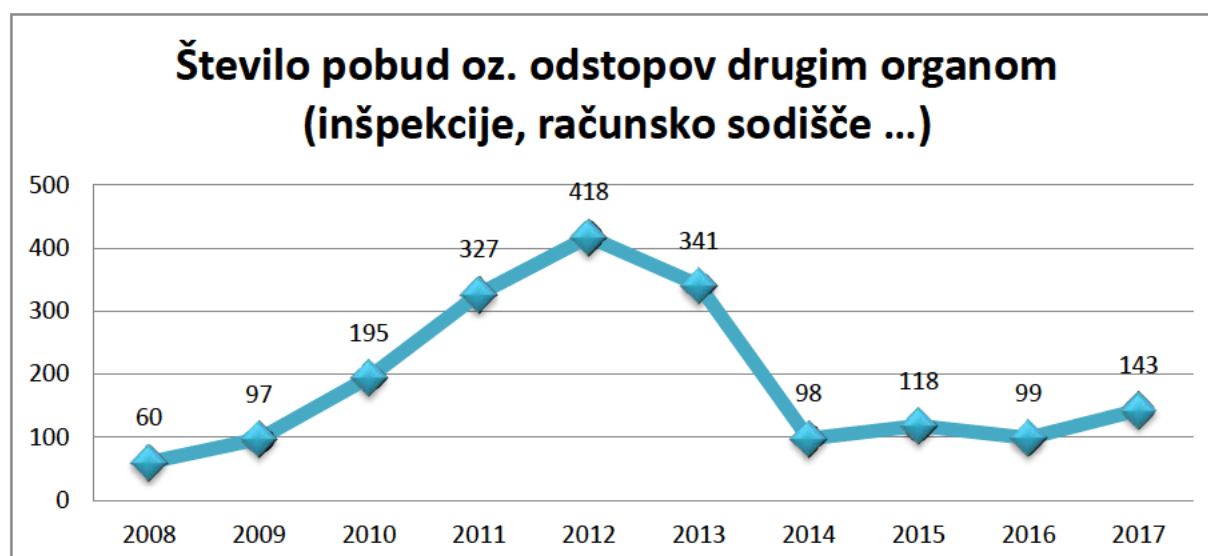
⁵ Podana priporočila komisije so se nanašala na področje izvajanja postopkov javnih naročil, prodaje gozdno lesnih sortimentov ter izbirne postopke in postopke imenovanja poslovodnih oseb javnih zavodov, članov nadzornega sveta ter poslovodnih oseb SDH, d.d.

Komisija je v povezavi z obravnavo postopka izbora in imenovanj članov nadzornega sveta družbe v 100-odstotni lasti Republike Slovenije (družba) zaznala pomanjkanje transparentnosti in sledljivosti celotnega postopka vodenja izbora in imenovanja oseb. Na podlagi zaznanih korupcijskih tveganj je ministrstvu, pristojnemu za finance, Vladi RS in Državnemu zboru RS priporočila:

- da ministrstvo, pristojno za finance, vzpostavi postopkovnik izbora članov strokovne komisije in natančneje uredi presojanje suma okoliščin nasprotja interesov ter morebitnih vplivanj na člane strokovne komisije;
- da se sprejmejo konkretni kriteriji za dodeljevanje točk oziroma ocen posameznega določenega kompetenčnega okvira kandidatov v postopkih izbora za člane nadzornega sveta družbe, to je, da se sprejme model točkovanja, ki bo omogočal enakopravnejšo in nepristransko obravnavo vseh kandidatov;
- da se sprejmejo točno določena pravila izvedbe postopka izbora s strani strokovne komisije, ki ne bodo dovoljevala na primer neizvedbe razgovorov s kandidati zaradi časovne stiske;
- da ministrstvo, pristojno za finance, Vlada RS in Državni zbor RS v postopku izbora in imenovanja natančneje opredelijo standarde in merila presojanja zakonsko zahtevanega izpolnjevanja pogoja »odlikuje ga osebna integriteta in poslovna etičnost« v smislu stopnje sprejemljivosti določenih odklonskih ali spornih ravnanj kandidatov, ki sicer niso okvalificirana kot kazniva dejanja in niso odvisna od pravnomočne obsojenosti. Glede na to, da tudi pogoji za druge funkcije v Republiki Sloveniji, sploh za imenovanja na položaje v družbah s kapitalsko naložbo države, zahtevajo izpolnjevanje pogoja posedovanja odlike osebne integritete in poslovne odličnosti, je še toliko bolj pomembno, da se na konkretnih primerih prikaže, kako v praksi poteka presojanje navedenih odlik ter kakšna ravnanja za politiko in družbo na sploh so ali niso sprejemljiva.
- Nadalje je komisija na podlagi vmesnih ugotovitev, ki se nanašajo na postopek izbire generalnega direktorja določenega javnega zavoda, svetu javnega zavoda ter ministrstvu, pristojnemu za zdravje, v času do izdaje predmetnega poročila podala naslednja priporočila:
 - da interni akt, ki ureja delo sveta javnega zavoda, dopolni s pravnimi normami, ki bodo jasneje določale način postopanja članov razpisne komisije kot tudi sveta zavoda, ko gre za odločanje o izpolnjevanju razpisnih pogojev pri kandidatih za generalnega direktorja javnega zavoda;
 - transparentnejše delovanje pri vodenju sej, in sicer dosledno upoštevanje določil internega akta, ki ureja delo sveta javnega zavoda, v delu, ki določa snemanje sej sveta ter hrambo magnetnega zapisa seje;
 - da pri objavah prostega vodstvenega delovnega mesta »generalni direktor javnega zavoda« na različnih mestih in v medijih sledi isti vsebini ter jasneje poudari obveznost predložitve dokazil o izpolnjevanju razpisnih pogojev.

Sodelovanje z drugimi organi

SNAP je v letu 2017 pri obravnavi prijav in preiskovanju sumov korupcije ter drugih kršitev ZIntPK-ja, zaradi uresničevanja namena zakona, nadaljeval z aktivnim sodelovanjem z organi odkrivanja in pregona (tem je v letu 2017 podal 63 naznanil in ovadb sumov kaznivih dejanj), inšpekcijskimi ter drugimi državnimi organi in ustanovami, pristojnimi za izvrševanje nadzora nad izvajanjem zakonov ter na njihovi podlagi izdanih predpisov (v letu 2017 jim je v obravnavo oziroma nadaljnje reševanje odstopil skupaj 143 prijav).

Komisija je v letu 2017 sodelovala z drugimi organi zlasti na naslednje načine:

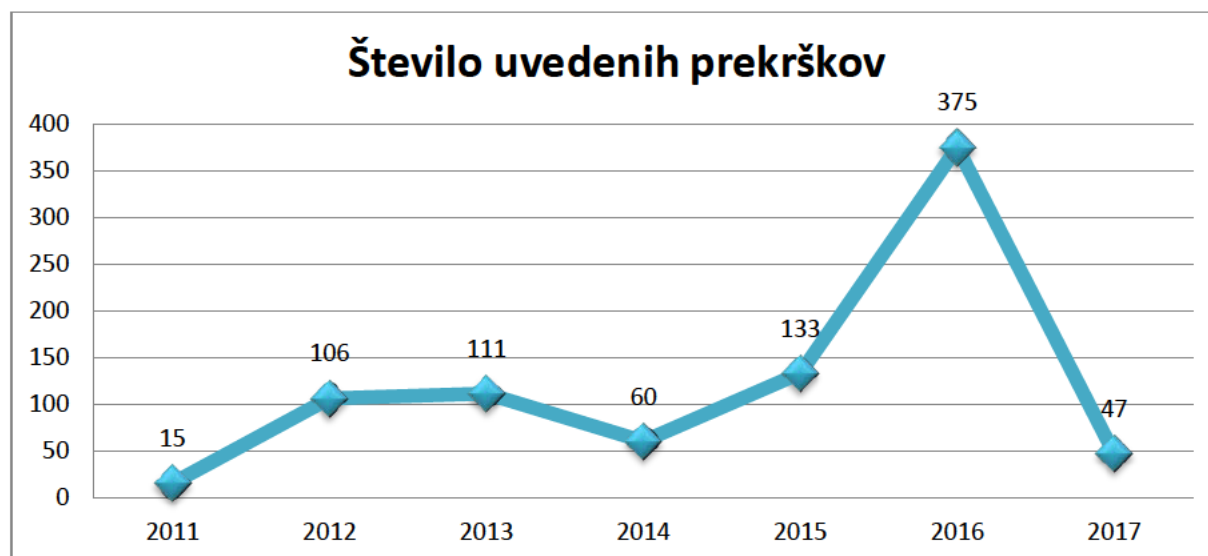
- operativni delovni sestanki s predstavniki Policije (predvsem Nacionalnega preiskovalnega urada), Specializiranega državnega tožilstva, Računskega sodišča RS, Urada RS za nadzor proračuna, Finančne uprave RS, Direktorata za javno naročanje Ministrstva za javno upravo, Urada RS za preprečevanje pranja denarja in Javne agencije RS za varstvo konkurence;
- odstopanje zadev v pristojno reševanje oziroma predlogov za uvedbo nadzorstvenih in prekrškovnih postopkov iz pristojnosti posameznih organov;
- sodelovanje v medresorski delovni skupini za namen spremljanja uresničevanja Uredbe o sodelovanju državnega tožilstva, policije in drugih nadzornih organov pri odkrivanju in preiskovanju kaznivih gospodarskih ter korupcijskih kaznivih dejanj;
- sodelovanje oziroma udeležba v programih usposabljanja in izpopolnjevanja;
- sodelovanje v medresorski delovni skupini za nadzor nad izvajanjem Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje od 2012 do 2016; konec leta 2016 je bila ustanovljena medresorska delovna skupina za pripravo nove Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje od 2018 do 2022, katere članica je tudi komisija;
- sodelovanje v delovni skupini za koordinacijo sodelovanja z evropskim Uradom za boj proti goljufijam. Gre za tako imenovano Službo za usklajevanje boja proti goljufijam oziroma Anti-Fraud Co-ordination Service, AFCOS,

ki zagotavlja usklajevanje na tem področju znotraj države in sodelovanje z Evropskim uradom za boj proti goljufijam oziroma European Anti-Fraud Office, OLAF.

Prekrškovni postopki

V nadaljevanju sledijo izpisi nekaterih statističnih podatkov o postopkih komisije.

- Uvedenih je bilo 47 prekrškovnih postopkov.
- Pravnomočno zaključenih postopkov je bilo 33.
- Izdanih je bilo 22 odločb o prekršku.
- Izrečenih je bilo 18 opozoril po Zakonu o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16 in 15/17 – odl. US).
- Izrečenih je bilo za 8.600 evrov glob.
- V 10 primerih je bila izrečena sankcija opominjevalne narave.

V letu 2017 je bilo plačanih 5.600 evrov glob in 1.913,94 evrov upravnih taks, pri čemer je treba upoštevati, da se nekatera plačila nanašajo tudi na odločbe, izdane v preteklih letih. Poleg tega se število uvedenih postopkov ne ujema s številom na primer izdanih odločb in opozoril, saj so bile nekatere odločbe izdane v postopkih, ki so bili uvedeni že v letu 2016, prav tako pa nekateri prekrškovni postopki niso bili zaključeni z izdajo odločbe ali opozorila, ampak z ustavitvijo postopka (če se je na primer ugotovilo, da ne gre za prekršek).

Nasprotje interesov

- Uvedenih je bilo 29 prekrškovnih postopkov.
- Izdanih je bilo 15 odločb.
- Vloženi sta bili dve zahtevi za sodno varstvo, o katerih sodišče še ni odločilo.
- Izrečenih je bilo devet pisnih opozoril.

Omejitve poslovanja

- Uvedena sta bila dva prekrškovna postopka.
- Izdane so bile tri odločbe.
- Vložena ni bila nobena zahteva za sodno varstvo.
- Izrečeno je bilo eno pisno opozorilo.

Nezdružljivost funkcij

- Uveden ni bil noben prekrškovni postopek.
- Izdana je bila ena odločba.
- Vložena ni bila nobena zahteva za sodno varstvo.

Lobiranje

- Uvedenih je bilo šest prekrškovnih postopkov.
- Izdana ni bila nobena odločba.
- Izrečenih je bilo sedem pisnih opozoril.

Protikorupcijska klavzula

- Uveden ni bil noben prekrškovni postopek.
- Izdana ni bila nobena odločba.

Zaščita prijaviteljev

- Uvedena sta bila dva prekrškovna postopka.
- Izdana je bila ena odločba o prekršku. V dveh primerih je prekrškovni organ odločil, da ne bo izdal odločbe o prekršku.

Premoženjsko stanje

- Uvedenih je bilo osem prekrškovnih postopkov.
- Izdani sta bili dve odločbi.
- Izrečeno je bilo eno pisno opozorilo.

Zaščita prijaviteljev

Prijavitelji so eden od pomembnejših virov informacij pri razkrivanju koruptivnih ravnanj in lahko bistveno pripomorejo k uspešnemu omejevanju korupcije.

Izhodišča politike zagotavljanja zaščite oseb – prijaviteljev, ogroženih zaradi razkrivanja korupcije in drugih nezakonitih ter neetičnih ravnanj - izhajajo iz temeljnih načel Ustave RS, skupnih vrednot EU, mednarodnih konvencij, pravnih in etičnih standardov, vezanih na integriteto, transparentnost in odgovornost.

Komisija pri zagotavljanju zaščite prijaviteljev deluje proaktivno in retroaktivno, saj je temeljno vodilo njenega delovanja zagotavljanje varovanja človekovega dostojanstva s preprečevanjem vseh oblik ogrožanja, nasilja, diskriminacije in nadlegovanja v delovnem okolju.

Vsakdo, ki je ogrožen zaradi povračilnih ukrepov dobroverne prijave ali drugih prizadevanj pri razkrivanju korupcije, ima pravico, da v skladu z zakonom zahteva zaščito. Institucije javnega in zasebnega sektorja so dolžne v svojem notranjem okolju varovati človekovo dostojanstvo in zagotavljati pogoje, v katerih lahko vsakdo, v skladu s pravili in postopki, svobodno ter brez strahu pred maščevanjem razkrije korupcijo in druga nezakonita ali neetična ravnanja, ki ogrožajo posameznika ali javni interes.

Zaščita prijaviteljev je urejena v III. poglavju ZIntPK-ja, od 23. do 25. člena. Ukrepe komisije za zaščito prijaviteljev po ZIntPK-ju lahko razdelimo na dve fazi:

- ukrepi za zaščito identitete prijavitelja,
- ukrepi za zaščito prijavitelja pred povračilnimi ukrepi oziroma škodljivimi posledicami.

Zaščita identitete prijavitelja je eden osnovnih in temeljnih ukrepov preprečevanja, omejevanja in odkrivanja korupcije. Komisiji ali drugemu pristojnemu organu lahko vsakdo poda prijavo o koruptivnem ravnanju v državnem organu, lokalni skupnosti, pri nosilcu javnih pooblastil ali drugi pravni osebi javnega ali zasebnega prava ali o ravnanju fizične osebe, za katero verjame, da ima znake korupcije. Komisija varuje identiteto vsakega prijavitelja, in sicer ne glede na to, ali prijavitelj to posebej zahteva. Med postopkom in po zaključku postopka pred komisijo podatki o identiteti prijavitelja niso informacija javnega značaja, kar velja tudi v primerih, kadar je gradivo s takšnimi podatki odstopljeno v reševanje drugemu organu.

Identitete prijavitelja, ki je prijavo podal v dobri veri oziroma je utemeljeno sklepal, da so njegovi podatki v povezavi s prijavo resnični, ni dovoljeno ugotavljati ali razkrivati. Posameznik, ki ugotavlja identiteto prijavitelja, se kaznuje za prekršek z globo od 400 do 1.200 evrov, v primeru, da identiteto prijavitelja razkrije, pa z globo od 1.000 do 2.000 evrov. Kadar pa se v nekem organu začne postopek za ugotavljanje ali razkritje identitete prijavitelja zaradi njegove prijave, se odgovorno osebo kaznuje za prekršek z globo od 400 do 4.000 evrov. Eden pglavitnih pogojev za priznavanje zaščite prijavitelju je njegova dobrovernost. Pri oceni, ali je prijava podana v dobri veri oziroma ali je prijavitelj utemeljeno sklepal, da so njegovi podatki resnični, komisija upošteva predvsem naravo in težo prijavljenega ravnanja, z njim grozečo ali povzročeno škodo, morebitno prijaviteljevo kršitev dolžnosti varovanja določenih podatkov ter status organa ali osebe, kateri je bila zadeva prijavljena. Zlonamerna prijava se kaznuje kot prekršek, in sicer z globo od 1.000 do 2.000 evrov. Samo sodišče lahko odloči, da se razkrijejo podatki in identiteta prijavitelja, če je to nujno treba za zavarovanje javnega interesa ali pravic drugih.

V primeru, da prijavitelj zahteva posebno zaščito, postane tako imenovani prikriti prijavitelj, kateremu se že ob prvem stiku s komisijo (navadno z nosilcem zadeve oziroma z uslužbencem komisije, ki ga prvi sprejme) določi psevdonim oziroma kodno ime, ki se nato uporablja skozi celoten postopek. Na tak način identiteto prijavitelja pozna zgolj nosilec zadeve, tako da se med njima lahko vzpostavi odnos zaupanja.

Če je prijavitelj zaradi podane prijave izpostavljen povračilnim ukrepom in so zanj nastale škodljive posledice, ima pravico od svojega delodajalca zahtevati povračilo protipravno povzročene škode, pri čemer je dokazno breme na strani delodajalca. Komisija lahko tem prijaviteljem nudi pomoč pri ugotavljanju vzročne povezave med povračilnimi ukrepi in njihovimi škodljivimi posledicami. Če komisija povezavo ugotovi, lahko od delodajalca zahteva, da nemudoma preneha s takšnim ravnanjem. V primeru, da gre za prijavitelja, ki je javni uslužbenec, in je nadaljevanje dela na njegovem delovnem mestu nemogoče, lahko od delodajalca zahteva premestitev na drugo enakovredno delovno mesto, uresničitev navedene zahteve pa mora delodajalec javnega uslužbenca zagotoviti najkasneje v roku 90 dni, kar spremlja komisija. Če so v povezavi s prijavo korupcije podani pogoji za zaščito prijavitelja oziroma njegovih družinskih članov po zakonu, ki ureja zaščito prič v kazenskem postopku (Zakon o zaščiti prič; Uradni list RS, št. 113/05 in naslednji), lahko komisija poda predlog za njihovo vključitev v program zaščite oziroma pobudo generalnemu državnemu tožilcu za izvedbo nujnih zaščitnih ukrepov.

Seveda pa je osnovni pogoj, da so ukrepi za zaščito prijavitelja pred povračilnimi ukrepi oziroma škodljivimi posledicami učinkoviti, da se zaščiteni oseba z njimi strinja.

Ukrepi zaščite prijaviteljev po ZIntPK-ju so subsidiarni, uporabljajo se takrat, ko področni predpisi o varstvu ogroženega prijavitelja niso učinkoviti. V tem primeru komisija poleg zaščite prijavitelja zahteva ugotavljanje odgovornosti za opustitev dolžnega ravnanja tistih, ki so v prvi vrsti dolžni zagotoviti in izvajati učinkovite ukrepe za zaščito ljudi ter skupnosti pred nasiljem, korupcijo in drugimi protipravnimi ravnanji. Sodelovanje z drugimi državnimi organi in institucijami, ki so v okviru svojih pristojnosti dolžni pomagati pri zagotavljanju zaščite, poteka na več ravneh in je usklajeno na podlagi predpisov, jasnih navodil in informacijskih poti. Komisija si prizadeva, da v sodelovanju z vsemi zainteresiranimi deležniki razvija in širi znanje, ozavešča, poučuje in pomaga posameznikom, vodstvenim organom, predstojnikom ter zaposlenim v javnem in zasebnem sektorju, da krepijo kulturo spoštovanja človekovega dostojanstva, integritete, transparentnosti ter odgovornosti za razkrivanje in preprečevanje korupcije brez strahu pred ogrožanjem in povračilnimi ukrepi.

Komisija prijavo preuči predvsem z vidika resničnosti in dobronamernosti ter zlasti, ali je ogroženost tudi dejansko podana in je resnična oziroma takšna, da jo bo lahko obravnavala z vidika svojih pristojnosti. Posameznik pa mora s svojim podpisom na zapisniku izraziti svoje razumevanje samega postopka in ukrepov, ki bodo posledica zaščite. Še posebej je treba pretehtati, ali je prijavitelj zaradi prijave korupcije res ogrožen oziroma podvržen mobingu in povračilnim ukrepom. Če se ugotovi, da so ti pogoji izpolnjeni, se lahko izvedejo ukrepi po ZIntPK-ju.

Po oceni komisije je zelo pomembno, da se pri normativnem urejanju in uvajanju zaščite uporabljajo že obstoječi resursi, institucije, pravni instituti in drugi ukrepi zaščite človekovega dostojanstva v delovnem okolju in okoljih, kjer se na tako imenovani administrativni ravni pričakuje ogrožanje prijaviteljev. Opisano pa toliko bolj zahteva:

- neodvisen in samostojen organ, ki v okviru pristojnosti za krepitev vladavine prava, integritete, odgovornosti in učinkovitega preprečevanja korupcije skrbi za razvoj doktrine, politike, strategije in proaktivnega delovanja na medinstitucionalni ravni;
- zaščito prijaviteljev: gre za konkretne primere, ko je treba z veliko mero neodvisnosti, a tudi odgovornosti poseči v razmerje storilec – žrtev – delodajalec, ko gre za ogrožanje prijaviteljev v delovnem okolju. Enako pomembna je neodvisnost in centralizacija zaščite prijaviteljev v posebnem organu, kadar gre za primere izven javnega sektorja in delovnega okolja oziroma za vse tiste primere, ko se tako imenovana administrativna zaščita prijaviteljev tesno povezuje s policijskimi ukrepi in zaščito prič po *lex specialis* s področja kazenskega prava;
- doktrino, politiko, strategijo in proaktivno delovanje podsistemov pri zaščiti prijaviteljev. Slednji so najbolj učinkoviti, kadar so tretji steber delovanja neodvisnega organa; ne samo zato, ker tako izhaja iz Konvencije ZN proti korupciji, ampak tudi zaradi objektivnih razlogov, ki izhajajo iz narave stvari. Kdor ima celovit pregled in ustrezna orodja, ob tem pa je v svoji vlogi samostojen, lahko učinkovito uresničuje zadane cilje na področju zaščite prijaviteljev.

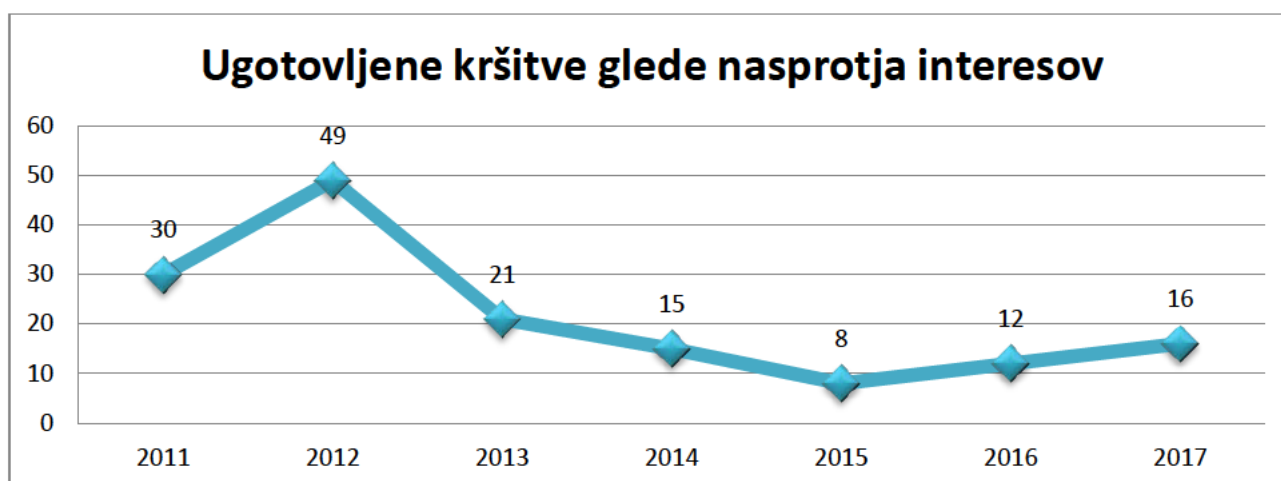
Odločitev komisije, da skrbi za vse tri omenjene stebre, se je izkazala za učinkovito, kar potrjujejo tudi pridobljene izkušnje.

V letu 2017 so se uslužbenci komisije na temo zaščite prijaviteljev oziroma žvižgačev udeležili tudi več mednarodnih posvetov in delavnic v organizaciji mednarodnih institucij (Evropska komisija, OECD). Z vidika nadaljnega razvoja instituta zaščite prijaviteljev oziroma žvižgaštva na splošno je pomembno, da komisija sledi mednarodnim smernicam s tega področja in pri tem upošteva najboljše prakse, ki so se izoblikovale v mednarodni skupnosti, ter hkrati aktivno sodeluje pri izmenjavi mnenj in izkušnjah na področju, ki je aktualno in v fazi priprave skupnih pravil na ravni EU.

Ukrep	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Zaščita identitete (določitev psevdonima)	13	14	10	5	2	1	2
Zahteva za prenehanje z ogrožanjem oz. povračilnimi ukrepi	1	1 (za 3 osebe)	/	/	/	/	/
Test dobrovernosti	/	4	/	/	1	/	/
Zaščita uradne osebe	/	5	/	/	/	/	/
Ugotavljanje vzročne zveze	/	4	/	/	1	/	/
Zlonamerna prijava	2	/	2	/	/	1	/

Nasprotje interesov

V letu 2017 je komisija evidentirala 101 zadevo (prijave domnevnega nasprotja interesov in postopki odprti na lastno pobudo) s področja sumov kršitev dolžnega izogibanja nasprotju interesov. Komisija je z obravnavo zaključila 93 primerov, ki so se nanašali na domnevne kršitve določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov. Na seji senata komisije je bilo obravnavanih 26 zadev, pri čemer so bile v 16 zadevah ugotovljene kršitve določb ZIntPK-ja o dolžnem izogibanju nasprotju interesov. Izven seje senata je bilo zaključenih 67 zadev. Opravljenih je bilo 15 odstopov zadev drugim pristojnim organom, pet zadev je komisija zavrgla, 62 pa jih je zavrnila.

Razlogi za zavrnitev obravnave 62 prijav so bili naslednji:

- v 47 primerih komisija zadeve ni sprejela v obravnavo, ker v prijavi ni bilo vsebine, ki bi kazala na resen sum kršitve določb ZIntPK-ja;
- v enem primeru komisija zadeve ni sprejela v obravnavo zaradi subsidiarne uporabe ZIntPK-ja;
- v enem primeru komisija zadeve ni sprejela v obravnavo, ker se je prijava nanašala na dogodek ali ravnanje, ki je bilo ali je predmet postopka pred komisijo ali drugim državnim organom, in ni bilo zadostnih razlogov za ponoven ali ločen postopek pred komisijo;
- v petih primerih komisija zadeve ni sprejela v obravnavo, ker sta od opravljenih spornih uradnih dejanj uradne osebe minili več kot dve leti;
- v šestih primerih obravnavana oseba ni imela statusa uradne osebe;
- v dveh primerih je komisija izdala pojasnilo.

Razlogi za zavrženje petih prijav so bili naslednji:

- v treh primerih je bila prijava zavržena kot neverodostojna, in ker je bila anonimna, ni bilo moč zaprositi za dodatna pojasnila;
- v dveh primerih je bila zadeva zavržena, ker v njej ni šlo za prijavo ampak za izražanje mnenja, kritike, stališča ali pogleda.

Skladno s Smernicami za obravnavo zadev s področja nasprotja interesov (št. 06269-2/2013/1), ki so bile izdane 28. 3. 2013, so bila pripravljena in sprejeta štiri obdobja poročila o izvedenih postopkih na področju nasprotja interesov, in sicer za obdobje januar–marec 2017, april–junij 2017, julij–september 2017 in oktober–december 2017. Obdobja poročila so dostopna na spletnih straneh komisije.

V letu 2017 je bilo uvedenih 29 postopkov o prekršku zaradi nasprotja interesov. Izdanih je bilo 15 odločb o prekršku in izrečenih devet opozoril. V 11 primerih je bila kot sankcija izrečena globa (petkrat v višini 400 evrov, štirikrat v višini 800

evrov in dvakrat v višini 1.200 evrov). V štirih primerih je bil izrečen opomin. V dveh primerih sta kršitelja vložila zahtevo za sodno varstvo, pri čemer sodišče o zadevah še ni odločilo.

Komisija je v preteklem letu na podlagi prejetih vprašanj posameznikov in pravnih oseb pripravila 140 odgovorov na vprašanja ter pravnih mnenj in stališč povezanih z določbami ZIntPK-ja o nasprotju interesov.

Število prejetih prijav in postopkov po lastni pobudi	101
Število zaključenih zadev	93
Število zadev, obravnavanih na seji senata	26
Število zadev, zaključenih izven seje	67
Število zadev, kjer so bile ugotovljene kršitve	16
Število odstopov drugim pristojnim organom	15
Število zavrženih prijav	5
Število zavrženih obravnav prijav	62
Število uvedenih prekrškovnih postopkov	29
Število izdanih odločb o prekršku	15
Število pisnih opominov	4
Število izrečenih glob	11
Število pisnih opozoril o prekršku	9
Število obdobjnih poročil	4
Število pripravljenih odgovorov na vprašanja, pravnih mnenj in stališč	140

Pojasnilo: V statistiki so zajeti tudi podatki o postopkih, ki so bili uvedeni pred letom 2017 in so se končali v letu 2017.

Poudarki

Komisija je na področju nasprotja interesov tudi v preteklem obdobju največ poudarka posvetila preventivnemu delovanju. Pisno in po telefonu je ažurno odgovarjala na vsa izpostavljena vprašanja in dileme organov javnega sektorja in/ali uradnih oseb, ki jih je zanimalo, če določene okoliščine ustrezajo definiciji nasprotja interesov po ZIntPK-ju. Tudi tokrat so bila vprašanja usmerjena na najrazličnejše segmente in postopke v javnem sektorju, najpogosteje pa so se nanašala na delovanje uradnih oseb v lokalni samoupravi in članov organov upravljanja v javnih zavodih.

Komisija vsako leto prejme vedno več vprašanj (v letu 2017 kar 140) in prijav o domnevnih okoliščinah nasprotja interesov različnih uradnih oseb (uradne osebe so po določbi 10. točke 4. člena ZIntPK-ja funkcionarji, uradniki na položaju in drugi javni uslužbenci, poslovodne osebe in člani organov upravljanja, vodenja in nadzora v subjektih javnega sektorja). Relativna majhnost države, predvsem pa nekatere družbene in kulturne specifikke, predstavljajo okolje, v katerem je nasprotje interesov ali vsaj videz nasprotja interesov, vključno z nepotizmom in klientelizmom, del vsakdana. Zaradi navedenega je v Republiki Sloveniji zaznati relativno visoko toleranco do te problematike, predvsem pa razširjeno prepričanje, da se tega problema zaradi objektivnih danosti ne da učinkovito omejiti. To se navsezadnje izraža tudi v tem, da se sprejeti ZIntPK, ki je prvič na zakonski ravni (deloma) uredil institut nasprotja interesov v letu 2011, le s težavo uveljavlja v praksi in je (pre)pogosto sprejet kot ovira »učinkovitemu« odločanju »po svoji vesti«. Temu se pridružuje pomanjkljivo zavedanje in razumevanje dolžnosti, da mora nosilec javne funkcije ali službe delovati ne samo zakonito in v javnem interesu (storiti vse, da se izogne dejanskemu nasprotju interesov), ampak tudi na način, da s svojim delovanjem (na primer videzom nasprotja interesov) ne pogloblja javnega nezaupanja v institucije in ogroža njihove integritete.

V letu 2017 je komisija največ kršitev dolžnega izogibanja nasprotju interesov (bodisi na podlagi prijav bodisi na podlagi lastne pobude) identificirala na področju zaposlovanja v javnih zavodih (10 zadev) in glasovanja oziroma imenovanja predstavnikov občin v organe upravljanja oziroma nadzora javnih zavodov (šest zadev).

Nasprotje interesov pri zaposlovanju v javnih zavodih se je največkrat kazalo v tem, da je: a) poslovodna oseba zavoda (najpogosteje ravnatelj) sodelovala pri izbiri oziroma odločanju o zaposlitvi (ali pogodbenem delu) svojega družinskega člana; b) javni uslužbenec (učitelj) javnega zavoda, ki je bil hkrati kandidat za ravnatelja zavoda, sodeloval na seji učiteljskega zbora pri tajnem glasovanju o kandidatih (torej tudi o sebi) in c) član sveta zavoda (šole) sodeloval pri glasovanju o ustreznosti in popolnosti vlog kandidatov za ravnatelja, med katerimi pa je bil tudi on sam. Komisija je med obravnavanimi primeri v letu 2017 ugotovila kršitve 37. (oziroma 38.) člena ZIntPK-ja pri 10 uradnih osebah (sedem ravnateljev, dva javna uslužbenca in en član organa upravljanja javnega zavoda), ki so se znašli v skupno 10 konkretnih okoliščinah nasprotja interesov.

Glasovanje oziroma imenovanje predstavnikov občin v organe upravljanja oziroma nadzora javnih zavodov predstavlja drugo najbolj obremenjeno področje z vidika nasprotja interesov (v letu 2016 je bilo to prvo področje z največ kršitvami z vidika nasprotja interesov), kjer so občinski svetniki (uradne osebe - funkcionarji), ki so v funkciji članov komisij za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja (KMVVI) in v funkciji članov občinskih svetov sodelovali pri razpravah oziroma glasovanjih o kandidatih za člane svetov (organov upravljanja) javnih zavodov oziroma za druge funkcije na ravni lokalne samouprave (poslovodne osebe zavodov, člane nadzornih svetov in tako dalje), med katerimi pa so bili kandidati bodisi sami občinski svetniki bodisi njihovi družinski člani oziroma osebe, s katerimi imajo/so imeli osebne, politične ali poslovne stike.

Komisija je med obravnavanimi primeri (glede delovanja in ravnanj občinskih svetnikov) v letu 2017 ugotovila kršitve 37. (oziroma 38.) člena ZIntPK-ja pri osmih uradnih osebah (občinski svetniki), ki so se znašli v skupno 14 konkretnih okoliščinah nasprotja interesov (uradne osebe so v okviru enega postopka imenovanja kandidata, s katerim so bile povezane ali pa so to bile celo same, sodelovale najprej v KMVVI-ju, kjer so oblikovale predloge kandidatov, nato pa še na seji občinskega sveta, kjer so te predloge potrdile in dokončno imenovalе člane/poslovodne osebe in tako dalje).

Zanimivi primeri iz prakse

Vsi pomembnejši primeri, ki jih je obravnavala komisija, so predstavljeni v obdobjih poročilih, ki so objavljena na spletnih straneh komisije. Tu izpostavljamo nekaj tipičnih primerov:

- Komisija je presojala nasprotje interesov poslovodne osebe javnega zavoda in ugotovila, da se ravnateljica javnega zavoda (vrtca) v trenutku, ko je izvedela, da se je na prosto delovno mesto v tem zavodu prijavila tudi njena hči, ni izločila iz vodenja in odločanja v postopku izbire kandidata za prosto delovno mesto, prav tako pa o nasprotju interesov ni pisno obvestila predstojnika (predsednika) sveta zavoda, zaradi česar se je znašla v okoliščinah nasprotja interesov. Njen zasebni interes se je namreč kazal v tem, da je z dejanskim vodenjem in odločanjem v postopku izbire kandidata za prosto delovno mesto vzgojitelja omogočila pridobitev premoženjske koristi (delovno razmerje za nedoločen čas na delovnem mestu vzgojitelj) za svojega družinskega člana – hči. Ugotovljen zasebni interes je nedvomno vplival na njeno nepristransko in objektivno opravljanje njenih nalog. Prekrškovni organ je uvedel prekrškovni postopek, v katerem je izdal odločbo o prekršku in ji določil globo v višini 1.200 evrov. O ugotovitvah je bil obveščen zavod in ustanovitelj zavoda.
- Uradna oseba, zaposlena javna uslužbenka v javnem zavodu, se je s tem, ko je na seji učiteljskega zbora, ko je potekalo tajno glasovanje o kandidatkah za ravnateljico javnega zavoda, sodelovala in glasovala o pozitivnem mnenju o kandidatkah za ravnateljico (torej hkrati tudi zase, saj je bila ena izmed kandidat), znašla v okoliščinah, ki pomenijo nasprotje interesov. Njen zasebni interes se kaže v tem, da je s sodelovanjem pri glasovanju soodločala o pozitivnem mnenju (kar je oblika nepremoženjske koristi) tudi o njej sami. Identificirani zasebni interes uradne osebe je pri tem, glede na to, da je neposredno sodelovala v postopku obravnave oziroma odločanja (glasovanja) o pozitivnem mnenju tudi o sami sebi, vplival na njeno objektivno in nepristransko opravljanje njenih javnih nalog v svojstvu javne uslužbenke kot članice učiteljskega zbora.
- Uradna oseba, poslovodna oseba javnega zavoda, se je s tem, ko je podpisala izvršilni akt – pogodbo o opravljanju občasnega ali začasnega dela upokojujencev – s svojim družinskim članom, znašla v okoliščinah nasprotja interesov. Pri uradni osebi se zasebni interes kaže v tem, da je kot poslovodna oseba omogočila

korist svojemu družinskemu članu v obliki pogodbenega dela, na način, da je podpisala omenjeni izvršilni akt - pogodbo. Identificirani zasebni interes uradne osebe je pri tem, glede na to, da je sama izbrala svojega družinskega člana in z njim podpisala pogodbo, dejansko vplival na njeno nepristranskost in objektivnost.

- Poslovodna oseba javnega zavoda (uradna oseba) se je s tem, ko je naročila in podpisala dve naročilnici za dobavo blaga pri gospodarski družbi, ki je bila v času podpisa naročilnic v njeni 100-odstotni lasti, znašla v okoliščinah nasprotja interesov, kot jih opredeljujejo določbe ZIntPK-ja.
- Poslovodna oseba se je s tem, ko je v daljšem časovnem obdobju naročila in podpisala 16 naročilnic v skupnem znesku 32.007,51 evrov brez DDV-ja pri gospodarski družbi, ki je v 51-odstotni lasti osebe, s katero je imela poslovodna oseba izkazane poslovne stike, znašla v okoliščinah nasprotja interesov, kot jih opredeljujejo določbe ZIntPK-ja.
- Poslovodna oseba se je s tem, ko je podpisala pogodbo o storitvi z gospodarsko družbo, ki je v 51-odstotni lasti osebe, s katero je poslovodna oseba imela izkazane poslovne stike, znašla v okoliščinah nasprotja interesov, kot jih opredeljujejo določbe ZIntPK-ja.
- Komisija je presojala nasprotje interesov pri več občinskih funkcionarjih in ugotovila, da sta se v enem od primerov dva občinska svetnika tako v funkciji članov KMVVI-ja kot tudi v funkciji članov občinskega sveta znašla v okoliščinah interesa, saj sta najprej na seji KMVVI-ja in nato še na seji občinskega sveta sodelovala pri razpravi in glasovanju o kandidatih za člane sveta javnega zavoda, med katerimi pa sta bila tudi sama. Poleg omenjenih pa se je v postopku v okoliščinah nasprotja interesov znašla tudi občinska svetnica, ki je kot članica občinskega sveta sodelovala pri razpravi in glasovanju o kandidatih za člane sveta javnega zavoda, med katerimi je bila tudi ona sama. Njihov zasebni interes se je kazal v tem, da so z razpravo oziroma glasovanjem uradne osebe omogočile pridobitev nepremoženjske koristi njim samim v obliki a) privilegiranega položaja oziroma prednosti vseh kandidatov pred drugimi osebami - s potrditvijo kandidatov se je namreč zgolj tem kandidatom omogočilo, da je o njih zaključno razpravljal še občinski svet in b) imenovanja oziroma pridobitve/potrditve funkcije članov sveta zavoda. Prekrškovni organ je v vseh treh primerih uradnih oseb uvedel prekrškovne postopke, ki pa so še aktivni. O ugotovitvah je bila obveščena občina in hkrati ji je bila dana pobuda, da o dolžnostih uradnih oseb glede izogibanja nasprotju interesov seznanijo vse zaposlene.
- Uradna oseba, občinska svetnica in članica KMVVI-ja je bila na redni seji KMVVI-ja pod točko dnevnega reda »Predlaganje treh kandidatov (predstavnikov lokalne skupnosti) za imenovanje v svet zavoda« prisotna pri obravnavi in razpravi ter soglasno z ostalimi člani KMVVI-ja sprejela in predlagala predlog sklepa svetu občine o imenovanju predstavnikov lokalne skupnosti v svet zavoda, med katerimi pa je bila tudi sama. Po mnenju komisije so bile v navedenem primeru podane okoliščine, v katerih je ustvarjen najmanj videz, da je zasebni interes uradne osebe (v obliki koristi zase) vplival na objektivno in nepristransko opravljanje njenih javnih nalog v svojstvu članice KMVVI-ja. Ista uradna oseba je bila v funkciji članice občinskega sveta na izredni seji občinskega sveta občine pod točko dnevnega reda »Sprejem Sklepa o imenovanju predstavnikov ustanovitelja (občine) v svet zavoda« prisotna pri obravnavi v okviru navedene točke in soglasno z ostalimi člani občinskega sveta občine sprejela predlog sklepa KMVVI-ja o imenovanju predstavnikov lokalne skupnosti v svet zavoda, med katerimi je bila tudi sama. Po mnenju komisije so bile v navedenem primeru podane okoliščine, v katerih je ustvarjen najmanj videz, da je zasebni interes uradne osebe (v obliki koristi zase) vplival na objektivno in nepristransko opravljanje njenih javnih nalog v svojstvu članice občinskega sveta občine.
- Ista uradna oseba, tokrat kot članica sveta zavoda, je v okviru konstitutivne seje sveta zavoda prisostvovala v več točkah razširjenega dnevnega reda (pregled prispelih kandidatur za delovno mesto ravnatelja, preizkus pravočasno prispelih kandidatur ter njihovo odpiranje in ugotavljanje popolnosti prijavi, pri kateri naj bi celo pojasnjevala izpolnjevanje pogoja opravljenega ravnateljskega izpita) ter z ostalimi člani sveta zavoda soglasno sprejela sklep o popolnosti in ustreznosti obeh prispelih vlog za razpisano delovno mesto ravnatelja, med katerimi je bila sama kandidatka za navedeno delovno mesto. Po mnenju komisije so bile v navedenem primeru podane okoliščine, v katerih je ustvarjen najmanj videz, da je zasebni interes uradne osebe (v obliki koristi zase) vplival na objektivno in nepristransko opravljanje njenih javnih nalog v svojstvu članice sveta javnega zavoda.

Prepoved in omejitve sprejemanja daril

Komisija je v letu 2017 izdelala javni katalog daril prejetih v letu 2016, ki je objavljen na spletnih straneh komisije, ter odgovorila na štiri prejeta vprašanja v povezavi z darili. Komisija je v letu 2017 prejela eno prijavo na temo daril, njena obravnava pa je bila zavrnjena, saj so bili očitki glede sprejemanja daril usmerjeni v javne uslužbence, ki jih ZIntPK ne uvršča med subjekte nadzora s strani komisije. Komisija ima skladno z določbami ZIntPK-ja (30.–34. člen) pristojnost opravljanja nadzora nad obdarovanjem funkcionarjev, ki so taksativno opredeljeni v 6. točki 4. člena ZIntPK-ja, in ne javnih uslužbencev.

Večina vprašanj zavezancev, ki so se nanašala na to področje, je naslavljala interpretacijo določb ZIntPK-ja, ki se nanašajo na ureditev tega področja, na primer, ali gre za darilo po določbah ZIntPK-ja ali ne, kakšna je vrednost daril, ki se vpisujejo v seznam in podobno. Poleg tega so se pojavljala tudi vprašanja glede sprejemanja daril s strani javnih uslužbencev, predvsem zaposlenih v vzgojno-izobraževalnih zavodih. V povezavi s tem komisija opozarja na izrazito nepoznavanje določb o prepovedi in omejitvah sprejemanja daril pri javnih uslužbencih, zaradi česar v svoja usposabljanja/izobraževanja za javne uslužbence vključuje tudi to področje.

Obrazec za prijavo prejetih daril za javni katalog daril v letu 2016 je izpolnilo in posredovalo 288 organov oziroma organizacij. Komisija je zaznala napake pri izpolnjevanju obrazcev in je zavezance pozvala k izpolnitvi ustreznega obrazca, k ustrezni izpolnitvi obrazca oziroma posredovanju izpolnjenega obrazca v celoti. Prav tako je komisija zaznala, da nekateri od funkcionarjev vsa darila izročijo organu, pri katerem opravljajo svojo funkcijo, medtem ko večina funkcionarjev nekatera od daril, ki so jim izročena, vzame v svojo last, na primer knjige, steklenice z vinom, vstopnice za ogled predstav, izdelke domače obrti.

Nezdružljivost funkcij

V letu 2017 je komisija evidentirala devet novih zadev, od katerih se je obravnava osmih zadev začela na podlagi prejetih prijav, ena pa na podlagi lastne pobude. V letu 2017 pa je obravnavala še osem zadev, ki so bile evidentirane pred letom 2017. Skupno je bilo tako v obravnavi 17 zadev o nezdružljivosti funkcij, od teh je 13 že zaključenih, in sicer je komisija v 10 primerih obravnavo zadev zavrnila (razlogi za zavrnitev: navedbe iz prijave niso dajale podlag za resen sum kršitve iz pristojnosti komisije ali kršitev predpisov iz pristojnosti drugih organov; funkcionarji so sanirali nepravilnosti; ni šlo za nezdružljive funkcije), tri pa je zavrgla (ker je šlo v dveh primerih za zadeve, katere je komisija že obravnavala v preteklosti, pri eni pa je šlo za prijavo, iz katere na prvi pogled ni izhajalo, da so navedbe v njej verodostojne oziroma jih ni bilo mogoče preveriti na podlagi javno dostopnih podatkov oziroma prijavi niso bili priloženi relevantni dokumenti in informacije, iz katerih bi bilo mogoče razbrati zadostne podatke in informacije za učinkovit postopek ugotavljanja kršitev ZIntPK-ja).

Komisija izpostavlja, da je v vseh zadevah izpred leta 2017 (8) na podlagi 80. člena ZIntPK-ja na lastno pobudo uvedla nadzor nad nezdružljivostjo opravljanja funkcij oziroma prepovedjo članstva in dejavnosti pri funkcionarjih lokalnih skupnosti, kot jih določata 26. in 27. člen ZIntPK-ja. Gre za še preostale odprte postopke v okviru projekta iz leta 2016 glede ugotavljanja kršitev preko analize različnih podatkov oziroma evidenc, s katerimi komisija razpolaga oziroma ima do njih dostop. V povezavi s tem so nadzorniki za premoženjsko stanje v letu 2016 opravili pregled obrazcev o premoženjskem stanju funkcionarjev lokalnih skupnosti in identificirali 132 potencialnih kršitev določb ZIntPK-ja o nezdružljivosti funkcij oziroma o prepovedi članstva in opravljanja dejavnosti. Primere so nato obravnavali nadzorniki za nasprotje interesov, pri čemer so zaradi razjasnitve dejanskega stanja vpogledali v:

- obrazce premoženjskega stanja lokalnih funkcionarjev,
- Poslovni register Slovenije (AJPES) ter GVIN,
- spletno orodje Corruptio (interno bazo podatkov komisije),
- obrazce prijav omejitev poslovanja, ki jih morajo posredovati lokalne skupnosti (v primeru občinskih funkcionarjev),

- e-RISK DUNZ (spletno orodje Ministrstva za notranje zadeve oziroma Ministrstva za javno upravo, ki omogoča zunanjim uporabnikom vpogled v registrske podatke kot so podatki o osebah, naslovih, vozilih, listinah), s pomočjo katerega je komisija identificirala osebe oziroma njihove družinske člane ter naslove njihovih prebivališč,
- E-Poizvedbe (spletno orodje Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki vsebuje informacije o zavarovanih osebah – kje so bili/so zavarovani) in v
- svetovni splet, predvsem na spletna mesta lokalnih skupnosti, kjer so (praviloma) objavljeni podatki vseh funkcionarjev in njihove funkcije (poklicno/nepoklicno).

Ob zaključku omenjenega projekta komisija lahko ponovno potrdi potrebnost sistema prijave in spremljanja premoženjskega stanja funkcionarjev, saj lahko komisija ob izvajanju nadzora oziroma spremljanja obrazcev o premoženjskem stanju ter na podlagi proaktivnega in preventivnega delovanja z uporabo najrazličnejših orodij in baz podatkov identificira tudi morebitne kršitve glede nezdržljivosti funkcij, omejitev poslovanj in nasprotja interesov.

Poleg tega je komisija v letu 2017:

- na podlagi prejetih vprašanj posameznikov in pravnih oseb izdelala 31 odgovorov na vprašanja ter pravnih mnenj in stališč, povezanih z določbami ZIntPK-ja o nezdržljivosti funkcij;
- obravnavala eno vlogo za izdajo dovoljenja za opravljanje pridobitne dejavnosti poklicnih funkcionarjev (v enem primeru državna sekretarka), pri čemer je komisija izdala dovoljenje za opravljanje dejavnosti zdravnika specialista pod pogoji, da se dovoljenje izdaja izključno za opravljanje strokovne zdravniške dejavnosti oziroma za delo s pacienti, da dovoljenje ne vključuje opravljanja poslovodne dejavnosti ter formalnega ali neformalnega sodelovanja pri (poslo)vodenju javnega zavoda in da se je poklicna funkcionarka kot državna sekretarka dolžna izločiti iz vsakega postopka ali odločanja, ki bi se neposredno nanašalo na javni zavod, kjer bi opravljala dodatno dejavnost, oziroma na njen zasebni interes.
- obravnavala štiri obvestila o opravljanju dodatne dejavnosti, in sicer štirih poklicnih funkcionarjev, pri čemer je bilo ugotovljeno, da gre v vseh štirih primerih za pedagoško dejavnost, ki jo poklicni funkcionar v skladu s 26. členom ZIntPK-ja lahko opravlja brez dovoljenja komisije.

Komisija v letu 2017 ni uvedla novih prekrškovnih postopkov v povezavi s kršitvami določb ZIntPK-ja o nezdržljivosti funkcij. Na podlagi postopka, uvedenega v letu 2016, je pooblaščenca uradna oseba komisije v letu 2017 v enem primeru kršitelju izdala odločbo o prekršku z izrekom opomina.

Število prejetih prijav in postopkov po lastni pobudi	17
Število zaključenih zadev	13
Število nerešenih zadev	4
Število zadev, obravnavanih na seji senata	/
Število zadev, kjer so bile ugotovljene kršitve	/
Število odstopov drugim pristojnim organom	/
Število zavrženih prijav	3
Število zavrženih obravnav prijav	10
Število uvedenih prekrškovnih postopkov	0
Število izdanih odločb o prekršku	1
Število pisnih opozoril o prekršku	/
Število vloženih zahtev za sodno varstvo zoper odločbe komisije	/
Število pripravljenih odgovorov na vprašanja, pravnih mnenj in stališč	31

Pojasnilo: V statistiki so zajeti tudi podatki o postopkih, ki so bili uvedeni v letu 2016.

Omejitve poslovanja

Komisija je v letu 2017 evidentirala osem novih zadev s področja omejitev poslovanja – sedem jih je začela na podlagi prejetih prijav, eno pa je uvedla na lastno pobudo (v okviru projekta, ki je omenjen pod poglavjem Nezdržljivost funkcij). Komisija je obravnavala še 17 zadev s področja omejitev poslovanj, ki pa so bile evidentirane pred letom 2017. Skupno je tako obravnavala 25 zadev, od katerih jih je 23 že zaključenih – 14 zadev je bilo obravnavanih na seji senata komisije, pri čemer so bile v 11 zadevah ugotovljene kršitve. Devet zadev je bilo zaključenih izven seje senata z zavrnitvijo obravnave. Razlogi za zavrnitev obravnave zadeve so bili naslednji: v sedmih primerih niso bili identificirani sumi kršitev določb ZIntPK-ja, v dveh zadevah pa je bilo nezakonito stanje primerno sanirano.

Največ kršitev glede omejitev poslovanj se je nanašalo na neporočanje funkcionarjev (šest) oziroma organov (dve) o subjektih, za katere veljajo omejitve poslovanja po določbi 35. člena ZIntPK-ja. Takšnih primerov je bilo skupaj kar osem. V ostalih treh primerih pa je prišlo do kršitev omejitev poslovanja med organom in subjektom, s katerim so bili povezani občinski funkcionarji, in sicer na naslednji način. Župani so se s tem, ko sicer niso aktivno sodelovali v postopku odločanja o (so)financiranju zasebnih subjektov, katerih zakoniti zastopniki so bili, so pa z njimi podpisali izvršilne akte, ki so omogočili (so)financiranje, znašli v okoliščinah nasprotja interesov. Funkcionarji se tako niso dosledno izločili iz vseh faz odločanja o poslovanju oziroma sofinanciranju, s čimer je bila identificirana in utemeljena prepoved poslovanja po tretjem odstavku 35. člena ZIntPK-ja.

V povezavi s tem izpostavljamo, da se v primerih, ko bi funkcionar kakorkoli sodeloval v postopkih, v katerih se odloča o sklenitvi posla ali dodelitvi sredstev subjektu, s katerim je funkcionar ali njegov družinski član povezan na katerega od načinov iz prvega odstavka 35. člena ZIntPK-ja, namreč po naravi ustvarja videz, da funkcionarjev zasebni interes vpliva na opravljanje njegovih javnih nalog ter da bo odločal neobjektivno in pristransko, v korist »svojega« subjekta. Izločitev mora biti popolna v smislu, da funkcionar na strani organa, pri katerem opravlja funkcijo, nima niti formalnega niti neformalnega vpliva na odločanje o sklenitvi posla ali dodelitvi sredstev kateremu od subjektov iz zgornjih alinej. To velja tudi za končno realizacijo posla v obliki podpisa pogodbe ali drugega pravno zavezujočega dogovora. Funkcionar v nobenem primeru ne more biti podpisnik na strani obeh strank pogodbe (torej organa, pri katerem opravlja funkcijo, na eni strani in subjekta ali osebe, ki s tem organom sklenuje posel ali drug odplačen dogovor, na drugi strani). Funkcionar se mora v celoti izločiti iz vseh aktivnosti v povezavi z razpisom ali poslom na strani organa, pri katerem opravlja funkcijo, kar pomeni, da mora svoja pooblastila za opravljanje poslov za ta konkreten primer prenesti na namestnika oziroma osebo, ki je po zakonu ali drugem splošnem pravnem aktu pristojna za nadomeščanje funkcionarja. Komisija pa priporoča, da se funkcionar skladno z možnostmi izloči tudi kot poslovodja, član poslovodstva ali zakoniti zastopnik subjekta (gospodarske družbe, zavoda, zadruga, društva in podobno), ki vstopa v poslovno razmerje z organom, v katerem isti funkcionar opravlja funkcijo, in zastopanje tega subjekta v konkretnem primeru prepusti na primer prokuristu, drugim članom poslovodstva, svojemu namestniku in podobno.

Poleg tega je komisija v letu 2017:

- na podlagi prejetih vprašanj posameznikov in pravnih oseb izdelala 24 odgovorov na vprašanja ter pravnih mnenj in stališč povezanih z določbami ZIntPK-ja o omejitvah poslovanja;
- uvedla dva postopka o prekršku, pri čemer je v obeh primerih kršiteljema izrekla opomin, hkrati pa je opomin izrekla tudi v postopku, ki ga je pooblaščen uradna oseba komisije uvedla že v letu 2016; v enem primeru pa je bilo kršitelju izrečeno opozorilo.
- Komisija še dodaja, da je na področju omejitev poslovanja prejela veliko vprašanj oziroma zaprosil za pojasnila glede ne/umestitve poslovnih subjektov na seznam poslovnih subjektov (objavljen na spletni strani komisije), za katere veljajo omejitve poslovanja.

Premoženjsko stanje

Nadzor nad premoženjskim stanjem zavezancev je eden od osnovnih pogojev preglednosti in zaupanja v javne funkcije, zato pomeni neločljiv del integritete javnega sektorja. S spremljanjem in izvajanjem nadzora nad premoženjem se spodbuja in krepi transparentnost v procesih in postopkih izvrševanja javne oblasti, pri opravljanju javnih funkcij ter upravljanju javnih zadev.

Komisija skladno s 1. in 10. alinejo drugega odstavka 76. člena ZIntPK-ja vodi evidenco zavezancev za nadzor nad premoženjskim stanjem, ki vključuje podatke iz prvega odstavka 41. člena in prvega odstavka 42. člena ZIntPK-ja. Zavezanci, ki so komisiji dolžni sporočiti podatke o svojem premoženjskem stanju, so naslednji:

- poklicni funkcionarji,
- nepoklicni župani in podžupani,
- uradniki na položaju,
- poslovodne osebe,
- osebe, odgovorne za javna naročila,
- uradniki Državne revizijske komisije in
- državljani Republike Slovenije, ki opravljajo funkcijo v institucijah in drugih organih EU ter drugih mednarodnih institucijah, na katero so bili imenovani ali izvoljeni na podlagi napotitve ali predloga Vlade RS ali Državnega zbora RS (če njihova dolžnost prijave premoženjskega stanja ni drugače urejena z akti institucije, za katero opravljajo funkcijo).

Z uveljavitvijo Zakona o Slovenskem državnem holdingu (Uradni list RS, št. 25/14; ZSDH-1) so zavezanci za sporočanje podatkov o premoženjskem stanju komisiji postali tudi:

- člani uprave SDH, d.d.,
- člani nadzornega sveta SDH, d.d.,
- prokuristi SDH, d.d.,
- pooblaščenec za skladnost poslovanja in integriteto,
- člani uprav, člani organov nadzora in prokuristi gospodarskih družb, v katerih ima SDH, d.d., večinski delež ali prevladujoč vpliv.

Poleg navedenega pa na uporabo določb ZIntPK-ja v povezavi z nadzorom premoženjskega stanja napotuje tudi določba 500. člena Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15; ZZavar-1), in sicer za direktorja ter za člane strokovnega sveta Agencije za zavarovalni nadzor. Prav tako določbe v povezavi z nadzorom premoženjskega stanja in uporabo ZIntPK-ja vsebujejo na primer Zakon o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank (Uradni list RS, št. 105/12, 63/13 – ZS-K, 23/14 – ZDIJZ-C, 104/15, 26/17 – ORZUKSB33 in 27/17 – popr.; ZUKSB), Zakon o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 9/16; ZGGLRS) in Zakon o reševanju in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 44/16 in 71/16 – odl. US); ZRPPB). Na dan 31. 12. 2017 je imela komisija 15.461 različnih zavezancev.

S 1. 4. 2016 je začel veljati novi Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15; ZJN-3), ki je med drugim razveljavil Zakon o javnem naročanju na vodnem, energetske, transportnem področju in področju poštnih storitev (Uradni list RS, št. 72/11 – uradno prečiščeno besedilo, 43/12 – odl. US, 90/12, 19/14, 90/14, 90/14 – ZDU-1I in 91/15 – ZNJ-3; ZJNVETPS), ki je doslej urejal javno naročanje na infrastrukturnem področju, in spremenil mejne vrednosti javnih naročil. Posledično je prišlo tudi do sprememb nabora oseb, odgovornih za javna naročila. Od 1. 4. 2016 so zavezanci za sporočanje podatkov o premoženjskem stanju, kot osebe, odgovorne za javna naročila, osebe, ki so sodelovale pri postopkih javnih naročil:

- Na splošnem področju:
 - pri naročanju blaga ali storitev in za projektni natečaj, če je vrednost javnega naročila enaka ali višja od 135.000 evrov brez DDV-ja (organi RS in samoupravnih lokalnih skupnosti) oziroma enaka ali višja od

209.000 evrov brez DDV-ja (če je organ RS ali samoupravne lokalne skupnosti dejaven na področju obrambe in naroča blago, ki ni navedeno v Prilogi III Direktive 2014/24/EU, druge osebe javnega prava);

- pri naročanju gradenj, če je vrednost javnega naročila enaka ali višja od 500.000 evrov brez DDV-ja;
- pri naročanju socialnih in drugih posebnih storitev, če je vrednost javnega naročila enaka ali višja od 750.000 evrov brez DDV-ja.
- Na infrastrukturnem področju:
 - pri naročanju blaga ali storitev in za projektni natečaj, če je vrednost javnega naročila enaka ali višja od 418.000 evrov brez DDV-ja;
 - pri naročanju gradenj, če je vrednost javnega naročila enaka ali višja od 1.000.000 evrov brez DDV-ja;
 - pri naročanju socialnih in drugih posebnih storitev, če je vrednost javnega naročila enaka ali višja od 1.000.000 evrov brez DDV-ja.

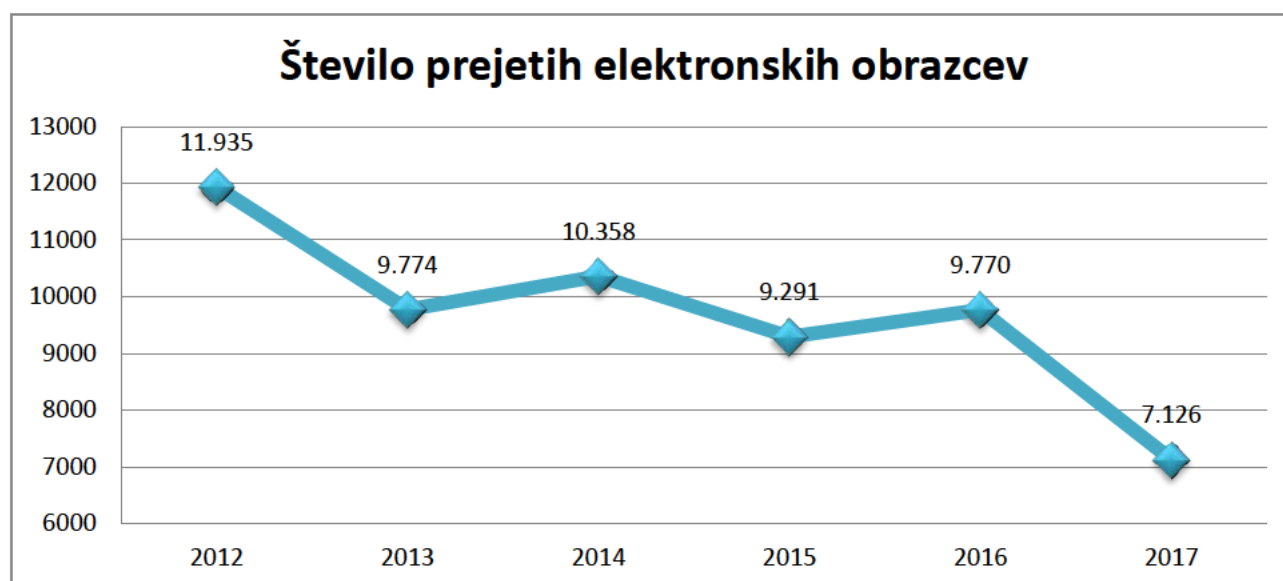
Kljub temu, da je ZIntPK v veljavi že več let, komisija še vedno opaža, da številni zavezanci pa tudi organi, ne poznajo svojih obveznosti po ZIntPK-ju, ki se nanašajo na področje premoženjskega stanja. Komisija je tako v letu 2017 v postopkih nadzorov premoženjskega stanja še vedno zaznavala precej nepravilnosti, tako pri poročanju premoženjskega stanja s strani samih zavezancev kot tudi pri sporočanju seznamov zavezancev s strani organov oziroma naročnikov.

Težave in (ne)namerne napake zavezancev:

- izpolnitev obrazca za prijavo/odjavo posameznika iz seznama zavezancev;
- osebe, odgovorne za javna naročila, izpolnijo napačen obrazec za prijavo premoženjskega stanja (obrazec za odjavo premoženjskega stanja ali za prijavo sprememb premoženjskega stanja);
- obrazec ni izpolnjen na datum nastopa/prenehanja funkcije ali dela;
- obrazec je brez podpisa,
- poročanje na različnih dopisih, čeprav je obvezno izpolniti elektronski obrazec (izjema so trenutno tujci);
- ko zavezanci prvič poročajo, pozabijo poročati vse nepremične z zemljiškoknjižnimi podatki, ne glede na vrednost, samo v primerih prijave sprememb premoženjskega stanja pa se poroča pridobitev le tistih nepremičnin, katerih vrednost je višja od 10.000 evrov;
- kadar zavezanci vpisujejo podatke o stanovanju v večstanovanjski hiši, ne zapišejo dodatnega atributa, kot je številka stavbe ..., kar povzroča težave pri nadzoru;
- zavezanci na obrazcih ne opozorijo, če so podatki o nepremičninah spremenjeni (združitev parcelnih števil ...);
- zavezanci pogosto prijavijo lastništvo vozila, kljub temu da je vozilo kupljeno na leasing, kar pomeni, da takšni zavezanci niso lastniki vozila, pač pa morajo navesti, da imajo dolg;
- zavezanci imajo težave z oceno vrednosti premičnega premoženja;
- zavezanci, ki niso zaposleni v javnem sektorju in sodelujejo v postopkih javnega naročanja, pozabijo, da so zavezanci za poročanje o premoženjskem stanju;
- zavezanci imajo težave s poročanjem kriptovalut, ker se postavlja vprašanje, ali so sploh dolžni poročati.

Tipične (ne)namerne napake organov in naročnikov, ki poslujejo po predpisih, ki urejajo javno naročanje:

- obrazcev ne podpiše odgovorna ali pooblaščen oseba;
- obrazci ne vsebujejo žiga organa (izjema so podjetja, ker žigi niso več obvezni);
- organi ne poročajo ali pa z veliko zamudo poročajo sezname zavezancev;
- organi poročajo nepopolne sezname zavezancev;
- organi izpolnijo obrazce namesto zavezancev.

Komisija je v preteklem letu prejela 7.126 vseh obrazcev, od tega:

- odjava premoženjskega stanja: 227,
- odjava iz registra zavezancev: 254,
- prijava spremembe premoženjskega stanja: 796,
- prijava v register zavezancev: 2.170 in
- prijava premoženjskega stanja: 3.139.

Nadzorniki za premoženjsko stanje so med letom odgovarjali na veliko vsebinskih vprašanj s področja premoženjskega stanja, največ predvsem v mesecu decembru, ko naročniki sporočajo sezname oseb, odgovornih za javna naročila, ter v mesecu januarju in februarju, ko se izteka rok za obvezno poročanje sprememb premoženjskega stanja in poročanje podatkov o premoženjskem stanju oseb, odgovornih za javna naročila, na elektronskem obrazcu. Komisija je tako v letu 2017 prejela 61 pisnih vprašanj s področja premoženjskega stanja. Prav tako ima komisija vzpostavljen sistem uradnih ur, v času katerih so nadzorniki za premoženjsko stanje na razpolago za vprašanja in pomoč. Večina vprašanj s področja premoženjskega stanja se je nanašala na to, kdo so zavezanci za prijavo premoženjskega stanja, zlasti v primerih oseb, ki niso zaposlene pri naročniku, sodelujejo pa v postopkih javnega naročanja, kakšne so njihove obveznosti po ZIntPK-ju in kakšne so obveznosti organov. Nadzorniki za premoženjsko stanje so nudili pomoč oziroma svetovanje zavezancem glede izpolnjevanja elektronskih obrazcev, kjer imajo zavezanci in organi še vedno precej težav. Poleg običajnih težav, je bil opažen porast vprašanj s področja kriptovalutnega trgovanja, ki trenutno še ni jasno zakonsko urejeno. Poleg tega je bila komisija tudi v letu 2017 aktivna na področju preventive in je v ta namen izvajala izobraževanja, na katerih je zavezance in organe oziroma naročnike ozaveščala glede njihovih obveznosti po ZIntPK-ju s področja premoženjskega stanja. Komisija je izvedla predavanja na Upravni akademiji Ministrstva za javno upravo in predavanja za predstavnike drugih držav.

Izvajanje nadzora nad premoženjskim stanjem

Na področju nadzora premoženjskega stanja komisija v skladu s svojim poslovnikom vodi dve vrsti postopkov, in sicer redni ter izredni nadzor nad premoženjskim stanjem. Pri rednem nadzoru premoženjskega stanja komisija izbere kategorijo zavezancev, katerih premoženjsko stanje je predmet nadzora, izredni nadzor pa se uvede na podlagi prijave, objav v medijih, ali če komisija na drug način pride do podatkov, iz katerih izhaja sum, da zavezanec ni prijavil vseh enot premoženja ali vseh sprememb svojega premoženjskega stanja. Komisija večino nadzorov izvede kot redne nadzore, saj prejme zelo malo prijav s področja premoženjskega stanja. Namen in cilj nadzorov premoženjskega stanja je ugotoviti, ali je prišlo do kršitve določb ZIntPK-ja ter ali je zavezanec v nadzorovanem obdobju pridobil premoženje iz nepojasnjenega izvora.

V preteklem letu je komisija zaključila 10 različnih nadzorov premoženjskega stanja (posamičnih in skupinskih), v okviru katerih je obravnavala 214 zavezancev. Komisija je v okviru rednega nadzora začela s postopki preverjanja premoženjskega stanja poslovodnih oseb in članov organov nadzora gospodarskih družb, v katerih ima SDH, d.d., večinski delež ali prevladujoč vpliv, ki bodo zaradi obsega dela in podhranjene kadrovske zasedbe potekali tudi v letu 2018.

Med preverjanjem pravilnosti prijavljanja premoženjskega stanja zavezancev je komisija podobno kot v preteklih letih največ nepravilnosti zaznala pri sporočanju podatkov o nepremičninah, vrednostnih papirjih (predvsem neprijavljanje delnic, ki jih morajo zavezanci prijaviti ne glede na njihovo vrednost) ter podatkov o dolgovih, obveznostih oziroma prevzetih jamstvih, katerih vrednost presega 10.000 evrov (na primer prijavljanje začetnega stanja kredita namesto stanja kredita na dan prijave premoženjskega stanja, neprijavljanje poroštev in tako dalje).

Pri štirih zavezanecih je komisija zaključila postopek nadzora nesorazmerno povečanega premoženja in v vseh primerih o relevantnih ugotovitvah obvestila tudi pristojni organ.

V preteklem letu so pooblaščenice uradne osebe v povezavi z neporočanjem oziroma nepopolno prijavo premoženjskega stanja (11. in 12. alineja prvega odstavka 77. člena ZIntPK-ja) zabeležile naslednje statistične podatke:

- uvedenih je bilo osem prekrškovnih postopkov,
- izdani sta bili dve odločbi in
- izrečena so bila tri pisna opozorila.

Tudi v letu 2017 so potekale aktivnosti na področju novele ZIntPK-ja. Komisija je tako Ministrstvu za pravosodje posredovala pripombe k predlogu novele ZIntPK-ja, kjer je podala tudi določene predloge glede ureditve področja premoženjskega stanja, in sicer v povezavi s spremembo definicije oseb, odgovornih za javna naročila, glede nabora zavezancev, glede obsega in načina sporočanja podatkov o premoženjskem stanju, glede ukrepov v primeru spornega premoženja ter glede javne objave podatkov o premoženjskem stanju. Podani predlogi bi bili po mnenju komisije ustrežnejši in ugodnejši tako za same zavezance kot tudi za komisijo, obenem pa bi predlagana ureditev komisiji tudi olajšala opravljanje nadzorov premoženjskega stanja in povečala njihovo učinkovitost. Komisijo posebej skrbi, ker ministrstvo ni sledilo njenemu predlogu, da se natančneje opredeli osebe, odgovorne za javna naročila, glede na samo vrednost izvedenega javnega naročila. ZIntPK v 11. točki 4. člena določa, da so osebe, odgovorne za javna naročila, tiste osebe, ki jih naročniki imenujejo v strokovne komisije za oddajo javnega naročila in ki odločajo, potrjujejo in predlagajo vsebino razpisne dokumentacije, ocenjujejo ponudbe oziroma naročniku predlagajo izbor ponudnika, kadar gre za javna naročila, za katera je treba v skladu z zakonom, ki ureja javno naročanje, izvesti postopek javnega naročanja, razen postopek oddaje naročila male vrednosti, in kadar gre za javna naročila, za katera ni treba izvesti postopka javnega naročanja, če je vrednost naročila enaka ali višja od vrednosti za izvedbo postopka zbiranja ponudb po predhodni objavi, ne glede na to ali so ta naročila ali del dokumentacije o javnem naročilu v skladu z zakonom, ki ureja tajne podatke, označeni s stopnjo tajnosti. Za osebe, odgovorne za javna naročila, se štejejo tudi osebe, ki v skladu s to definicijo sodelujejo pri javnem naročanju in niso v delovnem razmerju pri naročniku.

Težava je v tem, da ZIntPK definicijo oseb, odgovornih za javna naročila, veže na vrsto izvedenega postopka, ne pa na vrednost samega javnega naročila. Žal pa je takšna opredelitev izrazito slaba, ker je odvisna predvsem od tega, kako hitro se spreminja javno-naročniška zakonodaja. V praksi se je namreč izkazalo, da se mejne vrednosti povprečno spreminjajo na vsaki dve leti.

Za lažje razumevanje prikazujemo spremembe mejnih vrednostih za nabavo blaga ali storitev le na splošnem področju, ki so škodljivo vplivale na število zavezancev, ki posledično upada:

- od 5. 6. 2010 do 15. 4. 2014: 40.000 evrov brez DDV-ja
- od 16. 4. 2014 do 31. 3. 2016: 134.000 evrov brez DDV-ja
- od 1. 4. 2016 do 31. 12. 2017: 135.000 evrov brez DDV-ja

Od 1. 1. 2018 pa veljajo nove mejne vrednosti za objave javnih naročil v Uradnem listu EU, ker je Evropska komisija sprejela nove delegirane uredbe, s katerimi spreminja mejne vrednosti, od katerih dalje morajo naročniki obvestila v povezavi z javnimi naročili objaviti v Uradnem listu EU. Na splošnem področju je tako pri naročanju blaga ali storitev nova vrednost naročanja 144.000 evrov brez DDV-ja.

Kot je razvidno iz opisanega, je bil največji preskok glede oseb, odgovornih za javna naročila, narejen v letu 2014, ker se je nova vrednost zvišala za kar trikratno vrednost. Poleg navedenega pa smo ministrstvo opozorili, da obstajajo tveganja tudi v primeru tako imenovanih evidenčnih naročil, saj lahko skupna vrednost takšnih naročil krepko preseže zgolj eno javno naročilo v vrednosti, od katere naprej so zavezanci dolžni poročati premoženjsko stanje.

Poudarki iz preteklega obdobja

Komisija je:

- na dan 31. 12. 2017 imela 15.461 različnih zavezancev;
- opravila 10 različnih nadzorov s področja premoženjskega stanja, v okviru katerih je obravnavala 214 oseb;
- prejela 61 pisnih vprašanj;
- izdala dve odločbi o prekršku in tri opozorila;
- podala pripombe s področja premoženjskega stanja na predlog novele ZIntPK;

Primeri pogostih vprašanj

Kako oseba, ki je dolžna komisiji poročati o spremembah premoženjskega stanja prijavi vlaganja v virtualne valute?

ZIntPK (še) ne ureja načina poročanja o kriptovalutah, kot na primer za nepremičnine, finančne instrumente, gotovino in podobno. Kljub temu pa je zaželeno, da zavezanci sporočijo čim več podatkov, ki lahko v postopkih nadzora nad premoženjskim stanjem razjasnijo morebitna odstopanja glede poročanja podatkov premoženjskega stanja od dejanskega premoženjskega stanja zavezanca. Komisija predlaga, da zavezanci podatke o kriptovalutah sporočijo pod točko 14, o drugih informacijah, ki jih morda želijo v povezavi s premoženjskim stanjem posredovati komisiji, če izpolnjujejo obrazec za prijavo premoženja ob nastopu funkcije, oziroma točko 13, če izpolnjujejo obrazec za prijavo sprememb premoženjskega stanja.

Čeprav gre za prostovoljno odločitev zavezanca, ali bo prijavil dodatne informacije o trgovanju s kriptovalutami, pa je zavezanec še vedno dolžan sporočiti vsako enkratno spremembo premoženjskega stanja nad 10.000 evrov. Povedano drugače, zavezanec mora v primeru enkratnega izplačila več kot 10.000 evrov iz naslova kriptovalutnega trgovanja na transakcijski račun javiti spremembe premoženjskega stanja do 31. 1. tekočega leta za preteklo leto, ni pa (še) dolžan poročati trgovanja znotraj kriptoborznih in o menjavi vloženi sredstev iz ene v drugo alternativno kriptovaluto.

Komisija nadalje priporoča, da tudi glede vlaganj v začetno ponujanje kovancev (Initial Coin Offering, ICO), podatke o morebitnem lastništvu kriptografskih žetonov prijavijo pod zgoraj navedene točke, čeprav (še) niso enačeni z morebitnimi vrednostnimi papirji ali drugimi finančnimi instrumenti, kljub temu da gre s strani lastnikov podjetij za pridobivanje svežega kapitala na za zdaj še nereguliran način.

Posebej komisija opozarja tudi na morebitno dejavnost rudarjenja kriptovalut (cryptocoin mining) in nakup opreme za rudarjenje. V tem primeru se nakup opreme za rudarjenje šteje kot premoženje, ki ga je treba sporočiti, če vrednost takšnega premoženja presega 10.000 evrov, prav tako je treba prijaviti provizije v obliki izplačila na tekoči račun, ki presega 10.000 evrov.

Posameznik kot zunanji sodelavec sodeluje v strokovni komisiji za oddajo javnega naročila. Kateri organ mora vnesti v obrazec za prijavo premoženjskega stanja?

Ko oseba, odgovorna za javna naročila, izpolnjuje obrazec za poročanje premoženjskega stanja, mora vpisati organ, ki je bil naročnik v postopku javnega naročanja, v katerem je ta oseba sodelovala kot zunanji sodelavec, in ne organa, pri katerem je dejansko zaposlena.

Član komisije je sodeloval v javnem naročilu, ki je bilo ovrednoteno na več kot znašajo mejne vrednosti. Po izbiri pa je bil znesek nižji od mejnih vrednosti. Ali mora član komisije poročati o premoženjskem stanju?

Ne glede na to, da je bila v postopku izpogajana končna vrednost nižja od mejnih vrednosti za poročanje premoženjskega stanja, obveznost poročanja premoženjskega stanja osebe, odgovorne za javna naročila, iz tega razloga ni izključena. Kljub nižji končni vrednosti je oseba zavezanec za poročanje premoženjskega stanja in je dolžna poročati svoje premoženjsko stanje do 31. januarja tekočega leta za preteklo koledarsko leto.

Lobiranje

Lobiranje je nejavno vplivanje interesnih organizacij na odločitve javnega sektorja. Izraz »lobiranje« pomeni vplivanje (na državni in lokalni ravni) na odločanje pri obravnavi in sprejemanju predpisov in drugih splošnih aktov, pa tudi na odločanje državnih organov in organov ter uprav lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil o drugih zadevah. Takšno vplivanje je legitimno in je del participativne demokracije.

Če je vplivanje različnih interesnih organizacij uravnoteženo, odločitve pa so sprejete v javnem interesu, lobiranje pripomore k izboljšanju politik oziroma odločitev javnega sektorja. Pri stiku med zasebnim interesom in javnim sektorjem pa vedno obstaja tveganje za pojav različnih neetičnih, nezakonitih oziroma koruptivnih ravnanj. Regulativa lobiranja, kot je zapisana v ZIntPK-ju, je usmerjena k večji transparentnosti, nadzor nad tem področjem pa je zaupan komisiji. ZIntPK težišče nadzora nad lobiranjem smiselno postavlja na stran lobirancev (javnega sektorja), ki morajo o vsakem lobističnem stiku sestaviti zapis in ga posredovati komisiji. Hkrati so se lobiranci dolžni izogniti vsakemu lobističnemu stiku z osebo, ki ne sme lobirati, ali stiku, pri katerem bi lahko prišlo do nasprotja interesov, prav tako ne smejo sprejemati daril v nasprotju z omejitvami s tega področja. Na strani interesnih organizacij lahko kot lobist nastopa oseba, ki opravlja dejanja lobiranja in je vpisana v register lobistov, ki ga vodi komisija, ali oseba, ki opravlja dejanja lobiranja in je zaposlena v interesni organizaciji, za katero lobira, oziroma je zakoniti zastopnik ali izvoljeni predstavnik te interesne organizacije.

Do danes določbe o lobiranju v praksi še niso zaživele v zadostni meri. Možnosti nadzora nad tem področjem so omejene, sivo polje nenadzorovanega lobiranja pa izrazito veliko.

Medtem ko so poslanske skupine v zadnjih letih precej izboljšale prakso poročanja o lobističnih stikih, pa je poročanje občin, določenih ministrstev in nosilcev javnih pooblastil še vedno nerazumno nezadostno. Razlog za to je bodisi nerazumevanje smisla regulacije lobiranja bodisi nespoštovanje zakonskih določb o lobiranju.

Tudi poklic lobista je v Republiki Sloveniji še precej nerazvit, število registriranih lobistov pa relativno majhno. Ob koncu leta 2017 je bilo v registru lobistov vpisanih 68 lobistov. Komisija si aktivno prizadeva, da bi register zaživel, med drugim tudi s sprejetjem sistemskega načelnega mnenja, ki določa obvezno registracijo za člane v društvih, sindikatih, zbornicah in podobnih organih združevanja ter odvetnikov in zunanjih svetovalcev. Gre za primere, ko posameznik ne izpolnjuje zakonskih pogojev (ni ne registriran lobist niti ne spada pod izjeme), izkazuje pa namero lobirati za določeno interesno organizacijo.

Prav tako se je komisija zavzemala, da bi novela ZIntPK-ja na področju lobiranja uvedla obvezno registracijo interesnih organizacij, saj veljavna ureditev v ZIntPK-ju, ki dopušča tako imenovane izjeme, predstavlja velike administrativne ovire pri izvajanju nadzora. Komisija namreč meni, da bi predlagana rešitev omogočila interesnim organizacijam, da za njih

lobirajo osebe, ki dobro poznajo tako njihovo področje delovanja, kot tudi problematiko (interesna organizacija bi ob vpisu v register določila osebe, pristojne za lobiranje). S tem bi bil lobirancem prihranjen čas pri ugotavljanju istovetnosti lobistov, nenazadnje pa bi predlagana ureditev olajšala tudi delo komisije pri ugotavljanju kršitev določb ZIntPK-ja.

Odgovornost za krepitev tega področja mora biti v prihodnosti tako na strani komisije, ki mora poskrbeti za širitev zavedanja o pomenu in obveznostih s področja lobiranja, kot na strani zavezancev za poročanje o lobističnih stikih, ki morajo v sledenju transparentnosti in odkritega boja proti nedovoljenim vplivom na postopke poročati o vseh stikih kot to od njih zahteva ZIntPK.

Nadzor nad lobiranjem

Komisija po uveljavitvi regulative na področju lobiranja ugotavlja naslednje:

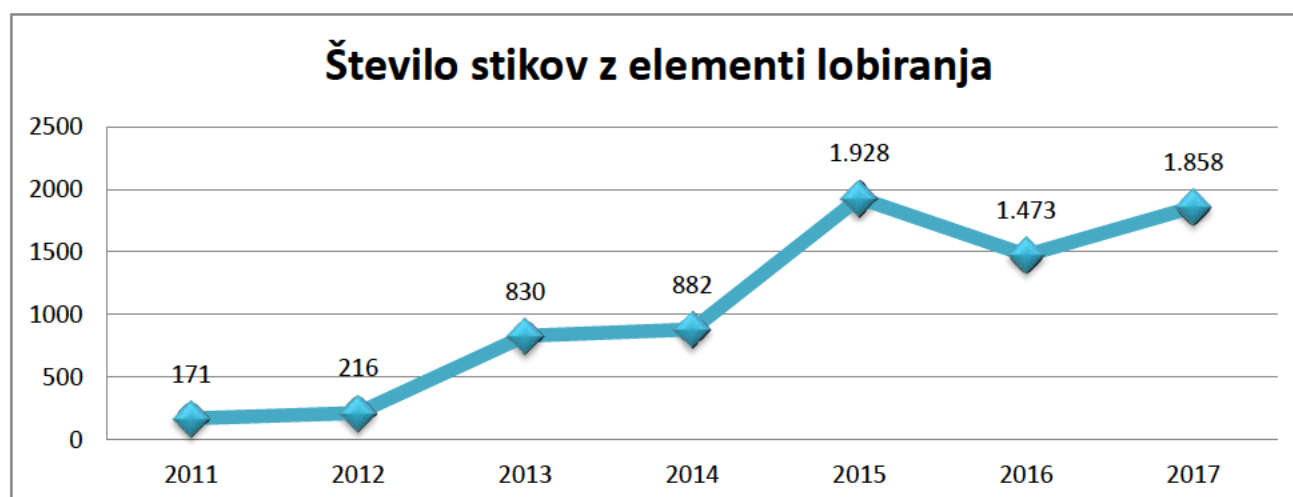
- lobiranje je v Republiki Sloveniji prisotno in se izvaja, vendar je zaradi zgodovinskih razlogov negativno stigmatizirano, zato si lobiranci težje priznajo, da so lobirani, ker domnevajo, da bodo zaradi tega deležni negativne publicitete;
- lobiranci še vedno premalo poznajo ureditev področja lobiranja, zato komisija veliko vlaga v izobraževanje in ozaveščanje;
- lobiranci pogosto menijo, da obveznost poročanja o lobističnih stikih pomeni ovajanje; komisija v takšnih primerih pojasnjuje, da poročanje o lobističnih stikih ni namenjeno ovajanju, temveč transparentnosti nejavnih vplivov interesnih organizacij na odločitve v zadevah javnega pomena;
- z občinske ravni, s strani določenih ministrstev ter nosilcev javnih pooblastil je še vedno malo poročanja o lobističnih stikih.

Glavne aktivnosti nadzora nad lobiranjem so:

- načrtovanje, organiziranje, neposredno izvajanje, koordiniranje, usmerjanje in nadzorovanje nalog na področju lobiranja;
- izobraževanje, ozaveščanje in objavljanje s področja lobiranja;
- opravljanje nalog v povezavi z evidencami s področja lobiranja, vključno z vodenjem in ažuriranjem registra lobistov RS;
- vodenje upravnih postopkov, vezanih na izdaje odločb o vpisu oziroma izbrisu iz registra lobistov oziroma na ugotavljanje posredovanja lobističnih poročil v skladu z določbami ZIntPK-ja;
- vodenje prekrškovnih postopkov in izrekanje sankcij zaradi kršitev določb ZIntPK-ja, ki se nanašajo na področje lobiranja.

Lobistični stiki

V letu 2017 je bilo v skupno 3.073 prejetih prijavih lobističnih stikov prijavljenih 3.943 stikov. Z eno prijavo je bilo tako povprečno prijavljenega 1,28 stika.

V letu 2017 je bilo 1.858 stikov z elementi lobiranja po ZIntPK-ju, od tega 53 primerov tako imenovanega zakonitega lobiranja (lobiral je lobist, registriran v Republiki Sloveniji) in 1.805 tako imenovanih izjem (lobiral je zakoniti zastopnik in/ali zaposleni po pooblastilu zakonitega zastopnika ali izvoljeni predstavnik interesne organizacije).

Namen lobiranja – stiki z elementi lobiranja

Od skupno 3.943 prijavljenih stikov jih je bilo največ, to je 1.339, vzpostavljenih z namenom vplivanja na sprejem predpisov in drugih splošnih aktov, 519 stikov pa z namenom vplivanja na odločanje o drugih zadevah.

Namen lobiranja – stiki, ki nimajo elementov lobiranja

Poleg zgoraj navedenega je bilo v letu 2017 prijavljenih kar 2.085 stikov, ki nimajo elementov lobiranja po ZIntPK-ju. Pri tem je šlo za primere, ko so posamezniki iz javnega sektorja izvrševali njihove zakonske in/ali službene dolžnosti, skrbeti za interes javne institucije, v okviru katere delujejo, za primere, ki sodijo med izjeme od lobiranja, kot jih določa 56. a člen ZIntPK-ja (delovanje posameznikov, neformalnih skupin ali interesnih organizacij z namenom vplivanja na področju, ki se neposredno nanaša na sistemska vprašanja krepitve pravne države, demokracije ter varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin), za podajanje ali pridobivanje informacij pri funkcionarjih ali javnih uslužbencih ter za druge dovoljene oblike javnega in nejavnega vplivanja.

Število posredovanih vprašanj in odgovorov

V letu 2017 je komisija v povezavi z lobiranjem prejela 51 vprašanj in posredovala enako število odgovorov.

Vpisi in izbrisi iz registra lobistov

Komisija je v letu 2017 prejela pet vlog za vpis v register lobistov in pet vlog za izbris iz registra.

Upravne sankcije

V letu 2017 je komisija v okviru pooblastil, ki jih ima po ZIntPK-ju, 16 registriranim lobistom, ki niso oddali letnih poročil za preteklo leto (2016), izrekla upravno sankcijo – pisni opomin.

Prekrški – lobiranje

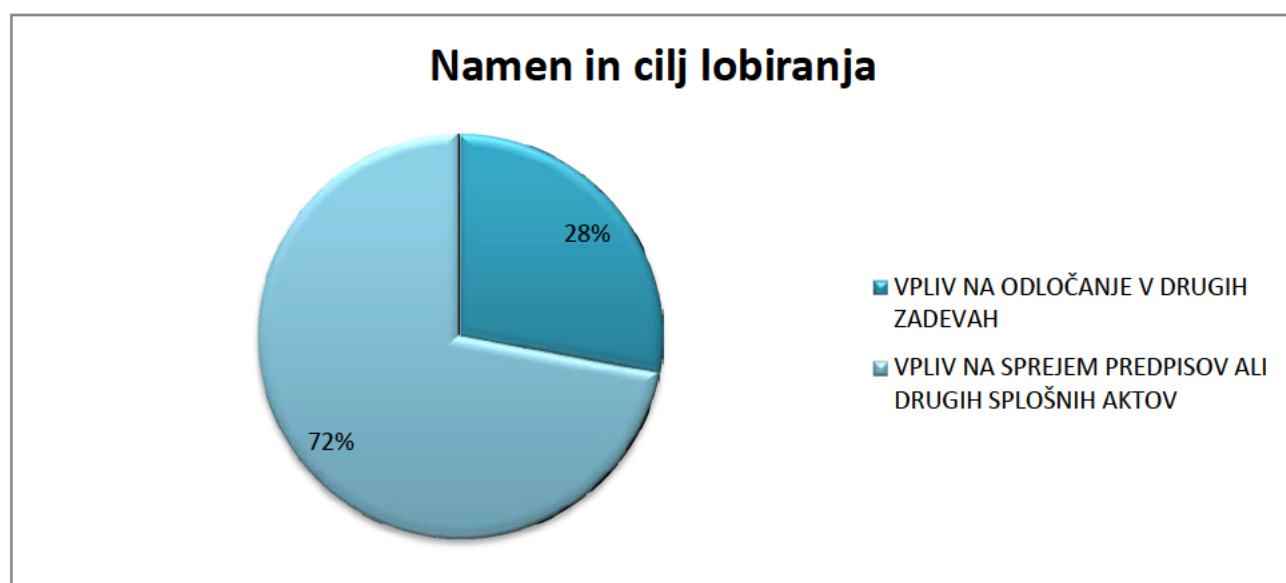
V letu 2017 je bilo na področju lobiranja uvedenih šest prekrškovnih postopkov. Izdana ni bila nobena odločba, izrečenih je bilo pet pisnih opozoril.

Tabelarni prikaz – lobiranje

Status lobiranja	
Lobiranje registriranega lobista	53

Izjeme	1.805
Skupaj lobiranje registriranega lobista in izjeme	1.858
Ni lobiranje	2.085
Vsi prijavljeni stiki	3.943

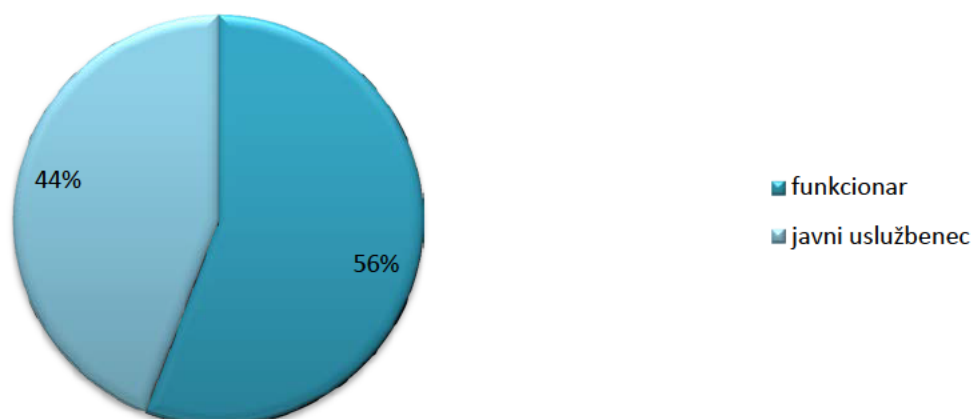
Namen in cilj lobiranja	
Vpliv na sprejem predpisov ali drugih splošnih aktov	1.339
Vpliv na odločanje v drugih zadevah	519
Skupaj	1.858

Spodnja tabela prikazuje število stikov, ki predstavljajo lobiranje v skladu z določbami ZIntPK-ja, glede na funkcijo oziroma položaj lobirancev. Med lobiranci je bilo bistveno več funkcionarjev. Komisiji je bilo namreč prijavljenih 1.036 lobističnih stikov s funkcionarji in 822 lobističnih stikov z javnimi uslužbenci.

Funkcija/položaj lobiranca	
Funkcionar	1.036
Javni uslužbenec	822
Skupaj	1.858

Lobiranci

V spodnji tabeli so prikazane različne oblike nejavnega komuniciranja, ki so ga z namenom vplivanja na odločanje znotraj javnega sektorja v zadevah javnega pomena izvajali lobisti. Največ je bilo osebnega vplivanja lobistov na lobirance, in sicer v 1.380 primerih.

Način lobiranja	
Osebno	1.380
Po e-pošti	347
Drugo	126
Po telefonu	5
Skupaj	1.858

V spodnji tabeli je prikazano število lobističnih stikov, o katerih so poročale poslanske skupine. V letu 2017 vse poslanske skupine prijavile skupno 913 lobističnih stikov, od tega 24 primerov tako imenovanega zakonitega lobiranja (lobiral je lobist, registriran v RS) in 889 tako imenovanih izjem (lobiral je zakoniti zastopnik in/ali zaposleni po pooblastilu zakonitega zastopnika ali izvoljeni predstavnik interesne organizacije).

Poslanska skupina	Izjeme	Lobiranje registriranega lobista	Skupaj
DeSUS	316	0	316
SMC	184	6	190
SD	158	8	166
NSi	133	10	143
IMNS	51	0	51
NP	17	0	17
SDS	15	0	15

ZL	12	0	12
Levica	7	0	7
NeP-MH	1	0	1
NeP-AČ	1	0	1
Skupaj	895	24	919

Spodnja tabela prikazuje podrobnejši pregled poročanja o lobističnih stikih po državnih organih in nosilcih javnih pooblastil v letu 2017. Prikazano je število vseh prijavljenih stikov v posameznem državnem organu in nosilcu javnih pooblastil ter ločeno glede na zakonito lobiranje in izjeme, prikazani pa so tudi stiki, ki niso predstavljali lobiranja v skladu z določbami ZIntPK-ja.

Institucija	Izjeme	Lobiranje registriranega lobista	Stiki, ki niso lobiranje	Skupaj
Državni zbor RS	895	24	1.707	2.626
Ministrstvo za finance	269	6	123	398
Ministrstvo za javno upravo	306	0	47	353
Ministrstvo za infrastrukturo	88	0	35	123
Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo	41	0	27	68
Kabinet predsednika Vlade RS	41	3	19	63
Javna agencija RS za zdravila in medicinske pripomočke	49	0	12	61
Ministrstvo za zdravje	17	4	18	39
Urad RS za intelektualno lastnino	32	3	0	35
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	3	0	26	29
Ministrstvo za zunanje zadeve	0	0	24	24
Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport	10	0	8	18
Ministrstvo za okolje in prostor	3	10	3	16
Ministrstvo za pravosodje	16	0	0	16
Finančna uprava RS	8	0	18	26
Nacionalni inštitut za javno zdravje	2	0	8	10
Generalni sekretariat Vlade RS	7	0	2	9

Komisija za preprečevanje korupcije	6	0	0	6
Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	6	0	0	6
Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko	0	3	0	3
Ministrstvo za obrambo	1	0	2	3
Javna agencija RS za varnost prometa	2	0	0	2
Javna agencija za železniški promet RS	2	0	0	2
Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS	0	0	2	2
Ministrstvo za kulturo	1	0	0	1
Občina Lukovica	0	0	1	1
Veleposlaništvo RS v Berlinu	0	0	1	1
Stanovanjski sklad RS	0	0	1	1
Urad predsednika Republike Slovenije	0	0	1	1
Skupaj	1.805	53	2.085	3.943

Center za integriteto in preventivo

Izvajanje resolucije o preprečevanju korupcije v Republiki Sloveniji in njenega akcijskega načrta kot nacionalnega načrta za preprečevanje korupcije

Državni zbor RS je junija 2004 sprejel Resolucijo o preprečevanju korupcije v Republiki Sloveniji, na njeni podlagi pa je komisija leta 2005 sprejela Akcijski načrt uresničevanja Resolucije o preprečevanju korupcije v Republiki Sloveniji in ga nato dopolnila leta 2009. Ta strateška dokumenta bi morala odgovarjati trenutnemu stanju v družbi glede pojava korupcije in nanj ponujati učinkovit odziv, zato bi ju bilo treba sproti prilagajati družbenim spremembam.

Akcijski načrt kot izvedbeni dokument resolucije je bil sprejet že leta 2005 in nazadnje vsebinsko spremenjen oziroma dopolnjen avgusta 2009, zato nedvomno potrebuje ustrezne prilagoditve trenutnemu stanju. Da bi ga lahko komisija celovito vsebinsko prenovila oziroma posodobila, mora biti v državnem zboru pred tem sprejeta tudi nova resolucija. Akcijski načrt namreč izhaja iz same resolucije in tako ne more bistveno odstopati od njenih ciljev in ukrepov. Obstoječi ukrepi, ki so zapisani v resoluciji, so večinoma zelo konkretni, kar posledično omejuje maneverski prostor komisije pri njenem poseganju v vsebino akcijskega načrta.

Komisija je ob zgoraj navedenih omejitvah konec leta 2015 in v začetku letu 2016 pregledala obstoječi akcijski načrt ter iz njega črtala vse tiste ukrepe, ki so že bili ustrezno realizirani, in tako prečiščen akcijski načrt sredi marca 2015 posredovala nosilcem ukrepov, ki so o svojih aktivnostih v letu 2015 lahko poročali do 30. aprila 2016.

Komisija v vsebino prečiščenega akcijskega načrta v nadaljevanju leta 2016 ter v letu 2017 ni dodatno posegala, njegove vsebine tako v nobenem delu ni spreminjala ali dopolnjevala. Iz tega razloga je nosilce ukrepov v začetku februarja 2018 pozvala, naj se v svojih poročilih opredelijo predvsem do tistih ukrepov, pri katerih so bile v letu 2017 izvedene morebitne nove oziroma dodatne aktivnosti, ki v njihovih prejšnjih poročilih niso zajete. Pri ukrepih, za katere so do zdaj že poročali, da so bili ustrezno izvedeni oziroma da so bili cilji, ki so jih ti ukrepi zasledovali, doseženi na drugačen način, pa so se nosilci ukrepov v aktualnem poročilu lahko sklicevali na njihova pretekla poročila oziroma poročanja.

Do konca marca 2018 je komisija prejela 169 poročil zavezancev o izvajanju akcijskega načrta. O svojih aktivnostih je tako poročalo 13 ministrstev, 14 organov v sestavi ministrstev, 4 vladne službe, 6 inšpektoratov, 48 upravnih enot in 86 občin. Poleg navedenih so poročila posredovali še Vrhovno sodišče RS, Sodni svet, Vrhovno državno tožilstvo RS, Državni zbor RS, Državni svet RS, Računsko sodišče RS ter Informacijski pooblaščenec.

V nadaljevanju komisija podaja kratek pregled stanja glede izvajanja nekaterih ukrepov in aktivnosti iz akcijskega načrta.

Javna pooblastila in koncesije

Na področju javnih pooblastil in koncesij sta v akcijskem načrtu že od leta 2009 kot aktivnosti, ki lahko pripomoreta k odpravljanju vzrokov za nastanek korupcije, predvideni tudi preučitev korupcijskega tveganja pri prenosu javnih pooblastil na zasebni sektor ter analiza postopkov za dodelitev koncesij (A.1.5.) ter preučitev možnosti za dodelitev koncesij zasebnikom in nevladnim organizacijam na vseh področjih, kjer je to smotno z vidika gospodarnosti (B.1.14.).

Jasnih pravil, ki bi urejala podeljevanje koncesij, tudi na ravni EU ni bilo vse do leta 2014, ko je bila končana reforma javnega naročanja, v sklopu katere je bil oblikovan tudi ustrezen, uravnotežen in prožen pravni okvir za podeljevanje koncesij. Ta naj bi vsem gospodarskim subjektom EU zagotavljal pravno varnost ter učinkovit in nediskriminatoren dostop do trga. V paketu treh direktiv je bila sprejeta tudi Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb (Uradni list Evropske Unije, 2014, št. 94), ki bi jo morali v slovenski pravni red prenesti do 18. 4. 2016.

Ministrstvo za finance je lani poročalo, da Republiki Sloveniji do izteka tega datuma sicer ni uspelo izvesti prenosa, je pa Ministrstvo za finance v letu 2016 začelo s pripravo predloga Zakona o postopkih za podeljevanje koncesij (ZPPK), s katerim naj bi se na podlagi povsem nove zakonodaje EU na področju podeljevanja koncesij zagotovila transparentnost v postopkih podeljevanja ter prožen in uravnotežen pravni okvir za podeljevanje koncesij, s katerim se zagotavlja pravna varnost, prosto opravljanje storitev in preprečuje izkrivljeno delovanje notranjega trga.

V letu 2017 je bil predlog ZPPK, s katerim se bo v slovenski pravni red prenesla Direktiva 2014/23/EU, dokončno oblikovan. Z njim se urejajo postopki za podeljevanje koncesij, ne ureja pa se same vsebine koncesij, saj je to v pristojnosti resornih ministrstev. V prvi polovici leta se je preučevalo tudi možnost, da se omenjena direktiva v pravni red Republike Slovenije prenese z novim Zakonom o gospodarskih javnih službah, vendar do realizacije tega predloga ni prišlo. Zato je Ministrstvo za finance v novembru 2017 pospešeno pristopilo k realizaciji zgoraj omenjenega predloga ZPPK-ja. Omenjeni zakon je skupaj z novim Zakonom o javno-zasebnih partnerstvih Vlada RS sprejela na seji 21. 12. 2017 in ga posredovala v sprejem v državni zbor. Trenutno je predlog zakona v državnozborni proceduri.

Cilj novega zakona je določiti enotna pravila za postopke za podeljevanje koncesij za gradnje in storitve ne glede na vrednost, razen za koncesije na področjih, ki so izvzeta iz uporabe direktive. Določa se obvezna pripravljalna dejanja, ki jih je treba izvesti, da se sprejme odločitev za podelitev koncesije. Pomemben cilj zakona je jasno določiti, kdaj se šteje, da je koncesijsko razmerje vzpostavljeno in da je za vzpostavitev koncesijskega razmerja nujen prenos tveganj na koncesionarja, določiti obvezno obličnost in vsebino koncesijske pogodbe, urediti pravila za izvajanje koncesije s podizvajalci, pravila glede spreminjanja koncesijske pogodbe med njeno veljavnostjo ter prenehanje koncesijske pogodbe. Posebej se urejajo tudi pravila in pogoji za neposredno sklenitev koncesijske pogodbe. Predlog zakona določa, da mora ureditev sistema podeljevanja koncesij in njegovo izvajanje med drugim temeljiti tudi na načelih gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti, zagotavljanja konkurence med ponudniki, transparentnosti postopkov podeljevanja koncesij, enakopravne obravnave ponudnikov in sorazmernosti.

Zakonodajni postopek

Med ključnimi ukrepi Resolucije o preprečevanju korupcije v Republiki Sloveniji je tudi dosledno upoštevanje predpisanega zakonodajnega postopka, pri čemer je temeljni cilj predvsem zagotoviti transparenten zakonodajni postopek in s tem omogočiti nadzor najširše javnosti nad nastajanjem zakonov (A.3.3.).

Pri zagotavljanju transparentnosti zakonodajnega postopka ter vključevanja javnosti v pripravo predpisov je na normativni ravni v preteklih letih sicer prišlo do določenega napredka, vendar pa implementacija teh norm v praksi pogosto ostaja nezadovoljiva. Komisija je v letu 2017 pristopila k identifikaciji sistemskih pomanjkljivosti zakonodajnega postopka in s tem namenom med drugim pregledala in analizirala večje število predlogov predpisov v različnih fazah zakonodajnega postopka. Ugotovitve komisije dodatno pritrjujejo njenim dosedanjim zaznavam, ki jih je izpostavila že v lanskem poročilu. Komisija je takrat opozorila na zaskrbljujočo količino predlogov predpisov, katerih obravnava in sprejem potekata po nujnem postopku, s čimer je bistveno omejena možnost sodelovanja strokovne in druge javnosti. Preveč pogoste so še vedno tudi kršitve predpisanega 30 – 60 dnevne roka za posvetovanje z javnostjo.

V fazi, ki je namenjena javni razpravi, je problematično tudi pogosto objavljane vsebinsko pomanjkljivih predlogov in osnutkov predpisov, ki ne vsebujejo vseh elementov, kot jih določa 9. a člen Poslovnika Vlade RS. Pogosto je objavljeno le besedilo členov, manjkajo pa povzetek vsebine s strokovnimi podlagami, ključna vprašanja in cilji predlagane ureditve. Ti elementi bistveno prispevajo k boljši obveščeni splošne javnosti in posledično tudi k večji vključenosti javnosti v pripravo predpisa ter k bolj kakovostni javni razpravi.

Komisija pri vključevanju javnosti v pripravo predpisov zaznava tudi slabo prakso izvrševanja načela odzivnosti iz Resolucije o normativni dejavnosti, v skladu s katerim je treba sodelujoče obveščati o razlogih za upoštevanje ali neupoštevanje njihovih pripomb, predlogov in mnenj. Načelo odzivnosti je sicer izraženo v Poslovniku Vlade RS, vendar pa po mnenju komisije določbe v poslovniku niso najbolj ustrezne, saj določajo, da je predlagatelj predpisa sodelujoče o razlogih za upoštevanje ali neupoštevanje njihovih pripomb dolžan obvestiti šele v 15 dneh po sprejemu predpisa ali od posredovanja predloga predpisa v nadaljnji postopek. Komisija ocenjuje, da se posledično tudi zaradi te določbe v praksi

to načelo redko upošteva na način, da bi bile informacije o (ne)upoštevanju pripomb na predlog predpisa podane v zgodnejši fazi priprave predloga predpisa, na primer v okviru izvedene javne predstavitve in s pisnim povzetkom po njenem zaključku. Načelo odzivnosti in načelo transparentnosti bi bilo mogoče še bolj učinkovito izvajati tako, da bi bile vse prejete pripombe zainteresirane javnosti ažurno javno objavljene na spletni strani, kjer bi bil predpis tudi sicer posredovan v javno razpravo. Prav aktivno sodelovanje z javnostjo (na primer javna obravnava in pisna korespondenca s sodelujočimi v času priprave predloga predpisa) predstavlja večje jamstvo za upoštevanje kakovostnih komentarjev pri oblikovanju predloga predpisa, saj se s tem večja verjetnost, da se bosta obe strani pravilno razumeli. Izmenjava stališč, izkušenj in znanja lahko bistveno prispeva k razjasnitvi vseh okoliščin, ki se nanašajo na normativni okvir, s tem pa je lažje pravilno opredeliti prevladujoči javni interes, ki naj ga predpis zasleduje.

V praksi se pogosto nezadovoljivo upošteva tudi minimalno priporočilo iz Resolucije o normativni dejavnosti, ki predvideva pripravo poročila o sodelovanju javnosti s predstavitvijo vpliva na rešitve v predlogu predpisa. Omenjeno priporočilo je normativno ustrezno urejeno v Navodilu za izvajanje Poslovnika Vlade RS št. 10 oziroma v Prilogi 1 tega navodila, s katero je natančno določena vsebina in oblika spremnega dopisa vladnega gradiva, ki kot obvezno sestavino vključuje tudi predstavitev sodelovanja javnosti. Komisija zaznava, da predlagatelji predpisov v praksi te informacije podajajo zelo različno. Tako je v nekaterih gradivih sodelovanje javnosti podrobno opisano, navedene in pojasnjene so pripombe, ki jih je prejel predlagatelj predpisa v času njegove priprave, (ne)upoštevanje pripomb in komentarjev pa je opremljeno z ustrezno obrazložitvijo. Po drugi strani smo priča gradivom, ki so v tem delu zelo skopa – navedeni oziroma naštetni so zgolj sodelujoči, ki so podali pripombe, medtem ko vsebina pripomb ni povzeta nikjer.

Z zaznanimi sistemskimi pomanjkljivostmi je komisija v letu 2017 seznanila Urad za razvoj pri Ministrstvu za javno upravo, nanj naslovila pobudo za njihovo odpravo ter obenem predlagala nekatere rešitve za izboljšanje stanja na tem področju. Komisija bo v letu 2018 pobudo naslovila tudi na preostale ključne deležnike (predvsem Generalni sekretariat Vlade RS) in še naprej aktivno delovala na tem področju, ukrepi, ki so predvideni v akcijskem načrtu, pa se morajo v prihodnje ustrezno konkretizirati.

Da bi se zagotovila zakonodajna sled tudi pri pripravi občinskih predpisov, je bil v letu 2017 v Program Vlade RS za krepitev integritete in transparentnosti 2017-2019 vključen tudi ukrep »Zakonodajna sled pri pripravi občinskih predpisov«, kot nosilec izvedbe ukrepa pa je določeno Ministrstvo za javno upravo. Cilj ukrepa je občinam omogočiti lažje načrtovanje in posvetovanje z javnostjo pri pripravi predpisov na lokalni ravni ter zagotoviti čim bolj uporabna navodila na področju zagotavljanja večje preglednosti v postopku sprejemanja občinskih predpisov, prav tako pa javnosti omogočiti vpogled v celoten proces zakonodajne sledi, vezan na postopek priprave predpisa, ter v prijavljene lobistične stike v času sprejemanja posameznega predpisa. Ministrstvo za javno upravo je v ta namen pripravilo »Priporočila občinam za izvedbo procesa zagotavljanja zakonodajne sledi pri pripravi predpisov« s pripadajočimi obrazci, ki so bila posredovana vsem slovenskim občinam, predstavljena pa so bila tudi na dveh strokovnih posvetih, in sicer junija v Ljubljani in oktobra v Mariboru. Ministrstvo za javno upravo je prav tako skupaj s Skupnostjo občin Slovenije, Centrom za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij (CNVOS) in regionalnimi stičišči nevladnih organizacij pripravilo »Smernice za vključevanje občanov in drugih zainteresiranih skupin v procese odločanja v občini«, ki občinam služijo kot temeljno orodje za učinkovitejše vključevanje občank in občanov v sprejemanje vseh pomembnih odločitev v občini. Smernice, ki so bile občinam v obliki zloženke posredovane oktobra 2017, po oceni Ministrstva za javno upravo ponujajo ključne korake in odgovore na vprašanja, ki se pojavijo med posvetovanji v raznovrstnih primerih odločanja, na primer o odloku, strategiji razvoja občine, prostorskem načrtu ali proračunu.

Ministrstvo za javno upravo v svojem poročilu prav tako izpostavlja, da z namenom dviga zavedanja o transparentnosti in integriteti v organih lokalnih skupnosti že od leta 2013 sistematično nadzira ključne predpise občin z izvajanjem nadzora občinskih predpisov. Nadalje je namen omenjenega tudi zajemanje podatkov, stališč in predlogov občin za pripravo strokovnih podlag za spremembe in dopolnitve zakonodaje s področja lokalne samouprave ter izvajanje Strategije razvoja lokalne samouprave do leta 2020. V letu 2017 je Ministrstvo za javno upravo opravilo nadzor v skupno 64 občinah, pri čemer je pri pregledu poslovnikov občinskega sveta posebno pozornost namenilo prav ureditvi

sodelovanja občanov pri pripravi predpisov in občine opozorilo, da morajo takšno posvetovanje opraviti v fazi priprave predpisa, saj je faza sprejemanja predpisa namenjena odločanju organov občine.

Etična načela, strokovno usposabljanje javnih uslužbencev ter specialistična izobraževanja policistov, tožilcev in sodnikov

Eden od ciljev, ki so zasledovani z akcijskim načrtom, je tudi dvig ravni integritete posameznikov in organov kot celote ter zagotovitev spoštovanja veljavnih etičnih načel. V akcijski načrt so bili zato vključeni tudi ukrepi, ki predvidevajo izobraževanja in usposabljanja javnega sektorja s področja preprečevanja in prijavljanja korupcije ter spoštovanja načel poklicne etike.

Komisija v skladu s svojimi zakonskimi pristojnostmi in dolgoročnimi usmeritvami že vrsto let pripravlja in izvaja usposabljanja s področja integritete, etike in preprečevanja korupcije. Tako je v letu 2017 izvedla 38 izobraževanj, ki so imela skupno 1.781 slušateljev, in s tem krepila zavedanje javnih uslužbencev o pomenu integritetnega in etičnega delovanja ter preprečevanja korupcije. Komisija pri izvajanju izobraževanj redno sodeluje z Upravno akademijo Ministrstva za javno upravo in v okviru njenega programa dvakrat letno izvede seminar na teme, ki izhajajo iz ZIntPK-ja, večino preostalih izobraževanj pa običajno na podlagi povpraševanja izvede neposredno pri posamezni instituciji, kjer predava celotnemu kolektivu. Komisija je v letu 2017 v sodelovanju z Upravno akademijo Ministrstva za javno upravo razvila tudi nov poglobljen modul v okviru Usposabljanja za vodenje v upravi ter izvedla nekaj usposabljanj za vodilne javne uslužbence o etiki, integriteti in preprečevanju korupcije. V letu 2017 je skladno z usmeritvami OECD-ja nadaljevala tudi z osveščanjem o problematiki podkupovanja tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju. O tem je lani med drugim predavala tudi uslužbencem Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, Policije, Urada RS za preprečevanje pranja denarja ter Vrhovnega in Specializiranega državnega tožilstva RS.

Utrjevanje in dvig ozaveščenosti javnih uslužbencev in funkcionarjev na področju integritete in transparentnosti je kot eno od področij ukrepanja opredeljeno tudi v Programu Vlade RS za krepitev integritete in transparentnosti 2017-2019. Kot izhaja iz prvega vmesnega poročila o izvajanju tega programa, aktivnosti, ki jih izvajajo Upravna akademija Ministrstva za javno upravo, Komisija za preprečevanje korupcije, Center za izobraževanje v pravosodju Ministrstva za pravosodje in Policijska akademija Ministrstva za notranje zadeve, uspešno potekajo.

Iz poročila Ministrstva za javno upravo izhaja, da so usposabljanja oblikovana za različne ciljne skupine. Izobraževanja so bila tako denimo izvedena za javne uslužbence, ki opravljajo naloge s področja javnih naročil, za katere je značilno povečano tveganje za pojav korupcije ali nasprotja interesov, z namenom dviga osebne integritete pa so bila usposabljanja izvedena tudi za člane svetov javnih zavodov, s poudarkom na članih svetov, ki jih je v svet zavoda imenoval ustanovitelj, to je Republika Slovenija. V letu 2017 se je preko Upravne akademije Ministrstva za javno upravo, s katero, kot rečeno, aktivno in redno sodeluje tudi komisija, usposabljal več kot 700 udeležencev. Od začetka junija 2017 so v njihovi organizaciji in v sodelovanju s Transparency International Slovenija potekala usposabljanja s področja etike, integritete in transparentnosti ter preprečevanja korupcije za javne uslužbence. Poudarek je bil na dveh modulih, in sicer »Javno naročanje in obvladovanje korupcijskih tveganj«, ki je bil do konca leta 2017 izveden osemkrat, ter »Osebna integriteta v javnem sektorju«, ki je bil izveden dvakrat.

Komisija je v sodelovanju z Upravno akademijo Ministrstva za javno upravo ter Ministrstvom za javno upravo leta 2017 tudi začela s pripravo e-orodij, ki bi bila lažje in vedno dostopna vsem zaposlenim v javnem sektorju, ki bi želeli osvežiti znanja s področja krepitve integritete in preprečevanja korupcije. Pri tem naj bi se prva tovrstna orodja osredotočala na najpomembnejše institute ZIntPK-ja, in sicer krepitev integritete, nasprotje interesov, lobiranje in omejitve poslovanja na področju javnega naročanja in priprave predpisov.

Ministrstvo za javno upravo poroča, da bodo v okviru ukrepa, vključenega v Program Vlade RS za krepitev integritete in transparentnosti 2017-2019, pregledani programi usposabljanj za javne uslužbence, da bi ugotovili, v kolikšnem obsegu so vsebine s področja integritete in transparentnosti že uvrščene v usposabljanja ter v obvezne in alternativne izpite (obvezno usposabljanje za imenovanje v naziv, izpiti). Ob upoštevanju ugotovitev bodo predmetne vsebine razširjene

oziroma dodane oblikam usposabljanj in izpitov. Za funkcionarje bodo med drugim pripravljena usposabljanja glede pravilnega odziva ob lobiranju in prijavi lobističnih stikov. Dodatno bo Ministrstvo za javno upravo za uporabo pri usposabljanjih pripravilo elektronski vprašalnik o integriteti, prek katerega bodo uslužbenci lahko sami preverili svoje znanje. Z navedenimi aktivnostmi se zasleduje cilj izboljšanja poznavanja pravilnega odzivanja in ravnanja v javnem sektorju v situacijah povezanih z nasprotjem interesov, darili, lobiranjem, opravljanjem dodatnih dejavnosti in nezdržljivostjo funkcij ter visoka stopnja ozaveščenosti glede integritete in odgovornega ravnanja z javnimi sredstvi.

Vrhovno državno tožilstvo v sodelovanju s Centrom za izobraževanje v pravosodju Ministrstva za pravosodje za tožilce in strokovno osebje redno organizira izobraževanja s področja korupcije, goljufij, davčnih zatajitev in protipravnih ravnanj storjenih pri računovodstvu, s posebnim poudarkom na kaznivih dejanjih v mednarodnem poslovanju, kot to narekuje ukrep C.3.1. iz akcijskega načrta. V letu 2017 so bila tako izvedena predavanja o izzivih pri odkrivanju in pregonu gospodarske kriminalitete (s poudarkom na bančni kriminaliteti), o uporabi prometnih podatkov operaterjev mobilnih komunikacij v kazenskem postopku, specialistično usposabljanje s področja poslovne kriminalitete in kriminalitete javnega sektorja s poudarkom na insolventni problematiki, forum o finančni in gospodarski kriminaliteti, posvet o kriminalistični in kazenskopravni vidik davčne kriminalitete, seminar na temo razumevanja računovodskih izkazov in odražanje računovodskih prevar v računovodskih izkazih, posvet o gospodarski kriminaliteti ter, kot že omenjeno, tudi usposabljanje na temo Konvencije OECD o boju proti podkupovanju javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju. Tudi Policija na področju specialističnih izobraževanj vsako leto izvede dva strokovna posveta s področja korupcije, in sicer enodnevni strokovni posvet z operativnimi delavci, ki se ukvarjajo s problematiko korupcije, ter dvodnevni posvet, na katerem se obravnavajo aktualne teme s področja preiskovanja korupcijske kriminalitete. Enodnevni posvet je namenjen strokovnemu izobraževanju in predstavitvi novosti s področja dela o problematiki korupcije, na dvodnevna usposabljanja pa so vabljeni tudi predstavniki sodstva, tožilstva, komisije in drugih državnih institucij glede na aktualno temo posameznega izobraževanja.

V okviru specialističnih usposabljanj je v akcijskem načrtu kot ukrep predvidena tudi izdelava usmeritev za proaktivno odkrivanje korupcijskih kaznivih dejanj. V povezavi s tem Ministrstvo za notranje zadeve v svojem poročilu navaja, da so bile v letu 2017 pripravljene in sprejete Temeljne usmeritve za izdelavo srednjeročnega načrta razvoja in dela policije za obdobje 2018-2022. V okviru prvega strateškega cilja »Preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj« je bila Policiji izdana srednjeročna usmeritev, da mora nameniti posebno pozornost odkrivanju in preiskovanju hudih oblik organizirane kriminalitete, gospodarske kriminalitete z veliko pridobljeno premoženjsko koristjo, kaznivih dejanj v škodo finančnih interesov Republike Slovenije in EU ter korupcije, pri čemer je treba okrepiti medinstitucionalno in mednarodno sodelovanje. Za merjenje uspešnosti uresničevanja tega strateškega cilja sta bila določena kazalnika, ki izhajata iz navedene usmeritve, in sicer število obravnavanih zgoraj naštetih kaznivih dejanj ter delež usposobljenih policistov za preiskovanje hujših oblik gospodarske in korupcijske kriminalitete.

Neodvisnost sodstva

Med pomembnejšimi ukrepi, ki so navedeni v Resoluciji o preprečevanju korupcije v Republiki Sloveniji so zagotavljanje neodvisnosti in samostojnosti sodstva in tožilstva, s posebnim poudarkom na neodvisnosti pri imenovanju in napredovanju sodnikov in tožilcev (C.1.1. in C.1.2.).

Glede zagotavljanja neodvisnosti in samostojnosti sodstva pri imenovanju in napredovanju sodnikov Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da je bil s sprejetjem novega systemskega Zakona o sodnem svetu (Uradni list RS, št. 23/17; ZSSve) na zakonodajni ravni narejen pomemben korak tudi na področju zagotavljanja kakovostnih kadrov v sodstvu. ZSSve je bil sprejet 25. 4. 2017, uporabljeni pa se je začel 20. 11. 2017. Ministrstvo za pravosodje izpostavlja, da je temeljna naloga Sodnega sveta na eni strani varovati neodvisnost posameznih sodnikov in sodstva kot celote, na drugi strani pa spodbujati odgovornost, učinkovitost in kakovost sodstva. Ti nalogi naj bi Sodni svet uresničeval zlasti z izbiro kandidatov za sodniška mesta, sprejemanjem meril za kakovost dela sodnikov, odločanjem o napredovanju sodnikov, vlaganjem zahtev za izdelavo ocene sodniške službe za posameznega sodnika in zahtev za službeni nadzor sodnikovega dela, vlaganjem pobud za uvedbo disciplinskega postopka, presojo ocene, da sodnik ne ustreza sodniški službi, zaradi katere sodniku sodniška funkcija preneha, odločanjem o prenehanju sodniške funkcije in sodniške službe,

imenovanjem in razreševanjem predsednikov sodišč, razen predsednika Vrhovnega sodišča RS, ter z odločanjem o pritožbah sodnikov, ki menijo, da jim je bil kršen njihov neodvisni položaj ali neodvisnost sodstva.

Poleg navedenih nalog, so po mnenju Ministrstva za pravosodje ključne rešitve, ki jih uveljavlja ZSSve, usmerjene v krepitev vloge in položaja Sodnega sveta kot organa, ki je z vidika organizacije državne oblasti organ *sui generis* in ga ni mogoče uvrstiti v nobeno od treh vej oblasti, z določitvijo novih pristojnosti na področju sodne uprave ter prenosa pristojnosti v povezavi z disciplinskimi postopki zoper sodnike pa naj bi ta organ pomembno prispeval k povečanju splošnega zaupanja v pravosodje.

V povezavi z ukrepom, ki predvideva prenos pristojnosti za imenovanje sodnikov na predsednika republike, Ministrstvo za pravosodje poroča, da v luči priprave širše reforme sodniške organizacijske zakonodaje – predvsem z vidika ustavnega načela delitve oblasti – preučuje tudi predlog za drugačen način imenovanja vrhovnih sodnikov, ki bi bil neodvisen od zakonodajne ali izvršilne veje oblasti.

Učinkovitost predkazenskega in kazenskega postopka

Za zagotavljanje večje učinkovitosti predkazenskega in kazenskega postopka je v Resoluciji o preprečevanju korupcije v Republiki Sloveniji in v akcijskem načrtu predvidenih več ukrepov (»C.1.3. Povečanje učinkovitosti predkazenskega postopka«, »C.1.4. Preučitev možnosti opredelitve novih preiskovalnih metod«, »C.2.3. Področje racionalizacije dela državnega tožilstva« in drugi).

Ministrstvo za pravosodje je že lani poročalo, da je večino teh ukrepov naslavljala novela Zakona o kazenskem postopku (ZKP), ki jo je v letu 2016 pripravilo Ministrstvo za pravosodje, Vlada RS pa jo je na seji potrdila marca 2017.

S predlaganimi spremembami bi se okrepila učinkovitost tožilstva, policije ter sodišč pri odkrivanju, pregonu in sojenju zlasti najbolj zahtevnih oblik gospodarskega, bančnega in drugega kriminala, ki ga najpogosteje izvršujejo vplivni posamezniki s finančno oziroma družbeno močjo. Po oceni Ministrstva za pravosodje bi novela v doslej zelo izoliran in nesodoben način delovanja teh organov prinesla prelomne spremembe in možnosti za učinkovitejše delovanje. Z njimi naj bi vse institucije v vseh fazah kazenskega postopka dobile vzvode in jasno odgovornost zagotoviti hitrejši in učinkovitejši kazenski postopek.

Predlog novele je bil v Državnem zboru RS po vetu Državnega sveta RS zavrnjen, zato aktivnosti na tem področju tudi v prihodnje ostajajo aktualne.

Nevladne organizacije

Posebno poglavje je v akcijskem načrtu namenjeno nevladnim organizacijam. Med zakonodajnimi ukrepi so tako med drugim predvideni oblikovanje krovnega predpisa (nacionalni program razvoja nevladnih organizacij) o sodelovanju nevladnih organizacij z državnimi organi v vseh treh vejah oblasti, analiza obstoječih predpisov z vidika možnosti sodelovanja nevladnih organizacij pri delu državnih organov (E.1.1.) ter oblikovanje in sprejem enotnih kriterijev za njihovo financiranje (E.1.2.).

Predlog Strategije razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva je 14. 9. 2017 na seji potrdil Svet Vlade RS za spodbujanje razvoja prostovoljstva, prostovoljskih in nevladnih organizacij. Omenjeno strategijo Vlada RS vidi kot priložnost za opredelitev in uskladitev ukrepov, ki bodo pripomogli k temu, da bodo nevladne in prostovoljske organizacije kot eden od ključnih gradnikov civilne družbe prispevale k uresničevanju načel pluralnosti in demokracije v družbi. Slovenija do oblikovanja te strategije na tem področju ni imela celovitega strateškega dokumenta. V omenjeni strategiji je navedeno, da se le-ta nanaša na razvoj nevladnih organizacij, temeljni strateški cilji, ki jih zasleduje, pa so dobro razvit, učinkovit in inovativen nevladni sektor, ki je sposoben ustrezno identificirati in nasloviti potrebe svojega okolja ter se nanje učinkovito in uspešno odzivati; povezan, stabilen, manj razdrobljen in trajnostno naravnano nevladni sektor ter kakovostno organizirano in trajnostno naravnano prostovoljstvo, ki je široko prepoznano kot vrednota in pomembno prispeva k družbeni blaginji. Strategija temelji na sistematičnosti in postopnosti zastavljenih ukrepov, ki so bili kot potrebni in koristni identificirani v neposrednem dialogu z nevladnimi in prostovoljskimi organizacijami ter resornimi

ministrstvu. Državnim organom nalaga konkretne ukrepe tako za izboljšanje pogojev delovanja nevladnih in prostovoljskih organizacij v Republiki Sloveniji kot za okrepitev in optimizacijo svojega sodelovanja z njimi. V skladu z zapisanim v strategiji je njen namen okrepiti in optimizirati resorske pristope in sodelovanje, zato v prvi vrsti naslavlja predvsem sistemska oziroma horizontalna vprašanja razvoja nevladnega sektorja, zlasti vprašanje krepitev splošnega podpornega okolja ter optimizacijo sodelovanja države z nevladnimi organizacijami. V strategiji je prav tako navedeno, da strateški razmisleki po posameznih področjih še naprej ostajajo v domeni ministrstev in predmet resornih politik ter strateških dokumentov.

V enega izmed sklopov strategije sodi tudi ureditev in optimizacija obstoječega statusno-pravnega okvirja, finančnega, infrastrukturnega podpornega okolja in profesionalizacije nevladnih organizacij za njihov razvoj. Ministrstvo za javno upravo poroča, da je Vlada RS oktobra 2017 sprejela predlog Zakona o nevladnih organizacijah (Uradni list RS, št. 21/18; ZNOrg), ki ga je posredovala Državnemu zboru RS v sprejem po rednem postopku. Njegov namen naj bi bila celostna ureditev statusa nevladnih organizacij ter pospešitev njihovega razvoja. Cilji ZNOrg-a so tako opredelili kriterije, kdaj se določena organizacija šteje za nevladno organizacijo in s tem v slovenski pravni red vnesti enotno definicijo tega pojma, celostno urediti pridobitev statusa nevladne organizacije v javnem interesu za vse organizacije ne glede na njihovo pravno organizacijsko obliko ter pospešiti razvoj slovenskih nevladnih organizacij. V ta namen se predlaga sprejem vrste ukrepov, ki bo takšen razvoj sistematično določil kot tudi natančnejšo določitev pristojnosti ministrstev glede razvoja nevladnih organizacij.

Med poglavitnimi rešitvami, ki jih po mnenju Ministrstva za javno upravo prinaša ZNOrg, je tudi opredelitev nekaterih pravic in ugodnosti za organizacije s statusom nevladne organizacije v javnem interesu, ki bodo spodbudile njihov razvoj in jim omogočile lažje doseganje javno koristnih ciljev. Opredeljuje se izključna pravica do uporabe poimenovanja »nevladna organizacija v javnem interesu« v svojem imenu ali pri poslovanju, prednost pri javnih razpisih, ki so namenjeni nevladnim organizacijam ter posebna proračunska postavka za spodbujanje razvoja nevladnih organizacij. Z zakonom se bo prav tako zagotovilo posvetovalno telo vlade, ki bo spremljalo razvoj nevladnih organizacij in dajalo mnenje h ključnim predlogom predpisov in politik, ki zadevajo delovanje in razvoj nevladnih organizacij. Takšno posvetovalno telo bo sestavljeno iz predstavnikov vlade in predstavnikov nevladnih organizacij in po predstavljal prostor za usklajevanje mnenj in stališč med obema stranema ter bo hkrati nudilo vladi in ministrstvu podporo pri sprejemanju in spremljanju ukrepov za razvoj in krepitev nevladnih organizacij.

Ministrstvo za javno upravo v svojem poročilu prav tako navaja, da se bodo za dodaten razvoj nevladnega sektorja v okviru njihovega ministrstva zagotavljala določena sredstva, ki bodo namenjena financiranju tako imenovanih horizontalnih nalog nevladnih organizacij in prostovoljstva. Sredstva se bodo določila ob vsakokratnem finančnem načrtu na posebni proračunski postavki in se nevladnim organizacijam dodeljevala na podlagi javnih razpisov, ki jih bo po predhodnem posvetovanju s Svetom Vlade RS za spodbujanje in razvoj prostovoljstva, prostovoljskih in nevladnih organizacij pripravilo Ministrstvo za javno upravo.

Poleg aktivnosti, ki so v tokratnem letnem poročilu vsebinsko bolj izpostavljene, pa iz prejetih poročil izhaja, da je bilo kar nekaj ukrepov, ki so v akcijskem načrtu še vedno navedeni kot aktualni, v preteklosti že ustrezno realiziranih. To bo komisija upoštevala ob prihodnjih posegih v akcijski načrt, ko bo takšne ukrepe iz akcijskega načrta črtala in po potrebi v okviru istih področij opredelila nove aktivnosti.

Krepitev integritete

Integriteta v javnem sektorju je v praksi precej izmuzljiv pojem, za katerega komisija vedno znova ugotavlja, da je stopnja ozaveščenosti o njem po osmih letih, odkar je bil uveden s sprejemom ZIntPK-ja, še vedno presenetljivo nizka kljub številnim izobraževanjem, ki so na to temo potekala v organizaciji komisije in drugih institucij. Nedvomno je vpeljava vsakega novega koncepta v družbo dolgoročen proces, vendar pa k slednjemu vedno znatno pripomore motiviranost, v tem primeru funkcionarjev in javnih uslužbencev. Za dvig motivacije zaposlenih v institucijah javnega sektorja je izjemnega pomena motiviranost njihovih vodij. In prav pri njih komisija žal velikokrat še vedno naleti na odnos,

kot da sta integriteta in osredotočenost nanjo pri delovanju institucije »nebodigatreba«. Tako je pogosto skrbnik za načrt integritete bolj zavzet za vpeljavo koncepta integritete in upravljanja s tveganji v delovanje organizacije kot njegov predstojnik, kar je paradoksalno, saj je upravljanje s tveganji eden od temeljev vzpostavljanja kakovostnega in učinkovitega vodenja.

Načrt integritete in elektronski register tveganj

Iz pregledovanja načrtov integritete in elektronskega registra tveganja je razbrati še vedno pojavljajoče se mnenje, da so načrti integritete predvsem birokratsko orodje in ne toliko orodje za obvladovanje in preprečevanje korupcijskih tveganj. Takšno dojetje načrta integritete in njegovo razvrednotenje v očeh zavezancev je razvidno iz zgolj izpolnjevanja obveznih polj v registru tveganj in izdelave obveznega letnega poročila, ker tako zahteva ZIntPK. Gre za pomanjkanje uvida v možnosti preprečevanja tveganj in preventivnega ravnanja na ravni vsakega posameznika v organizaciji, na ravni organizacijskih pogojev in delovnega procesa. Pri tem komisija poudarja, da je integritetno ravnanje vodje organizacije oziroma nadrejenih ključno za integritetno delovanje zaposlenih ter s tem za vzpostavljanje integritetnega delovnega okolja. Zato komisija meni, da je eden bistvenih vzrokov za napačno dojetje in uporabo orodja pomanjkanje integritetnega delovnega okolja v javnem sektorju.

Ključne pomanjkljivosti, ki se pri načrtih pojavljajo, so predvsem: opredelitev do vseh dejavnikov tveganj iz vzorčnega načrta integritete (četudi določena za organizacijo niso relevantna), opustitev razmisleka in opredelitve tveganj, specifičnih za organizacijo, preveč posplošeno navajanje potrebnih ukrepov za zamejitev korupcijskih tveganj (ta ostajajo na ravni sprejema internih navodil, zakonodaje, splošnih navedb o izobraževanju in podobno), premajhna kritičnost pri ocenjevanju verjetnosti nastanka tveganja, njegove posledice in pri sprejemu končne ocene, ki je zavezancu v pomoč pri odločitvi o vrsti ukrepa, načinu in času njegove uresničitve. Pri tem velja opozoriti, da se pri presoji posledic tveganj organizacije premalo posvečajo vprašanju vpliva tveganj na uresničevanje javnega interesa, ki je v poslanstvu posamezne organizacije. Vprašanje je, ali organizacije sploh vedo, kakšen javni interes morajo skozi svoje delovanje zasledovati.

Komisija poudarja, da načrt integritete služi tudi prepoznavanju potencialnih in specifičnih tveganj za organizacijo, pri čemer gre za kontinuiran, predvsem preventiven proces. Tako je bistveno, da zavezanci njegovo vrednost prepoznajo in vanj vključijo tudi zanje specifična tveganja, ki jih komisija za številne zavezance seveda ne more predvideti. Takšen pristop nakazuje na višjo raven razumevanja načrta integritete in proaktiven pristop pri uporabi tega orodja, katerega cilje je, da se potencialna in obstoječa korupcijska tveganja v javnem sektorju in pri porabi javnih sredstev zamejijo že na ravni možnosti njihovega nastanka. Ob tem želi komisija krepiti zavedanje, da lahko prav vsak zaposleni v organizaciji z odločitvijo za integritetno delovanje (ki je tako etično kot zakonito) deluje preventivno in prispeva k preprečevanju in omejevanju korupcije. Še bolj pomembno pa je, da ima pri tem zgled v konsistentnem integritetnem ravnanju svojega nadrejenega.

Center za integriteto in preventivo se zaveda tudi nekaterih pomanjkljivosti obstoječega orodja in elektronskega registra tveganj (Corruptio), zato je v preteklem letu pripravil nekaj tehničnih in vsebinskih sprememb elektronskega registra tveganj, načrt za spremembo samega orodja ter Smernice za izdelavo, uvedbo in izvajanje načrtov integritete z namenom, da bo orodje bolj razumljivo in prilagojeno dejanskim potrebam zavezancev za izdelavo načrtov integritete. Spremembe naj bi bile izvedene do konca leta 2018.

Aktivnosti komisije po sprejemu Ocene korupcijskih tveganj v slovenskih osnovnih in srednjih šolah

Komisija je v začetku leta 2017 predstavila Oceno korupcijskih tveganj in tveganj za kršitev integritete v slovenskih osnovnih in srednjih šolah, ki jo je izdelovala v letu 2016, o njeni vsebini pa je podrobneje poročala že v lanskem letnem poročilu. Na podlagi ugotovitev je komisija že v okviru ocene tveganj podala priporočila za boljše obvladovanje oziroma odpravo tveganj, ki jih je naslovila na šole in njihove svete, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Inšpektorat RS za šport in druge deležnike. Aprila 2017 je komisija oceno tveganj podrobno predstavila v Radencih na srečanju

ravnatelj srednjih šol, ki delujejo v okviru Društva Ravnatelj, oktobra 2017 na strokovnem srečanju ravnateljic in ravnatelj vrtcev v Portorožu ter novembra 2017 na strokovnem srečanju ravnateljic in ravnatelj srednjega šolstva, ki je prav tako potekalo v Portorožu.

Da prizadevanja ne bi ostala zgolj pri bolj ali manj uspešno zaznanih tveganjih oziroma pomanjkljivostih, si je komisija v nadaljevanju leta 2017 dodatno prizadevala, da bi skupaj s ključnimi deležniki našla nekatere smiselne in učinkovite rešitve, ki bi lahko bile udejanjene. V ta namen se je sestala s predstavniki Inšpektorata RS za šolstvo in šport ter Inšpektorata RS za delo, glavnina aktivnosti pa je bila usmerjena v sestanke s predstavniki Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.

Da je temu področju treba posvetiti določeno mero pozornosti, je pripoznala tudi Vlada RS, ko je junija 2017 na svoji 138. redni seji sprejela nov Program ukrepov Vlade RS za krepitev integritete in transparentnosti 2017–2019 ter vanj kot eno izmed prioritarnih področij vključila utrjevanje in dvig ozaveščenosti javnih uslužbencev ter funkcionarjev na področju integritete in transparentnosti. V tem poglavju je konkretiziran tudi »Ukrep I.6: dvig integritete na področju znanosti in šolstva«, v opisu načina izvedbe tega ukrepa je med drugim določeno, da mora Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport kot nosilec ukrepa do junija 2018 skupaj s komisijo pripraviti načrt ukrepov in priporočil za odpravo ugotovljenih oziroma identificiranih tveganj. Komisija je zato septembra 2017 na Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport naslovila pobudo za čim prejšnje nadaljevanje skupnih aktivnosti. Prvi sestanek je sledil v oktobru 2017, februarja 2018 pa se je komisija s predstavniki ministrstva sestala še dvakrat. Aktivnosti se nadaljujejo tudi v letu 2018.

V luči prepričanja, da so šole ključni dejavnik vzpostavljanja integritete otrok in s tem integritetne družbe, ter zavedanja, da slednjega ni mogoče doseči le s poučevanjem, ampak predvsem tudi z dejanskim integritetnim delovanjem ter zgledom vodstva in zaposlenih v šolah, je komisija v letu 2016 izdelala Oceno korupcijskih tveganj in tveganj za kršitev integritete v slovenskih osnovnih in srednjih šolah (Ocena tveganj). Z njo je komisija želela šolam podati pregled, katera od omenjenih tveganj so s strani vseh šol opredeljena kot relevantna in so kot taka lahko v pomoč posamezni šoli pri določanju zanjo relevantnih tveganj.

Na podlagi ugotovitev v oceni tveganj je komisija podala tudi priporočila šolam, njihovim svetom, Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, Inšpektoratu RS za šolstvo in drugim deležnikom za boljše obvladovanje oziroma odpravo tveganj. Priporočila se med drugim nanašajo na področja javnih naročil, poslovnega sodelovanja in izvajana pridobitne dejavnosti, nasprotja interesov (tudi pri zaposlovanju), nedovoljenih vplivov, daril in zaščite prijaviteljev.

V letu 2017 je Vlada RS na podlagi priporočil iz omenjene ocene tveganj v Program Vlade RS za krepitev integritete in transparentnosti 2017-2019 vključila ukrep »Krepitev integritete na področju znanosti in šolstva«, ki med drugim predvideva, da Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport skupaj s komisijo pripravi načrt ukrepov in priporočil, s katerimi bi se zamejila in odpravila ugotovljena tveganja za korupcijo in kršitev integritete, ter določa izvedbo obdobjnih usposabljanj ravnateljev z vsebinami s področja integritete. Komisija se je tako v letu 2017 udeležila več sestankov z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport ter predstavniki šol z namenom priprave načrta ukrepov za odpravo ugotovljenih tveganj iz Ocene tveganj, dogovorila nekatere ukrepe ter izvedla prvi krog izobraževanj za ravnatelje osnovnih in srednjih šol ter vrtcev, na katerih jih je seznanila z izsledki in priporočili iz Ocene tveganj.

Analiza finančnih tokov širšega javnega sektorja pri poslovanju z družbami, ki se ukvarjajo z odnosi z javnostmi

V letu 2017 je komisija izvedla statistično analizo podatkov o poslovanju javnega sektorja s poslovnimi subjekti, ki opravljajo storitve na področju odnosov z javnostmi. V analizi smo preverjali predvsem hipotezo, da obstaja korelacija med menjavo sestave Državnega zbora RS in osebami, ki prejemanje javna sredstva za opravljanje storitev odnosov z javnostmi. Hipoteza sloni na v javnosti večkrat izraženih namigovanjih, da politične stranke - predvsem tiste, ki v določenem mandatu državnega zbora sestavljajo koalicijo - vplivajo na najemanje storitev odnosov z javnostmi tako, da izbor izvajalcev storitev ne poteka na podlagi objektivno sprejemljivih kriterijev (najnižja cena, ekonomsko najugodnejša ponudba), pač pa po sorodstvenih, političnih, poslovnih in drugih vezeh, kar predstavlja koruptivno ravnanje.

Analiza je temeljila na podatkih Uprave RS za javna plačila o izdatkih državnih organov in drugih oseb javnega prava med leti 2003 in 2016, medtem ko so podatki o izdatkih gospodarskih družb v državni lasti dostopni šele od septembra leta 2014. Navedeni podatki so javno dostopni tudi v spletnem orodju Erar, s katerim upravlja komisija.

Komisija je prišla do zaključka, da klientelistična omrežja ne determinirajo trga storitev odnosov z javnostmi v celoti ali vsaj v pretežnem delu ter da nobeno od velikih podjetij ni v celoti odvisno od političnih elit. Kljub temu pa posamezni rezultati analize kažejo na obstoj vzorcev, ki so značilni za klientelistične prakse, predvsem pri pregledu poslovanja ponudnikov, ki so v posameznem mandatu državnega zbora najbolj povečali prihodke s strani ožje državne uprave, kot tudi pri pregledu poslovanja subjektov, ki so vsa javna sredstva prejeli s strani ožje državne uprave. Zaradi kratkega obdobja v katerem so dostopni podatki o gospodarskih družbah v državni lasti glede poslovanja slednjih ni bilo mogoče priti do jasnih zaključkov.

Celotno besedilo analize je objavljeno na spletni strani komisije <https://www.kpk-rs.si/si/korupcija-integriteta-in-etika/analize-raziskave-in-statistika/analize>.

Sistemski pregled in svetovanje pri upravljanju s tveganji v okviru načrta integritete

Komisija je v letu 2017 začela s sistemskim pregledom in svetovanjem pri upravljanju s tveganji v okviru načrta integritete Ministrstva za finance. Za ta namen je komisija med drugim oblikovala dva vprašalnika za raziskavo mnenja zaposlenih in vodstvenega kadra ministrstva, s katerima je merila njihovo seznanjenost z nekaterimi instituti ZIntPK-ja (nasprotje interesov, lobiranje, zaščita prijaviteljev) in postopki za njihovo zakonito udejanjanje ter organizacijsko klimo kot enega od kazalcev integritete organa. Aktivnosti omenjenega sistema pregleda bodo potekale tudi v letu 2018.

Delo na področju protikorupcijske klavzule in izjave o lastniški strukturi ponudnika

Z namenom zaščite javnih sredstev vpeljuje ZIntPK v vse pogodbe, ki jih organi in institucije javnega sektorja sklepajo s ponudniki, prodajalci blaga, storitev ali z izvajalci del in ki presegajo vrednost 10.000 evrov brez DDV-ja, protikorupcijsko klavzulo. Namen uporabe protikorupcijske klavzule je preprečevanje koruptivnih ravnanj oziroma zmanjšanje tveganja za njihov nastanek v zvezi s sklepanjem in izvajanjem pogodb ter nadzorom nad tem. Protikorupcijska klavzula predstavlja temeljno vodilo vsem pogodbenim strankam, kakšnih ravnanj naj se vzdržijo. V primeru, da do prepovedanih ravnanj pride v povezavi s pridobitvijo ali sklenitvijo posla, opustitvijo dolžnega nadzora nad izvajanjem pogodbenih obveznosti ali drugih ravnanj ali opustitev, zaradi katerih je povzročena škoda ali pridobljena nedovoljena korist, je takšna pogodba nična.

ZIntPK v določenih primerih in pod posebnimi pogoji – če zaradi narave posamezne pogodbe vključitev protikorupcijske klavzule ni možna ali primerna ali če druga pogodbeni stranka s sedežem izven Republike Slovenije nasprotuje vključitvi – dovoljuje tudi izjemo od tega pravila. Vendar je tako izjemo (torej sklepanje pogodbe brez protikorupcijske klavzule) moč izvesti le na podlagi izrecne odobritve komisije.

Poleg vključitve protikorupcijske klavzule v pogodbo morajo organi in organizacije javnega sektorja pred sklenitvijo take pogodbe pridobiti tudi podatke o lastniški strukturi podjetja, s katerim pogodbo sklepajo, saj lahko z razkritjem lastništva in lastniških povezav organi/organizacije javnega sektorja bolje pazijo na morebitno nasprotje interesov in kršitev določb omejitev poslovanja zaposlenih organa/organizacije. Pri tem mora izjava o lastniški strukturi vsebovati podatke o fizičnih osebah, ki so posredno ali neposredno udeležene v lastništvu ponudnika.

Komisija je v letu 2017 nadaljevala z izvajanjem svetovalnih aktivnosti na področju uporabe protikorupcijske klavzule in izjave o lastniški strukturi in izvedla oziroma podala 18 svetovanj oziroma odgovorov na vprašanja o teh dveh mehanizmih.

Protikorupcijski klavzuli je komisija namenila tudi osrednjo temo 43. številke KPK Vestnika, ki je izšla v mesecu marcu 2017. Pri tem smo opisali pravne posledice ničnosti - posledice, ki nastopi, če pri sklepanju pogodbe, v kateri je ena

stranka oseba javnega sektorja, pride do zahtevanja ali sprejemanja oziroma obljubljanja ali dajanja podkupnine. Temeljno pravilo v teh primerih je, da mora javni sektor pogodbo prenehati izvrševati. Lahko pa se zgodi, da suma, da je pri določeni pogodbi prišlo do korupcije, ne glede na to, kako skrbno si organizacija prizadeva raziskati dejanske okoliščine njenega sklepanja, ni mogoče ne potrditi in ne ovreči. Če organizacija v takšni situaciji pogodbo preneha izvrševati, lahko v primeru, če se naposled izkaže, da je bila pogodba sklenjena zakonito, nastane precejšnja škoda tako za javni sektor kot tudi za zasebnopravnega pogodbenega partnerja. Pretežni del prispevka v KPK Vestniku smo zato namenili priporočilom glede tega, kako naj organizacije vrednotijo navedeno tveganje oziroma kdaj naj se kljub nepopolni razjasnitvi dejanskega stanja odločijo za prenehanje izpolnjevanja dogovorjenih obveznosti.

Komisija prav tako še vedno opaža, da se organi in organizacije, ki so v pogodbe dolžni vključiti protikorupcijsko klavzulo oziroma pred sklenitvijo pogodbe pridobiti izjavo o lastniški strukturi, pri tem srečujejo z nekaterimi težavami. Pogoste so situacije, ko tuje gospodarske družbe – domnevno zaradi nizke vrednosti pogodb, ki jih sklepa slovenski javni sektor – niso pripravljene spreminjati svojih tipskih pogodb in jih prilagajati zahtevam našega pravnega reda po vključitvi protikorupcijske klavzule. V povezavi z izjavo o lastniški strukturi se kot najbolj pereč problem kaže zahtevnost pridobivanja takšne izjave v primerih, ko je ponudnik blaga ali storitev pravna oseba z velikim številom delničarjev.

Prav zaradi takih primerov je komisija v letu 2016 v svojih pripombah na novelo ZIntPK-ja predlagala uvedbo zakonske možnosti izjeme od pridobitve izjave o lastniški strukturi ter to stališče zastopala tudi v letu 2017, v času zakonodajnega postopka priprave novele ZIntPK-ja, s čimer se je predlagatelj novele strinjal, a je zaradi omejenega obsega sprememb, ki jih novela lahko vsebuje, vključitev omenjene spremembe prestavil na naslednje noveliranje omenjenega zakona⁶.

Preventiva – projekti, dogodki, konference, sodelovanja, izobraževanja

Spoznavanje integritete v vrtcih skozi sliko in igro

Otroci so prihodnost nas in naše države, saj bodo definirali svet, v katerem bomo živeli čez 30-50 let. Komisija zato v okviru svoje preventivne vloge razvija in izvaja tudi aktivnosti, s katerimi naslavlja otroke in mlade. Pri tem sodeluje z izobraževalnimi ustanovami, saj je prepričana, da je njihova vloga bistvena pri izgradnji družbe, ki temelji na poštenem, odgovornem, spoštljivem in neodvisnem posamezniku.

Temeljne človekove vrednote se začnejo oblikovati že v zgodnjem otroštvu. Zato je treba z vrednoto poštenja oziroma integritete otroke spoznavati že takoj, ko so sposobni razlikovati med prav in narobe. V tem času otroci tudi hlepijo za vedno novimi informacijami in si slednje tudi odlično zapomnijo. Komisija je tako v 2016 začela s projektom »Spoznavanje integritete v vrtcih skozi igro in sliko«, ki temelji na ustvarjalnem natečaju za otroke v vrtcih. Gre za projekt, osnovan na slikanici Polomljena kočija, ki otrokom na njim primeren način skozi ilustrirano zgodbo ter z nepogrešljivo pomočjo vzgojiteljic/vzgojiteljev in njihovih pomočnic/pomočnikov prikaže negativne posledice neetičnega ravnanja. Zgodba je umeščena v kontekst, ki je otrokom blizu, in s tem omogoča enostavno vživljanje v prikazano situacijo. Besedilo zgodbe je nastalo v okviru komisije, ilustracije pa so bile komisiji podarjene kot donacija.

Tak ustvarjalni natečaj z naslovom »Korupcija ali poštenost?« smo kot pilotni projekt izvedli že leta 2014 z Vrtci Občine Žalec, odlični odzivi in številni izdelki pa so nas spodbudili, da smo v letu 2016 k projektu prvič povabili vse slovenske vrtce. Projekt so na koncu izvedli štirje vrtci in ga zaključili z razstavami izdelkov, organiziranih v vrtcih ob mednarodnem dnevu boja proti korupciji, 9. decembru. Na otvoritvah razstav je bila prisotna tudi komisija. Projekt je bil z razstavo slik iz omenjenih štirih vrtcev predstavljen širši javnosti v času filmskega festivala Film proti korupciji, ki je potekal v Slovenski kinoteki.

Komisija je po pozitivnih odzivih izvajalcev projekta v vrtcih ustvarjalni natečaj izvedla tudi v šolskem letu 2016/2017, nanj pa se je prijavilo kar 39 vrtcev z različnimi ustvarjalnimi pristopi. Nekateri so likovno udeležanje s slikami nadgradili

⁶ Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK-C), prva obravnava, EVA 2016-2030-0057, str. 43.

s ponazoritvijo kočije in kočijaža ter celo celega mesta in glavnih likov slikanice iz lepenke. Drugi so zgodbo dramatizirali in po njej izvedli igrice. Kar nekaj vrtcev je izvedlo tudi zaključne razstave oziroma prireditve.

Zaključni dogodek ustvarjalnega natečaja je komisija izvedla decembra, ob obeležitvi mednarodnega dneva boja proti korupciji v Slovenski kinoteki, kjer je pripravila razstavo izdelkov, ki jih je prejela od vrtcev, ter vrtcem, ki so se dogodku udeležili, izročila zahvalo za sodelovanje. Fotografije z nekaterih razstav v vrtcih in utrinke z zaključnega dogodka si lahko ogledate na spletni strani komisije.

Vrtci so izrazili zadovoljstvo glede sodelovanja v projektu, slikanica Polomljena kočija pa je, sodeč po povratnih informacijah sodelujočih, otroke pritegnila in omogočila dobro podlago za pogovor o »prav in narobe« ter izvedbo ustvarjalnih aktivnosti. Komisija bo zato s projektom nadaljevala tudi v prihodnje, pri čemer si bo vsebino projekta prizadevala dodatno nadgraditi.

Fotografski natečaj »Korupcija v sliki«

Komisija skuša pri svojih preventivnih dejavnostih sporočilo prenesti čim širšemu delu javnosti, med drugim ima že večletno tradicijo naslavljanja mladih, ki so do zdaj risali oziroma slikali, pisali pisma poslancem in grafično oblikovali motive za majice. Leta 2017 je komisija nadaljevala z izvedbo ustvarjalnih natečajev in lanskega zastavila širše, saj je želela k sodelovanju pritegniti vse državljane in ne zgolj šolarjev.

Povabilu se je odzvalo šest fotografov (od tega en srednješolec z mentorico), ki so svoj razmislek o korupciji upodobili na 12 fotografijah. Tehnične in vsebinske omejitve v natečajnem razpisu so bile minimalne, saj smo želeli čim večjo pestrost tako glede motivov in sporočilnosti kot fotografske tehnike.

Fotografije so bile razstavljene na dogodku ob svetovnem dnevu boja proti korupciji v Slovenski kinoteki 11. 12. 2017.

Izobraževanje javnih uslužbencev s področja etike in integritete ter boja proti korupciji

Ena od plati poslanstva komisije je tudi krepitev zavedanja o pomenu boja proti korupciji ter integritetnem in etičnem delovanju v javnem sektorju. Komisija je v skladu s to svojo dolgoročno usmeritvijo tudi v letu 2017 izobraževala javne uslužbence, krepila zavedanje o pomenu boja proti korupciji ter integritetnem in etičnem delovanju. Komisija je tako v letu 2017 izvedla 38 izobraževanj s skupno 1.781 slušatelji, v vlogi predavateljev pa se je, glede na tematiko oziroma zahtevano strokovno področje, zvrstilo 19 uslužbencev oziroma funkcionarjev komisije. Poleg zaposlenih v slovenskem javnem sektorju je komisija predavala tudi tujim delegacijam in izvedla predstavitve za predstavnike institucij iz Litve, Turčije, Srbije, Indije in Črne Gore, svoje pristojnosti in delovanje pa je komisija predstavila tudi trem skupinam slovenskih študentov.

V glavnini izobraževanj je komisija gostovala pri posamezni instituciji in predavala celotnemu kolektivu. Zaposleni so poslušali vsebine s področja uporabe načrta integritete in izogibanja nasprotju interesov, prejemanja daril in omejitve poslovanja, glede na potrebe slušateljev pa so predstavniki komisije izobraževali tudi o lobiranju in prijavi premoženjskega stanja. Posebej velja izpostaviti izobraževanja ravnateljev vrtcev, šol in srednjih šol v okviru njihovih strokovnih srečanj, na katerih je komisija predstavila izsledke Ocene korupcijskih tveganj in tveganj za kršitev integritete v slovenskih osnovnih in srednjih šolah ter slušateljem podala priporočila za boljše upravljanje s tveganji, ki so bila v oceni zaznana.

Tradicionalno tvorno sodelovanje z Upravno akademijo Ministrstva za javno upravo se je leta 2017 okrepilo, saj je komisija ob spomladanski in jesenski izvedbi seminarja s področja ZIntPK-ja razvila tudi poseben, poglobljen modul v okviru Usposabljanja za vodenje v upravi. Tam udeleženci prejmejo znanja iz integritete, etike in boja proti korupciji, kar spada med odgovornosti njihovih vodstvenih položajev, medtem ko je seminar namenjen vsem javnim uslužbencem, ki s strani strokovnjakov komisije za posamezno področje pridobijo vpogled v svoje zakonske obveznosti in možnosti krepitev integritete v svoji organizaciji.

Druga institucija, s katero je komisija tudi v letu 2017 tvorno sodelovala, je Mednarodni center za promocijo podjetij, kjer komisija ob predstavitvi svojega delovanja posebno pozornost nameni tudi svojemu odmevnemu spletnemu orodju Erar,

skladno z usmeritvami OECD-ja pa je komisija nadaljevala osveščanje o problematiki podkupovanja tujih javnih uslužbencev v mednarodnem poslovanju: o tem je v letu 2017 predavala uslužbencem Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, Policije, Urada za preprečevanje pranja denarja ter Vrhovnega in Specializiranega državnega tožilstva.

